ΕΒΔΟΜΑΔΑ #562 ///// 15/11/20 ///// www.freesunday.gr ////////////////// freesundaygr freesundaygr @freesundaygr

Στ. Κραουνάκης
«Απλά, δεν είμαστε μόνοι»

σελ. 31

Θέμα
Η ψυχαγωγία στις μέρες της καραντίνας

Σχολιάζουν οι:
Βασίλης Γ. Χατζηβασιλείου,
Κώστας Δ. Μπλιάτκας,
Πέγκυ Σταθακοπούλου

σελ. 14-16

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ //ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

FREE SUNDAY

- ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ Η ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
- ΠΟΛΥ ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ ΣΤΗΝ Ε.Ε.
- ΝΕΑ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ

σελ. 4-8, 13, 18-19

ΠΡΟΣ ΓΕΝΙΚΟ ΑΥΣΤΗΡΟ LOCKDOWN

Γ. Κύρτσος
Ο Ερντογάν χωρίς τον Τραμπ και τον γαμπρό

σελ. 10-12

Πολιτική
Η αμηχανία του ΣΥΡΙΖΑ μπροστά στην εκλογή Μπάιντεν

σελ. 9

Κορονοϊός
Θετικές εξελίξεις για εμβόλιο, θεραπεία

σελ. 26

ΘΕΜΑΤΑ

04-08 // ΑΝΑΛΥΣΗ Γ. ΚΥΡΤΣΟΣ
Μπροστά σε νέα δοκιμασία
09 // ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΡ. ΜΑΤΗΣ
Η αμηχανία του ΣΥΡΙΖΑ μπροστά στην εκλογή Μπάιντεν
10-12 // ΑΝΑΛΥΣΗ Γ. ΚΥΡΤΣΟΣ
Ο Ερντογάν χωρίς Τραμπ και γαμπρό
13 // ΑΠΟΨΗ Δ. ΓΑΛΛΗΣ Χορός πάνω στα θύματα
14-16 // ΘΕΜΑ Ψυχαγωγία και εγκλεισμός
Β. Γ. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Η ψυχαγωγία στις μέρες της καραντίνας
Κ. Δ. ΜΠΛΙΑΤΚΑΣ Η ψυχαγωγία και η τηλεόραση την εποχή της πανδημίας
Π. ΣΤΑΘΑΚΟΠΟΥΛΟΥ «Μου λείπει πολύ η συνωμοσία της νύχτας»
18-19 // ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ Η οικονομία του lockdown No2
20-23 // ΑΝΑΛΥΣΗ Γ. ΚΥΡΤΣΟΣ
Η Ευρώπη, ο Μπάιντεν και ο κόσμος
25 // ΡΕΠΟΡΤΑΖ Διάδοση του μηνύματος της οδικής ασφάλειας σε μαθητές
26 // ΥΓΕΙΑ Σημαντική εξέλιξη για τη θεραπεία του κορονοϊού από τις ΗΠΑ
27 // ΥΓΕΙΑ Λ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ Καινοτόμες θεραπείες στην ψωρίαση και η πρόσβαση των Ελλήνων ασθενών σε αυτές

SPORTS

28 // ΣΤΟΙΧΗΜΑ Έγκυρες προτάσεις από το Betarades.gr

FREE TIME

30 // ΑΤΖΕΝΤΑ Τα πολιτιστικά δρώμενα της εβδομάδας
31 // ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤ. ΚΡΑΟΥΝΑΚΗΣ «Απλά, δεν είμαστε μόνοι»
32-33 // BOOKS Έντεκα βιβλία για τον Νοέμβριο
34 // MARKET PLACE
Το απολαυστικό Φίλεμα της Λέλας
35 // ΠΡΟΣΩΠΟ ΑΛ. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ «Θαυμάζω τη γενιά μου»
36 // COOK FILES Ρολό κολοκύθας γεμιστό με μείγμα αρωματικών μπαχαρικών
38-39 // ΕΥΕΞΙΑ Συμβουλές για καλύτερη ζωή

ΕΒΔΟΜΑΔΑ 562η
15//11//20

FREE SUNDAY

FREE SUNDAY
ΕΚΔΟΤΗΣ:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΥΡΤΣΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΥΡΤΣΟΣ
marketing@freesunday.gr
210-6754430

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
Eurokinissi

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
dianomi@freesunday.gr,
210-7230545

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 6, ΑΘΗΝΑ
Τ.Κ. 10559
ΤΗΛ: 210-6754430,
FAX: 210-6729238

ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ
IRIS AEBE
Διανέμεται Δωρεάν
www.freesunday.gr

*ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή κατά παράφραση, ή διασκευή απόδοσης του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφήσεως ή άλλον, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμοι 238/ 1970, 4301/1979, Ν. 100/1975, ΝΔ 3565/1956 και 4254, 1962 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου.

myHomeEnter

Το νέο βασικό οικιακό προϊόν ηλεκτρικής ενέργειας είναι σήμερα **εδώ.**

- Ανταγωνιστική χρέωση ενέργειας.
- Χαμηλό πάγιο.
- Απλή και ξεκάθαρη τιμολόγηση χωρίς κρυφές χρεώσεις και ρήτρες.
- Επιβράβευση συνέπειας 5% και επιπλέον έκπτωση 2% με την ενεργοποίηση πάγιας τραπεζικής εντολής.

Με 100€ έκπτωση στον 1ο σας λογαριασμό* έως 31/12/2020.

Είτε είστε πελάτης ΔΕΗ, είτε νέος πελάτης αλλάξτε σήμερα σε ΔΕΗ myHome Enter. Κλείστε ραντεβού σε ένα κατάστημα ΔΕΗ, μπείτε στο dei.gr ή καλέστε δωρεάν στο 800-900-1000.

Ένα με το μέλλον
dei.gr

* Ισχύει για 24μηνη σύμβαση. Όροι και προϋποθέσεις στο dei.gr
Αρμόδιος ρυθμιστής ΡΑΕ.

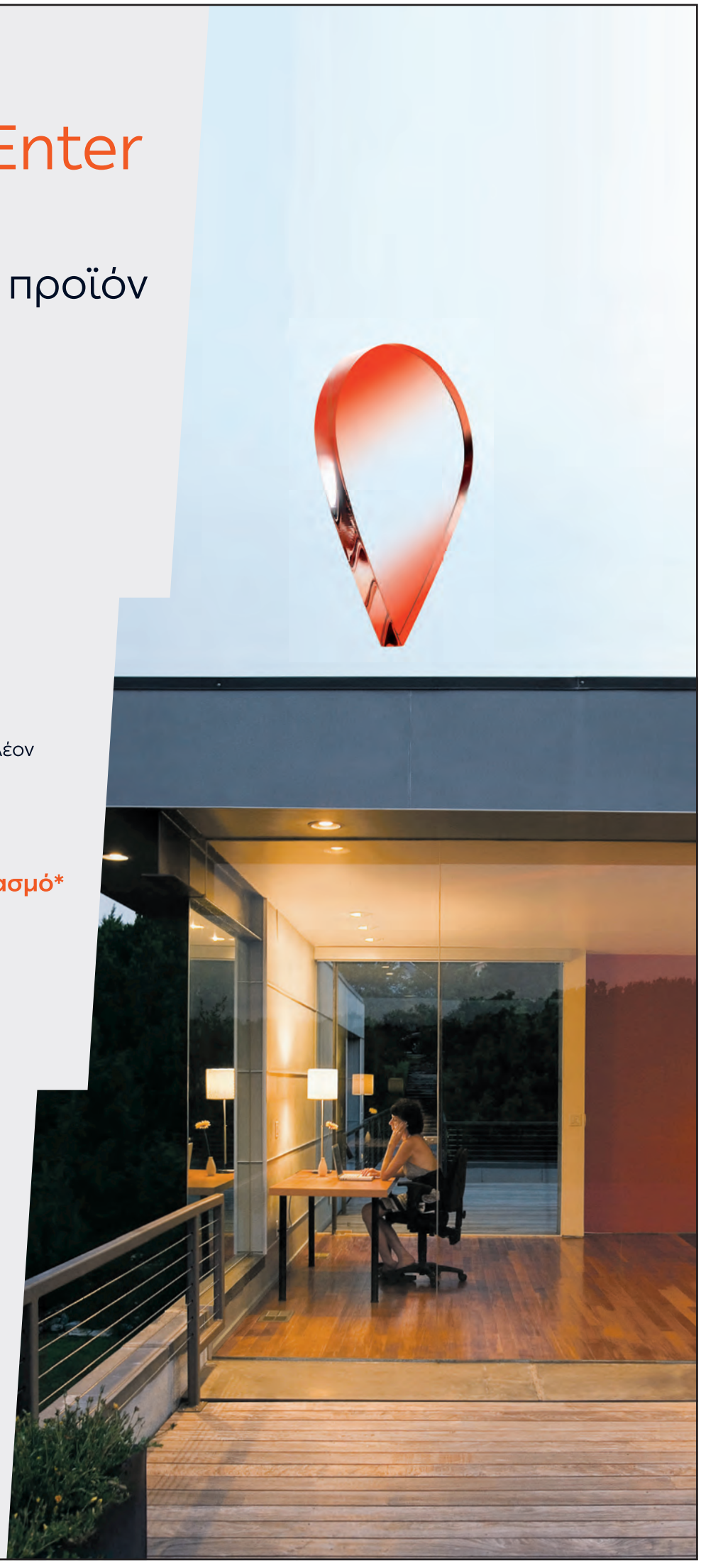

ΜΕ ΕΝΑ ΚΛΙΚ ΣΤΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ
www.kyrtsos.gr George Kyrtsos - Γιώργος Κύρτσος @GiorgosKyrtsos

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΝΕΑ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ

Η Ε.Ε. ξανά στο επίκεντρο της πανδημίας.

ΤΟΥ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗ ΤΗΣ ΝΔ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ

Η αντιμετώπιση της πανδημίας μπαίνει σε κρίσιμη φάση στην Ελλάδα και στην Ε.Ε. Η θεαματική πρόοδος σε ό,τι αφορά το εμβόλιο είναι το φως στο τέλος ενός τούνελ που κανείς δεν ξέρει ακόμη τι μήκος έχει και τι δοκιμασίες μάς επιφυλάσσει.

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει για πρώτη φορά σοβαρό πρόβλημα σε ό,τι αφορά τη δημόσια υγεία, ενώ αρχίζουν να προβληματίζουν και οι επιδόσεις της οικονομίας. Παρά την επιδείνωση της κατάστασης και της άμεσης προοπτικής, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε είναι μικρότερες σε σχέση με όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες. Την καλή συγκριτική μας θέση αντισταθμίζει το γεγονός ότι λειτουργούμε σε ένα ολοένα πιο δύσκολο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Χειρότερα από τις ΗΠΑ

Ο βασικός λόγος για τον οποίο έχασε τις προεδρικές εκλογές ο Τραμπ ήταν η αδυναμία του να ελέγξει την πανδημία. Ο αριθμός των θανάτων εξαιτίας της πανδημίας ξεπέρασε στις ΗΠΑ τις 245.000 και είναι πιθανό να ξεπεράσει τις 300.000 πριν από τα Χριστούγεννα.

Στην Ε.Ε. ασκείται αυστηρή κριτική στον Τραμπ για την υποτίμηση του κινδύνου από τον κορονοϊό. Αυτό όμως που ξεφεύγει από τους περισσότερους επικριτές του είναι ότι στην Ε.Ε. διαμορφώνεται μια ακόμη χειρότερη κατάσταση.

Χαρακτηριστικά τα στοιχεία για την Τετάρτη 11 Νοεμβρίου. Στις ΗΠΑ είχαμε 1.479 θανάτους από κορονοϊό, ενώ στα πέντε μεγαλύτερα κράτη-μέλη της Ε.Ε. είχαμε 623 στην Ιταλία, 430 στην Πολωνία, 349 στην Ισπανία, 328 στη Γαλλία και 222 στη Γερμανία. Οι πέντε αυτές ευρωπαϊκές χώρες έχουν όλες μαζί μικρότερο πληθυσμό από τις ΗΠΑ αλλά πιο αρνητική δυναμική σε ό,τι αφορά την πανδημία, εφόσον ημερησίως χάνονται περισσότεροι άνθρωποι απ' ό,τι στις ΗΠΑ.

Και οι μικρότερες χώρες της Ε.Ε. αντιμετωπίζουν ανάλογα προβλήματα. Την Τετάρτη 11 Νοεμβρίου καταγράφηκαν 345 θάνατοι στο Βέλγιο, με τον συνολικό αριθμό να φτάνει στους 13.561, έναν αριθμό που είναι πραγματικά εντυπωσιακός, αν σκεφτούμε ότι πρόκειται για μία χώρα με πληθυσμό συγκρίσιμο με αυτόν της Ελλάδας.

Την ίδια ημέρα είχαμε 203 θανάτους στη Ρουμανία, με το σύνολο να ανεβαίνει στους 8.389, στην Ολλανδία 98 θανάτους με το σύνολο στους 8.304, στην Τσεχία 247 θανάτους με το σύνολο στους 5.570, στην Πορτογαλία 82 θανάτους με το σύνολο στους 3.103, στην Ουγγαρία 101 θανάτους με το σύνολο στους 2.697 και αντίστοιχα στη Βουλγαρία 47 και 1.898 και στην Αυστρία 65 και 1.564.

Στην Ελλάδα την περασμένη Τετάρτη είχαμε 43 θανάτους, αριθμό-ρεκόρ, με το σύνολο να ανεβαίνει στους 909.

Από τη σύγκριση των αριθμών προκύπτει ότι η Ελλάδα, παρά την επιδείνωση της κατάστασης, είναι σε πολύ καλή θέση σε σχέση με τα άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. τόσο ως προς τον αριθμό των θανάτων που καταγράφονται όσο και ως προς το σύνολο των θανάτων εξαιτίας της πανδημίας.

Αναλύοντας τα στοιχεία και για τους «27» καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι μόνο η Φινλανδία, η Εσθονία και η Λετονία τα πηγαίνουν καλύτερα από εμάς, σε σχέση και με τον πληθυσμό.

Αναγκαίες συγκρίσεις

Επειδή εκδηλώνεται μια προσπάθεια πολιτικής εκμετάλλευσης των δυσκολιών που αντιμετωπίζουμε, επιβάλλονται δύο επιμέρους παρατηρήσεις.

Πρώτον, η συμμετοχή της ριζοσπαστικής Αριστεράς στην εξουσία ή/και ο χαρακτηρισμός μιας κυβέρνησης ως «προοδευτικής» δεν περιορίζουν το πρόβλημα της πανδημίας.

Στην Ισπανία, όπου οι Podemos, οι «σύντροφοι» του ΣΥΡΙΖΑ, συμμετέχουν στην κυβέρνηση, ο αριθμός των θανάτων έχει ξεπεράσει τις 40.000 και αυξάνεται κατά 300-400 την ημέρα.

Στην Πορτογαλία, όπου κυβερνά η κεντροαριστερά υποστηριζόμενη κοινοβουλευτικά από την Αριστερά, έχουμε συνολικά 3.103 θανάτους και ημερήσια αύξηση της τάξης των 60-80.

Αυτοί, λοιπόν, που κάνουν «αριστερή» κριτική στην κυβέρνηση Μητσοτάκη για τις επιδόσεις της στην αντιμετώπιση της πανδημίας δεν έχουν το ηθικό και πολιτικό δικαίωμα να παραλείπουν τη σύγκριση με την Ισπανία και την Πορτογαλία, η οποία είναι σαφώς υπέρ της Ελλάδας.

Δεύτερον, στην προσπάθειά τους να μειώσουν τις επιδόσεις της κυβέρνησης Μητσοτάκη, τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ έχουν επινοήσει τη θεωρία της... γεωγραφικής απομόνωσης της Ελλάδας, στην οποία αποδίδουν τον συγκριτικά χαμηλό αριθμό θανάτων.

Υποστηρίζουν, για παράδειγμα, ότι δεν μπορεί να συγκρίνεται το Βέλγιο –έδρα των ευρωπαϊκών θεσμών– με την Ελλάδα. Αυτή η θεωρία καταρρέει αν συγκρίνουμε τις επιδόσεις της Ελλάδας με τις πολύ χειρότερες της Πολωνίας, της Τσεχίας, της Ρουμανίας, της Ουγγαρίας και της Βουλγαρίας, οι οποίες χτυπήθηκαν ιδιαίτερα σκληρά στο δεύτερο κύμα της πανδημίας.

Όποια προσέγγιση και να επιλέξουμε, το βασικό συμπέρασμα είναι το ίδιο. Η Ε.Ε. έχει μετατραπεί ξανά σε επίκεντρο της πανδημίας. Η Ελλάδα τα πηγαίνει πολύ καλύτερα απ' όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, παρά τη σοβαρή επιδείνωση που παρατηρείται το τελευταίο

Παρά τη μεγάλη επιδείνωση, η Ελλάδα έχει από τις καλύτερες ευρωπαϊκές επιδόσεις.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

shop & go

Ένα βήμα πιο κοντά στο δικό σου κατάστημα ΑΒ!

Εμείς για εσένα...

- Θα σε στηρίξουμε στην επένδυση σου
- Θα βρούμε το κατάλληλο ακίνητο
- Θα σχεδιάσουμε και θα διαμορφώσουμε το κατάστημα σου
- Θα είμαστε πάντα δίπλα σου

Έλα κοντά μας και εξασφάλισε το μέλλον σου γιατί εμείς στην ΑΒ σε θέλουμε μαζί μας!

Ενημερώσου στο **www.ab.gr/franchise** και γίνε μέλος της οικογένειας ΑΒ.

Βασιλόπουλος
...και του πουλιού το γάλα!

διάστημα. Η συγκριτική μας θέση μένει ίδια, γιατί η επιδείνωση είναι ο ευρωπαϊκός κανόνας.

Το πρόβλημα της οικονομίας

Το δεύτερο κύμα της πανδημίας δεν απειλεί μόνο τη δημόσια υγεία αλλά και την ελληνική οικονομία και την προοπτική της.

Το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης αναθεωρεί συνεχώς προς το χειρότερο τις εκτιμήσεις του για την πορεία της ελληνικής οικονομίας. Με βάση το τελευταίο σενάριο που υιοθέτησαν οι κυβερνητικοί αρμόδιοι, η πτώση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) θα ξεπεράσει το 10% το 2020, ενώ η ανάκαμψη θα είναι βραδύτερη απ' ό,τι είχε αρχικά εκτιμηθεί, με αύξηση 4,5%-5% του ΑΕΠ το 2021.

Αυτό σημαίνει ότι το 2021 θα καλυφθεί μόνο ένα μέρος του εδάφους που χάσαμε το 2020 και θα χρειαστεί, πιθανότατα, να φτάσουμε στο 2023 για να επιστρέψουμε στις οικονομικές επιδόσεις του 2019.

Αρνητική προβλέπεται η εξέλιξη και σε ό,τι αφορά το δημοσιονομικό έλλειμμα, το οποίο θα ξεπεράσει το 2020 το 10% του ΑΕΠ, ποσοστό που παραπέμπει στην κρίση του 2009-2010. Υπάρχει σοβαρή πιθανότητα, πάντως, να αποφασιστεί σε επίπεδο Ε.Ε. ότι οι δαπάνες που σχετίζονται με επιστρεπτέες προκαταβολές και απώλεια εσόδων που σχετίζεται με αναστολές φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων δεν θα συμπεριληφθούν στο δημοσιονομικό έλλειμμα για όσο διάστημα διαρκεί η πανδημία. Με αυτή την ευνοϊκή ρύθμιση, που θα ισχύσει για το σύνολο της Ε.Ε., μπορεί να περιοριστεί το δημοσιονομικό έλλειμμα γύρω στο 8% του ΑΕΠ.

Το δημόσιο χρέος, όμως, θα συνεχίσει την ανησυχητική ανοδική του πορεία εξαιτίας του συνδυασμού μεγάλου δημοσιονομικού ελλείμματος και πτώσης του ΑΕΠ. Το ΑΕΠ έχει ήδη υποχωρήσει στα 162-163 δισ. ευρώ, δηλαδή στα επίπεδα του 2002. Αυτό οφείλεται στην πτώση που προκαλεί η πανδημία, αλλά και στην αναθεώρηση του ΑΕΠ, στην οποία προχώρησε η ΕΛΣΤΑΤ. Μείωσε το ΑΕΠ του 2019 αλλά και όλης της τελευταίας πενταετίας κατά 3-4 δισ. ευρώ, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ακόμη περισσότερο το δημόσιο χρέος ως ποσοστό επί του ΑΕΠ.

Προς το τέλος του χρόνου το ελληνικό Δημόσιο θα χρωστάει γύρω στα 340 δισ. ευρώ, δηλαδή 205%-206% του ΑΕΠ. Επειδή με βάση τις νέες παραδοχές θα έχουμε δημοσιονομικό έλλειμμα τουλάχιστον 3% του ΑΕΠ το 2021, το χρέος θα διατηρηθεί πάνω από το φράγμα του 200% του ΑΕΠ και αυτή τη χρονιά.

Η αναθεώρηση του βασικού σεναρίου της κυβέρνησης έχει δημιουργήσει μια εικόνα σχετικής αστάθειας και προκάλεσε τη σκληρή κριτική των κομμάτων της αντιπολίτευσης.

Στην πραγματικότητα, τίποτα δεν έχει αλλάξει, εκτός από τον βαθμό αισιοδοξίας των αρμόδιων κυβερνητικών στελεχών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε επισημάνει στην εαρινή έκθεση του 2020 ότι το ελληνικό ΑΕΠ επρόκειτο να υποχωρήσει κατά 9,5% το 2020. Η Ελλάδα μαζί με την Ιταλία και την Ισπανία θα είχαν τη μεγαλύτερη πτώση εξαιτίας της εξάρτησης της οικονομίας τους από τον τουρισμό, τις μεταφορές και τις υπηρεσίες, που πλήττονται ιδιαίτερα σκληρά από την πανδημία. Σε όλες τις αναλύσεις τους οι ειδικοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προειδοποιούσαν ότι σε περίπτωση που εκδηλωνόταν, όπως όλοι περίμεναν, το δεύτερο κύμα της πανδημίας, θα είχαμε μία επιπλέον μείωση του ΑΕΠ στην Ευρωζώνη, και φυσικά στην Ελλάδα, της τάξης του 2%-3%.

Το εμβόλιο της Pfizer και της BioNTech μοιάζει με το φως στην άκρη του τούνελ.

Επομένως, φτάνουμε στο τέλος του 2020 σύμφωνα με το βασικό σενάριο που είχε παρουσιάσει από την άνοιξη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, αντί να στηρίξει την πολιτική του στο βασικό σενάριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προσπάθησε να δημιουργήσει την εντύπωση ότι μπορούσε να περιορίσει την υποχώρηση του ΑΕΠ στο 2%, στο 4%, ή στο 6%, αργότερα στο 8%, και πως οι Βρυξέλλες είχαν κάνει λάθος στον υπολογισμό.

Από αυτή την άσκηση υπερβολικής αισιοδοξίας δημιουργείται τώρα η εντύπωση ότι η οικονομία πηγαίνει χειρότερα απ' ό,τι είχε προβλεφθεί, ενώ στην πραγματικότητα εξελίσσεται σύμφωνα με το βασικό σενάριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αξίζει να σημειωθεί ότι ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβλεπε ότι η ελληνική οικονομία θα είχε, εξαιτίας των διαρθρωτικών προβλημάτων της, τη μεγαλύτερη πτώση στην Ευρωζώνη, αυτό μπορεί να μη συμβαίνει. Η Ισπανία, η Ιταλία και η Γαλλία βρίσκονται αντιμέτωπες, με βάση τους υπολογισμούς των κυβερνήσεών τους, με διψήφιο ποσοστό πτώσης του ΑΕΠ το 2020.

Κατά την άποψή μου, και το νέο σενάριο της κυβέρνησης μοιάζει αισιόδοξο, εφόσον βασίζεται στην εκτίμηση ότι οι επιδόσεις του τουρισμού μας το 2021 θα ανέβουν στο 60% των επιδόσεων-ρεκόρ του 2019, από το 20% που ήταν το 2020. Δεν προβλέπω τόσο σημαντική αύξηση του τουρισμού σε σχέση με το 2020, γιατί η πανδημία θα συνεχίσει να απειλεί τη δημόσια υγεία τουλάχιστον μέχρι το επόμενο καλοκαίρι, ενώ και όταν με το καλό αφήσουμε οριστικά πίσω μας την πανδημία θα χρειαστεί αρκετός χρόνος για να επιστρέψουν πολίτες και νοικοκυριά στις παλιές τους καταναλωτικές συνήθειες.

Δύσκολη, αλλά όχι απελπιστική

Η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας είναι –εξαιτίας της πανδημίας– δύσκολη, όχι όμως απελπιστική.

Υπάρχουν αρκετά καλά νέα που οδηγούν στο ασφαλές συμπέρασμα ότι θα αντέξουμε στη μεγάλη πίεση που δεχόμαστε.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έχει συμπεριλάβει την Ελλάδα στο έκτακτο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης που εφαρμόζει για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Η επικεφαλής της ΕΚΤ, Λαγκάρντ, έχει ήδη προετοιμάσει με δηλώσεις της το έδαφος για αύξηση του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης και χρονική επέκτασή του μέχρι το 2022.

Με βάση αυτό το πρόγραμμα, η ΕΚΤ έχει αγοράσει ως τώρα ελληνικά ομόλογα 14 δισ. ευρώ, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της αξιοπιστίας της ελληνικής οικονομίας και στην υποχώρηση του κόστους δανεισμού.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το επιτόκιο στο δεκαετές ομόλογο του ελληνικού Δημοσίου κινείται κάτω από το 1% –σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα–, ενώ ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός του ελληνικού Δημοσίου πραγματοποιείται με αρνητικά επιτόκια, κάτι πρωτοφανές. Η Ελλάδα ανήκει στο κλαμπ των προνομιούχων, όπου για διάφορες κατηγορίες τίτλων του Δημοσίου οι επενδυτές δέχονται να... επιβαρυνθούν για να τους αποκτήσουν.

Πρόκειται για μία βασική διαφορά σε σχέση με την προηγούμενη οικονομική κρίση, οπότε βρεθήκαμε εκτός αγορών και υποχρεωθήκαμε να υπογράψουμε

depa.gr

Στη ΔΕΠΑ Εμπορίας δίνουμε όλη μας την ενέργεια για την προστασία του περιβάλλοντος. Με μία επένδυση άνω των €3,2 δισ., φέραμε στην Ελλάδα το φυσικό αέριο, το πιο φιλικό προς το περιβάλλον από όλα τα ορυκτά καύσιμα, που μειώνει σημαντικά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Σήμερα, το φυσικό αέριο είναι η γέφυρα προς την απολιγνιτοποίηση και την ενεργειακή μετάβαση της χώρας και εμείς βγαίνουμε πάλι μπροστά, επενδύοντας σε καινοτόμες τεχνολογίες, που το φέρνουν σε κάθε γωνιά της Ελλάδας. Παράλληλα, αναπτύσσουμε εναλλακτικά και φιλικά προς το περιβάλλον καύσιμα, όπως το υδρογόνο και το βιομεθάνιο και επεκτείνουμε τη δραστηριότητά μας σε στρατηγικούς ενεργειακούς τομείς.
Γιατί στη ΔΕΠΑ Εμπορίας μάς γεμίζει ενέργεια το να στηρίζουμε την ανάπτυξη και την αειφορία.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΑΕΙ **ΜΠΡΟΣΤΑ.**

σκληρά μνημόνια για να καλύψουν οι Ευρωπαίοι εταίροι τις δανειακές μας ανάγκες.

Όλοι έπεσαν έξω

Τα κόμματα της αντιπολίτευσης προσπαθούν να εκμεταλλευτούν την επιδείνωση σε ό,τι αφορά την πανδημία και την οικονομία για να αναδείξουν αυτό που θεωρούν κυβερνητικές ευθύνες και αποτυχία.

Εκμεταλλεύονται και τη δήλωση του Άδ. Γεωργιάδη ότι η κυβέρνηση έπεσε έξω στις εκτιμήσεις της για το δεύτερο κύμα της πανδημίας για να στήσουν ένα αφήγημα κυβερνητικής προχειρότητας και αστοχίας. Παραλείπουν σκόπιμα να πουν ότι οι ηγέτες των «27» έπεσαν όλοι έξω στη βασική τους εκτίμηση για το δεύτερο κύμα της πανδημίας.

Θεωρούσαν βέβαιο ότι θα εκδηλωθεί δεύτερο κύμα πανδημίας, αλλά, στηριζόμενοι στις γνώμες των ειδικών, εκτιμούσαν ότι θα εκδηλωνόταν έναν-δύο μήνες αργότερα και σε πολύ μικρότερη ένταση από αυτήν που αντιμετωπίζουμε.

Οι επιστημονικές μας γνώσεις για την πανδημία δεν είναι πλήρεις και το λάθος σε ό,τι αφορά την εκτίμηση για το δεύτερο κύμα της πανδημίας αφορά το σύνολο της Ε.Ε. και δεν προσφέρεται για πολιτική εκμετάλλευση.

Εμβόλιο και νέα στρατηγική

Η μεγάλη πρόοδος στην παρασκευή του εμβολίου από τη Pfizer και τη γερμανική BioNTech επιβάλλει κατά την άποψή μου αλλαγή στρατηγικής.

Γνωρίζουμε ότι από το καλοκαίρι του 2021 θα υπάρχουν δυνατότητες για μαζικό, ασφαλή και αποτελεσματικό εμβολιασμό του πληθυσμού. Άρα υπάρχει φως στο τούνελ της πανδημίας και πρέπει να αποφασίσουμε πώς ακριβώς θα προγραμματίσουμε τις κινήσεις μας.

Το πιθανότερο σενάριο είναι ότι η οικονομία θα αφήσει οριστικά πίσω της την πανδημία προς τα τέλη του 2021, οπότε θα μπει σε μια περίοδο δυναμικής ανάκαμψης και στη συνέχεια ανάπτυξης.

Από την οριστική αντιμετώπιση της πανδημίας με τη βοήθεια του εμβολίου φαίνεται να μας χωρίζουν 9-12 μήνες. Το χρονικό διάστημα είναι σημαντικό, αν σκεφτούμε την εξαιρετικά αρνητική δυναμική που έχει αναπτυχθεί και τις οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες.

Από τη στιγμή που ξέρουμε πότε περίπου θα τελειώσει στην Ε.Ε. η δοκιμασία και γνωρίζουμε ότι δεν υπάρχει πρόβλημα χρηματοδότησης της οικονομικής μας προσπάθειας, πρέπει να κάνουμε δύο κινήσεις.

Πρώτον, να κάνουμε ρεαλιστικές προγνώσεις για την πορεία των οικονομικών μεγεθών, η οποία θα είναι και στη διάρκεια του μεγαλύτερου μέρους του 2021 αρκετά προβληματική.

Δεύτερον και σημαντικότερο, να εγκαταλείψουμε την πρακτική των lockdowns με βασικές ελλείψεις και να προχωρήσουμε σε αυστηρό και αποτελεσματικό lockdown διάρκειας δύο έως δυόμισι μηνών, για να θέσουμε την πανδημία υπό έλεγχο αρκετά πριν από τη διάθεση του εμβολίου στο σύνολο του πληθυσμού που απειλείται. Αν μας τρομάζει το μοντέλο της Κίνας ή της Ταϊβάν σε ό,τι αφορά το lockdown, ας πάμε σε μια παραλλαγή του μοντέλου της Αυστραλίας ή της Νέας Ζηλανδίας, χώρες με τις οποίες θεωρούμε ότι έχουμε περισσότερα κοινά σημεία.

Καλύτερα ένα γενικό και αυστηρό lockdown από αμφίβολης αποτελεσματικότητας ημίμετρα.

Η άποψή μου είναι ότι δεν μπορούμε να περάσουμε 9-12 μήνες με ημίμετρα, γιατί το ανθρώπινο κόστος θα είναι τεράστιο, ενώ έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι η οικονομία σε μια χώρα με τόσο μεγάλη εξάρτηση από τον τουρισμό και τις υπηρεσίες δεν μπορεί να λειτουργήσει σε συνθήκες πανδημίας.

Πριν από μερικές εβδομάδες οι κυβερνήσεις των «27» είχαν υιοθετήσει την άποψη ότι ένα γενικό lockdown, έστω και περιορισμένο, ήταν αδιανόητο, γιατί θα είχε απαγορευτικό κόστος για την οικονομία. Από τις στήλες της «Free Sunday» αντέτεινα ότι, ανεξάρτητα από τις πολιτικές προτιμήσεις των «27», θα πηγαίναμε σε μία προβληματική κατάσταση, χωρίς σοβαρή προστασία έναντι της πανδημίας και με προβληματική λειτουργία της οικονομίας, η οποία θα κατέληγε σε κάποιου είδους lockdown. Το συνολικό κόστος αυτής της διαδικασίας θα ήταν μεγαλύτερο από του lockdown που ήθελαν να ξορκίσουν οι ηγέτες των «27», χωρίς να είναι σε θέση να το αποτρέψουν.

Τώρα που η Ε.Ε. αρχίζει να κινείται στην κατεύθυνση που περιέγραψα, επιμένω ότι χρειαζόμαστε ένα άμεσο και αποτελεσματικό lockdown και πως το μερικό lockdown ή το λεγόμενο «lockdown-ακορντεόν», που θα ανοιγοκλείνει ανάλογα με τον αριθμό κρουσμάτων, εισαγωγών στις ΜΕΘ και θανάτων, δεν πρόκειται να μας λύσουν το πρόβλημα.

Είναι προτιμότερο να θυσιάσουμε τους επόμενους 2-3 μήνες για να θέσουμε την πανδημία υπό σχεδόν πλήρη έλεγχο και στη συνέχεια να οργανώσουμε με αυστηρούς κανόνες το σταδιακό άνοιγμα της οικονομίας και της κοινωνίας, παρά να συνεχίσουμε τους επόμενους 9-12 μήνες με τα σημερινά ημίμετρα, που δεν φαίνεται να αποδίδουν σε ελληνικό και, κυρίως, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι κυβερνήσεις των «27» φοβούνται τώρα το πολιτικό κόστος από ένα γενικό και αυστηρό lockdown, αλλά, έτσι όπως εξελίσσονται τα πράγματα, σε 3-4 εβδομάδες θα φοβούνται περισσότερο το πολιτικό κόστος από τον μεγάλο αριθμό κρουσμάτων, εισαγωγών στις ΜΕΘ και θανάτων. Καλύτερα, λοιπόν, να κινηθούμε γρήγορα για να προλάβουμε καταστάσεις και να διαμορφώσουμε τις εξελίξεις παρά να τρέχουμε πίσω από τους εφιαλτικούς αριθμούς που θα διαμορφώσει η επικίνδυνη καθυστέρηση.

INFO

Το νέο βιβλίο
του Γιώργου Κύρτσου
«Στον λαβύρινθο της πανδημίας» μπορείτε
να το βρείτε σε όλα
τα βιβλιοπωλεία και τα e-shops τους:

www.klidarithmos.gr
www.public.gr
www.ianos.gr
www.politeianet.gr
www.e-shop.gr

Η ΑΜΗΧΑΝΙΑ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΜΠΑΪΝΤΕΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΤΗΣ

Έναν σαφώς θετικό απολογισμό για τον τρόπο με τον οποίο ο πρόεδρος Τραμπ διαχειρίστηκε τις σχέσεις του με την Ελλάδα επί κυβερνήσεων ΣΥΡΙΖΑ έκανε το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης με την ευκαιρία της δημοσιοποίησης της έκθεσης του υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ στο πλαίσιο του «Eastern Mediterranean Security and Energy Partnership Act».

«Εάν, λίγες βδομάδες μετά την επίσκεψη του Αμερικανού ΥΠΕΞ στην Ελλάδα, οι θέσεις του State Department είναι πλέον αυτές, η Νέα Δημοκρατία κατάφερε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να ακυρώσει σημαντικά βήματα στις ελληνοαμερικανικές σχέσεις, που πραγματοποιήθηκαν κατά τα χρόνια της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ υπέρ των συμφερόντων της χώρας» ανάφερε σε ανακοίνωσή του ο ΣΥΡΙΖΑ, στην οποία καταγράφεται η διαπίστωση ότι η πρόσφατη κλιμάκωση της τουρκικής επιθετικότητας, την οποία χαρακτηρίζει «τη χειρότερη της τελευταίας 25ετίας», συνέβη «με ανοχή του προέδρου Τραμπ».

Από τις διατυπώσεις που επιλέγονται είναι σαφές ότι η «ανοχή» του Αμερικανού προέδρου αποδίδεται στην κυβέρνηση της ΝΔ, όμως λογικά είναι απίθανο οι συντάκτες της ανακοίνωσης να αγνοούσαν δύο παραμέτρους: Η πρώτη είναι ότι η έκθεση δεν είχε καμία σχέση με την επίσκεψη Πομπέο, διότι είχε υποβληθεί στο Κογκρέσο στις 18 Μαρτίου 2020, και η δεύτερη ότι στις 10 Νοεμβρίου, μία ημέρα προτού ο ΣΥΡΙΖΑ διαπιστώσει τη «στροφή» της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής, ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών ανακοίνωνε ότι θα επισκεφθεί στην Κωνσταντινούπολη τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο, χωρίς να συναντηθεί με οποιονδήποτε Τούρκο αξιωματούχο.

«Θα ήταν πιο ενδεδειγμένο για τις ΗΠΑ να κοιταχτούν στον καθρέφτη και να αντιμετωπίσουν τον ρατσισμό, την ισλαμοφοβία και τα εγκλήματα μίσους στη χώρα τους» σχολίασε η Άγκυρα, εκφράζοντας την έντονη δυσφορία της για την επίσκεψη, στόχος της οποίας, σύμφωνα με το αμερικανικό υπουργείο Εξωτερικών, είναι να συζητηθούν «ζητήματα θρησκευτικού ενδιαφέροντος στην Τουρκία και στην περιοχή και να προωθήσει τη σθεναρή στάση των ΗΠΑ ως προς τη θρησκευτική ελευθερία σε όλο τον κόσμο».

Βέβαια ο ίδιος ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ στη συγχαρητήρια επιστολή που είχε στείλει προς τον νεοεκλεγέντα Αμερικανό πρόεδρο την προηγουμένη, στις 9 Νοεμβρίου, απέφυγε, τουλάχιστον στα αποσπάσματα που ο ΣΥΡΙΖΑ έδωσε στη δημοσιότητα, να κάνει οποιαδήποτε αναφορά στις ελληνοτουρκικές σχέσεις ή στις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και περιορίστηκε στο να αναφερθεί στην επίσκεψη Ομπάμα στην Αθήνα, όταν ήταν στην κατάσταση που είναι σήμερα ο Τραμπ, δηλαδή διαχειριζόταν την εξουσία ενώ είχε ήδη εκλεγεί ο διάδοχός του.

Η συγχαρητήρια επιστολή ήταν περίπου αναγκαία, γιατί στην ανάρτησή του στο Twitter, όταν έγινε γνωστή η εκλογή Μπάιντεν, είχε περιοριστεί στο να συγχαρεί τον αμερικανικό λαό που πήγε τόσο μαζικά στις κάλπες, χωρίς καμία αναφορά στην ήττα Τραμπ: «Συγχαρητήρια στον Τζο Μπάιντεν που αναδεικνύεται 46ος πρόεδρος των ΗΠΑ. Η χωρίς προηγούμενο συμμετοχή στις εκλογές απέδειξε πως η Δημοκρατία θα ανθεί εκεί όπου ο λαός είναι αποφασισμένος να συμμετέχει και να ψηφίζει για το μέλλον του. Η υποστήριξη του εκλεγμένου προέδρου στην προώθηση των ελληνοαμερικανικών σχέσεων θα είναι σημαντική για την ενδυνάμωση αυτών των σχέσεων αλλά και για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων προκλήσεων στην περιοχή».

Η βασική ισορροπία την οποία προσπαθεί να διατηρήσει ο κ. Τσίπρας είναι ανάμεσα στην παγκόσμια ανακούφιση για την ήττα Τραμπ και στις καλές σχέσεις που η κυβέρνησή του είχε με την κυβέρνηση Τραμπ, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι στο εσωτερικό του κόμματός του ο Μπάιντεν δεν ήταν και η πιο προσφιλής επιλογή.

Ο τομεάρχης Εξωτερικής Πολιτικής και πρώην υπουργός Εξωτερικών, Γιώργος Κατρούγκαλος, μία ημέρα πριν ανοίξουν οι κάλπες στις ΗΠΑ έγραφε για τη «δυναμική εμφάνιση στην πολιτική σκηνή χιλιάδων νέων ανθρώπων, που στρατεύτηκαν γύρω από τον Μπέρνι Σάντερς και στις δύο τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις» και χαιρέτιζε τη «χαρισματική Αλεξάντρια Οκάσιο-Κορτέζ, νέα βουλευτή των Δημοκρατικών από τη Νέα Υόρκη και άτυπη επικεφαλής μιας "ομάδας" τεσσάρων νέων γυναικών που εκλέχθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2018, στη βάση μιας αριστερής πλατφόρμας». «Η νέα αυτή Αριστερά, Αριστερά των νέων, δεν έχει ενδιαφέρον μόνον για τις ΗΠΑ, αφορά και εμάς, στην Ευρώπη και στην Ελλάδα» έγραφε ο κ. Κατρούγκαλος.

Αλλά και ο ευρωβουλευτής Δημήτρης Παπαδημούλης, σε δήλωσή του στο ρωσικό πρακτορείο ειδήσεων Sputnik μετά την επισημοποίηση της εκλογής Μπάιντεν, σημείωνε ότι «η Ε.Ε. δεν θα πρέπει να γίνει ουραγός του Μπάιντεν» και εμμέσως πλην σαφώς τασσόταν υπέρ της Ε.Ε. ως διαφορετικού παγκόσμιου πόλου, καθώς, όπως έλεγε, «η ευρωατλαντική συνεργασία και η προσπάθεια της Ε.Ε. να έχει καλύτερη συνεργασία με τον Μπάιντεν θα πρέπει να εγγραφεί ως μια προσπάθεια ενίσχυσης της πολυπολικής, διεθνούς συνεργασίας».

Πρακτικά, όμως, το μεγαλύτερο πρόβλημα που δείχνει να έχει ο κ. Τσίπρας είναι η έλλειψη δεσμών και διαύλων επικοινωνίας με το Δημοκρατικό Κόμμα. Οι επαφές του στην Ουάσινγκτον ήταν κυρίως μέσω του πρώην συγκυβερνήτη, Πάνου Καμμένου, και των επαφών του, οι οποίες ήταν στενά προσανατολισμένες στους Ρεπουμπλικάνους. Άλλωστε στην Ελλάδα ήταν ο πρώτος που πανηγύρισε για την εκλογή Τραμπ το 2016, θριαμβολογώντας για τις επαφές που είχε στο επιτελείο του απερχόμενου προέδρου.

Ο κ. Τσίπρας δεν είναι βέβαιο ότι θυμάται με τις καλύτερες αναμνήσεις τη συζήτηση με τον πρώην πρόεδρο Κλίντον στο Clinton Foundation τον Σεπτέμβριο του 2015, οι Έλληνες μεσάζοντες της οποίας είναι μάλλον απίθανο να παρέμβουν ξανά σε μια παρόμοια κατεύθυνση. Παράλληλα, πρέπει να θεωρεί βέβαιο ότι στα αρχεία του διπλωματικού κατεστημένου της αμερικανικής πρωτεύουσας έχει εγγραφεί η «κωλοτούμπα» που έκανε όταν κατά τη συνάντηση με τον πρόεδρο Τραμπ έπρεπε να πάρει πίσω τον χαρακτηρισμό «κακό» που είχε χρησιμοποιήσει για το ενδεχόμενο εκλογής του.

Ήταν τότε που ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ είχε μόλις εκφράσει την ικανοποίησή του για τη συμφωνία των 2,4 δισ. ευρώ για την αναβάθμιση των μαχητικών αεροσκαφών F-16, όταν άκουσε δημόσια τον πρόεδρο Τραμπ να πανηγυρίζει, γιατί με την ελληνική παραγγελία εξασφάλισε δουλειές για την αμερικανική πολεμική βιομηχανία.

Πάντως πλέον δεν αποκλείεται κάποιος να ενδιαφερθεί και για την κόστους μισού δισ. δολαρίων συμφωνία επισκευής πέντε αεροσκαφών της πολεμικής μας αεροπορίας, η τύχη της οποίας αγνοείται από τον Μάρτιο του 2015.

> *Τρεις ημέρες μετά την εκλογή Μπάιντεν, ο ΣΥΡΙΖΑ δηλώνει δημόσια ότι ο Τραμπ έγινε φιλικός στην Τουρκία όταν εξελέγη ο Μητσοτάκης.*

ΜΕ ΕΝΑ ΚΛΙΚ ΣΤΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ
www.kyrtsos.gr George Kyrtsos - Γιώργος Κύρτσος @GiorgosKyrtsos

Ο ΕΡΝΤΟΓΑΝ ΣΕ ΝΕΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Τα προβλήματα της οικονομίας και η ήττα Τραμπ αλλάζουν τους υπολογισμούς.

ΤΟΥ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗ ΤΗΣ ΝΔ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ

Ο Ερντογάν λειτουργεί πλέον σε διαφορετικό πολιτικό και διεθνοπολιτικό περιβάλλον. Τα αδύνατα σημεία του είναι η μεγάλη επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της Τουρκίας και η εκλογική ήττα του προέδρου Τραμπ, με τον οποίο είχε αναπτύξει στενή προσωπική και οικογενειακή σχέση.

Από την άλλη πλευρά, ο Ερντογάν καταγράφει επιτυχίες στον νότιο Καύκασο και στη Λιβύη, οι οποίες ενισχύουν την ελευθερία των κινήσεών του.

Επιδίδεται σε κινήσεις τακτικής προσπαθώντας να κερδίσει χρόνο και να χαράξει στρατηγική που θα ανταποκρίνεται στις νέες συνθήκες.

Η ήττα Τραμπ

Ο Ερντογάν είναι από τους ηγέτες που χρειάστηκαν μερικά 24ωρα για να αφομοιώσουν πολιτικά την εκλογική ήττα Τραμπ. Ο Αμερικανός πρόεδρος του πρόσφερε πλουσιοπάροχα πολιτική κάλυψη σε θέματα τα οποία θα προκαλούσαν δυναμική αντίδραση των ΗΠΑ, αν τα είχε κινήσει ξένος ηγέτης που δεν είχε την προεδρική εύνοια.

Από τα θέματα αυτά, δύο είναι που ξεχωρίζουν: το σπάσιμο του εμπάργκο στο Ιράν από την Τουρκία με τη βοήθεια της τράπεζας Halkbank και η προμήθεια των ρωσικών πυραύλων S-400.

Η αμερικανική διοίκηση είναι ιδιαίτερα αυστηρή στο ζήτημα της εφαρμογής του εμπάργκο σε βάρος του Ιράν, γιατί το θεωρεί αποτελεσματικό μέσο πίεσης προκειμένου να μην αποκτήσει το Ιράν πυρηνικό οπλοστάσιο. Στην αντίληψη των ΗΠΑ το Ιράν είναι παράγοντας αποσταθεροποίησης στην ευρύτερη περιοχή και θανάσιμη απειλή για το Ισραήλ, με το οποίο οι ΗΠΑ έχουν αναπτύξει ειδική σχέση.

Η προμήθεια των ρωσικών πυραύλων S-400 δημιουργεί πρόβλημα αξιοπιστίας στην Τουρκία στο εσωτερικό του ΝΑΤΟ και ήδη έχει προκαλέσει τη ματαίωση της συμμετοχής της Τουρκίας στο πρόγραμμα συμπαραγωγής των μαχητικών αεροσκαφών 5ης γενιάς, όπως και τη ματαίωση της παράδοσής τους στην τουρκική πολεμική αεροπορία, η οποία θα προκαλούσε δραστική ανατροπή του συσχετισμού δυνάμεων σε βάρος της Ελλάδας.

Η αμερικανική αντίδραση θα μπορούσε να είναι πιο σκληρή αν δεν είχε παρέμβει ο πρόεδρος Τραμπ στο Πεντάγωνο και στο State Department. Το 2018 τα οικονομικά μέτρα που πήραν οι ΗΠΑ σε βάρος της Τουρκίας, εξαιτίας της σύλληψης του Αμερικανού πάστορα που θεωρήθηκε ότι συνωμοτούσε σε βάρος του καθεστώτος, προκάλεσαν νομισματική και συναλλαγματική κρίση στη γειτονική χώρα. Επομένως, ο αμερικανικός παράγοντας εξακολουθεί να προσδιορίζει, σε μεγάλο βαθμό, τις εξελίξεις και αυτό υποχρεώνει τον Ερντογάν σε αναγκαία προσαρμογή της πολιτικής του.

Η εξαφάνιση του γαμπρού

Η πρώτη απόφαση που πήρε ο Ερντογάν μετά την ήττα του Τραμπ ήταν η πολιτική εξαφάνιση του γαμπρού του και επίδοξου διαδόχου του, Μπεράτ Αλμπαϊράκ.

Ο Αλμπαϊράκ θεωρήθηκε πολιτικά ευάλωτος διότι είχε αναπτύξει προσωπική σχέση με τον γαμπρό του Τραμπ, Τζάρεντ Κούσνερ, η οποία εξαιτίας του εκλογικού αποτελέσματος μετατράπηκε από πολιτικό πλεονέκτημα σε μειονέκτημα.

Επιπλέον, ο γαμπρός του Ερντογάν θεωρείται ότι έχει ανάμειξη σε δύο σκάνδαλα τα οποία μπορεί να αποκτήσουν ιδιαίτερη πολιτική σημασία στο μέλλον. Κατά το παρελθόν είχε διατελέσει διευθύνων σύμβουλος του τουρκικού ομίλου επιχειρήσεων Calik, στον οποίο ανήκει και η Aktif Bank. Η συγκεκριμένη τράπεζα φέρεται να έχει ειδίκευση στο ξέπλυμα μαύρου χρήματος, που συμπεριλαμβάνει χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και παράνομες δραστηριότητες στο Αφγανιστάν.

Ο Αλμπαϊράκ είναι εκτεθειμένος και επειδή συμμετείχε σε κύκλωμα λαθρεμπορίου χρυσού και παραβίασης του εμπάργκο κατά του Ιράν. Ο Τουρκοϊρανός λαθρέμπορος χρυσού Ζαράμπ κατά τη δίκη του στις ΗΠΑ περιέγραψε τη λειτουργία κυκλώματος με επικεφαλής τον Αλμπαϊράκ και τον φίλο του, Μεχμέτ Ατίλα, αναπληρωτή διευθύνοντα σύμβουλο της Halkbank, η οποία μεσολάβησε στις συναλλαγές με το Ιράν.

Η αμερικανική Δικαιοσύνη δεν κινήθηκε κατά του Αλμπαϊράκ, ενώ επέτρεψε στον Ατίλα, ο οποίος κρατείτο στις ΗΠΑ, να επιστρέψει στην Τουρκία. Ψιθυρίζεται ότι ο πρόεδρος Τραμπ βρίσκεται πίσω από τη σχετική αδράνεια της αμερικανικής Δικαιοσύνης.

Αποσύροντας τον γαμπρό του από το προσκήνιο, ο Ερντογάν ουσιαστικά τον προστατεύει, εφόσον παύει προσωρινά να είναι πολιτικός στόχος μεγάλης σημασίας. Τα τελευταία χρόνια είχε αναπτυχθεί η λεγόμενη «διπλωματία των γαμπρών», με τον Αλμπαϊράκ και τον Κούσνερ να ρυθμίζουν πολιτικά και οι-

> *Η Άγκυρα προβάλλεται στις ΗΠΑ και στην Ε.Ε. σαν παράγοντας περιορισμού της επιρροής της Ρωσίας σε Συρία, Λιβύη και νότιο Καύκασο.*

κονομικά ζητήματα στη βάση μιας προσωπικής σχέσης που είχαν αναπτύξει.

Ο Κούσνερ θεωρείται βασικό στέλεχος του συστήματος Τραμπ, το οποίο είχε την τάση να ανακατεύει τη διπλωματία με την προώθηση των επιχειρηματικών συμφερόντων του ομίλου Τραμπ. Είναι σχεδόν βέβαιο ότι μετά τις 20 Ιανουαρίου 2021 – οπότε ο Μπάιντεν θα αναλάβει την προεδρία των ΗΠΑ– το πολιτικό και ενδεχομένως το δικαστικό ενδιαφέρον θα στραφεί στον ρόλο του Κούσνερ και της οικογενειοκρατίας Τραμπ.

Από τον Κούσνερ οι αμερικανικές αρχές θα μπορούσαν να περάσουν σχετικά εύκολα στον Αλμπαϊράκ ή να ακολουθήσουν την αντίστροφη πορεία.

Στις νέες συνθήκες, η πολιτική εξαφάνιση του Αλμπαϊράκ μπορεί να θεωρηθεί πράξη πολιτικής σοφίας από την πλευρά του Ερντογάν, εφόσον τον κάνει λιγότερο ευάλωτο στις πιέσεις των ΗΠΑ και διευκολύνει τη συνεννόηση με τη διακυβέρνηση Μπάιντεν.

Οικονομική κρίση

Η αποπομπή του υπουργού Οικονομικών Αλμπαϊράκ από την κυβέρνηση ήταν αναγκαία και εξαιτίας της κακής πορείας της οικονομίας. Τα δύο τελευταία χρόνια το δίδυμο Ερντογάν-Αλμπαϊράκ εφάρμοσε μια ανορθόδοξη οικονομική πολιτική, που έδινε απόλυτη προτεραιότητα στην εύκολη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων και της οικονομίας σε βάρος της οικονομικής και νομισματικής σταθερότητας.

Ενώ σχεδόν όλοι οι αναλυτές υποδείκνυαν άνοδο των βασικών επιτοκίων με πρωτοβουλία της κεντρικής τράπεζας για να χτυπηθεί ο πληθωρισμός και να σταθεροποιηθεί το εθνικό νόμισμα, ο πρόεδρος και ο υπουργός Οικονομικών κινήθηκαν σε διαμετρικά αντίθετη κατεύθυνση.

Τους τελευταίους 18 μήνες ο πανίσχυρος πρόεδρος της Τουρκίας καρατόμησε δύο διοικητές της κεντρικής τράπεζας, γιατί δεν ακολούθησαν πλήρως τις οδηγίες του ή γιατί είχε εξαντληθεί η πολιτική χρησιμότητά τους. Αρχές Νοεμβρίου ο Ερντογάν τοποθέτησε στη διοίκηση της Τράπεζας της Τουρκίας τον πρώην υπουργό Οικονομικών Νατζί Αγμπάλ, ο οποίος είχε μια συγκρουσιακή σχέση με τον Αλμπαϊράκ. Ο τελευταίος αντέδρασε, σύμφωνα με το ρεπορτάζ των τουρκικών ΜΜΕ, υποβάλλοντας την παραίτησή του από τη θέση του υπουργού Οικονομικών.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε θυμίζει τουρκικό τηλεοπτικό σήριαλ. Ο Αλμπαϊράκ ανακοίνωσε την παραίτησή του μέσω διαδικτύου. Η Προεδρία της Δημοκρατίας χρειάστηκε 48 ώρες για να πάρει θέση και να την κάνει αποδεκτή. Τα ΜΜΕ, ακόμη κι αυτά που ελέγχονται από την οικογένεια του Αλμπαϊράκ, δεν ανέφεραν την παραίτηση μέχρι να πάρει τις αποφάσεις του ο Ερντογάν. Στο παρασκήνιο αναπτύχθηκε ο ψίθυρος για εξωσυζυγική σχέση του Αλμπαϊράκ με πανέμορφη ηθοποιό, με αποτέλεσμα να χάσει την εύνοια του Ερντογάν και να τον «σωφρονίσουν» άνθρωποι του προέδρου.

> *Η αλλαγή κεντρικού τραπεζίτη και υπουργού Οικονομικών μάλλον οδηγεί στην εγκατάλειψη των ανορθόδοξων οικονομικών Ερντογάν-Αλμπαϊράκ.*

Η αποπομπή του Αλμπαϊράκ έγινε με τρόπο που εκθέτει διπλά τον Ερντογάν. Πρώτον, ανέδειξε το πρόβλημα της οικονομίας και την αποτυχία των οικονομικών επιλογών τους. Δεύτερον, ενίσχυσε την εντύπωση ότι το οικογενειακό-κρατικό καθεστώς που έχει αναπτυχθεί είναι απόλυτα διεφθαρμένο.

Στην αντίληψη πολλών μη προνομιούχων Τούρκων ο Ερντογάν δεν αποτελεί πλέον εγγύηση οικονομικής και κοινωνικής ανόδου αλλά εκφράζει ένα κατεστημένο που νέμεται την εξουσία στέλνοντας τον λογαριασμό στο κοινωνικό σύνολο.

Ο ίδιος ο Ερντογάν, ο γιος του Μπιλάλ και η κόρη του, Έζρα Αλμπαϊράκ, έχουν κατηγορηθεί από την αντιπολίτευση για ανάμειξη σε μεγάλα σκάνδαλα και η υπόθεση Αλμπαϊράκ φαίνεται να επιβεβαιώνει τις χειρότερες υποψίες.

Στη θέση του Αλμπαϊράκ τοποθετήθηκε ο Λουτφί Ελβάν, βουλευτής και ανώτατο στέλεχος του κυβερνώντος κόμματος ΑΚΡ, ο οποίος έχει διατελέσει υπουργός Μεταφορών, Ναυτιλίας και Υποδομών και υπουργός Ανάπτυξης. Η διπλή αλλαγή, του διοικητή της κεντρικής τράπεζας και του υπουργού Οικονομικών, ενίσχυσε προσωρινά την τουρκική λίρα, γιατί θεωρήθηκε προμήνυμα προσαρμογής της οικονομικής πολιτικής στη σκληρή πραγματικότητα. Οι αγορές περιμένουν να δουν αν θα προχωρήσει το διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας της Τουρκίας σε άνοδο των βασικών επιτοκίων στη συνεδρίαση που έχει προγραμματιστεί για την Πέμπτη 19 Νοεμβρίου.

Οι περισσότεροι αναλυτές φαίνεται να προεξοφλούν την άνοδο των επιτοκίων, η οποία, αν πραγματοποιηθεί, θα είναι μία ακόμη εξαιρετικά σημαντική κίνηση προσαρμογής του Ερντογάν.

Η άνοδος των επιτοκίων και μια σχετικά περιοριστική πολιτική θεωρούνται αναγκαίες για τη σταθεροποίηση της οικονομίας και του νομίσματος, αλλά θα επηρεάσουν, για ένα διάστημα, αρνητικά το βιοτικό επίπεδο των περισσότερων Τούρκων, αυξάνοντας έτσι τις πιθανότητες να μεγαλώσει η πολιτική φθορά του καθεστώτος και προσωπικά του Ερντογάν.

Οι επιτυχίες της Άγκυρας

Τα οικονομικά προβλήματα δείχνουν ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να χρηματοδοτηθεί η νεο-οθωμανική επεκτατική στρατηγική του Ερντογάν από ένα ΑΕΠ 750 δισ. δολαρίων και μια οικονομία η οποία απειλείται από το αυξανόμενο χρέος των ιδιωτικών επιχειρήσεων σε συνάλλαγμα.

Σε επίπεδο στρατηγικής, ο Ερντογάν έχει βάλει ένα στοίχημα το οποίο είναι πολύ δύσκολο να κερδηθεί. Σε ό,τι αφορά όμως την τακτική, καταγράφει επιτυχίες που αντισταθμίζουν τη φθορά του εξαιτίας των οικονομικών δυσκολιών στο εσωτερικό και ενισχύουν τη διαπραγματευτική του θέση στο εξωτερικό.

Η στρατιωτική επέμβαση της Τουρκίας στη Λιβύη, με drones και μισθοφόρους, ματαίωσε την επικράτηση των δυνάμεων του Χάφταρ, σταθεροποίησε τη διεθνώς αναγνωρισμένη κυβέρνηση της Τρίπολης και οδήγησε τους εμπόλεμους σε κατάπαυση του πυρός. Επομένως, η Τουρκία ενίσχυσε τη θέση της στη Λιβύη παρά την αντίδραση πολλών αραβικών κρατών και εμφανίζεται μαζί με τη Ρωσία να ελέγχει τις αντιμαχόμενες πλευρές.

Ανάλογη κατάσταση, αλλά με τη Ρωσία να έχει το πλεονέκτημα, στη Συρία, όπου η Ρωσία και το Ιράν είναι τα βασικά στηρίγματα του καθεστώτος Άσαντ, αλλά η Τουρκία έχει καταφέρει να ελέγχει την περιοχή στην οποία έχουν συγκεντρωθεί οι τελευταίοι αντικαθεστωτικοί τζιχαντιστές, αλλά και την περιοχή με κουρδικό πληθυσμό.

Στην κατεχόμενη Κύπρο ο Ερντογάν κατάφερε να αντικαταστήσει, μέσα από εκλογές, τον Ακιντζί με τον άμεσα ελεγχόμενο από αυτόν Τατάρ.

Στον νότιο Καύκασο η Τουρκία έκανε επίδειξη δύναμης βοηθώντας το Αζερμπαϊτζάν να ανακαταλάβει τα εδάφη που είχε χάσει τη δεκαετία του ’90 στην περιοχή του Ναγκόρνο-Καραμπάχ. Οι στρατιωτικές δυνάμεις του Αζερμπαϊτζάν επικράτησαν με άνεση των Αρμενίων, στηριζόμενες κυρίως σε ισραηλινά και ρωσικά

> *Ο Μπάιντεν θα ζητήσει μεγαλύτερες αποστάσεις από τη Ρωσία και μεγαλύτερο σεβασμό των Κούρδων της Συρίας.*

οπλικά συστήματα, αλλά και σε Σύρους μισθοφόρους και drones που τους προμήθευσε η Τουρκία. Η κατάπαυση του πυρός υπογράφηκε με όρους που είναι υπέρ του Αζερμπαϊτζάν και σε βάρος των Αρμενίων και με τη Ρωσία και την Τουρκία να αναλαμβάνουν την επίβλεψη της εκεχειρίας και της τήρησης της συμφωνίας. Πρόκειται για μεγάλη επιτυχία της Τουρκίας, γιατί μέχρι σήμερα η Ρωσία θεωρούσε το Αζερμπαϊτζάν και την Αρμενία μέρος του λεγόμενου «εγγύς εξωτερικού», που αποτελείται από πρώην σοβιετικές δημοκρατίες, και δεν μοιραζόταν την επιρροή και τη στρατιωτική παρουσία της σε αυτές.

Εκκρεμότητες με ΗΠΑ, Ε.Ε.

Επιδίωξη του Ερντογάν είναι να αξιοποιήσει την ενισχυμένη θέση της Τουρκίας σε Συρία, Λιβύη και νότιο Καύκασο για να κλείσει, όσο καλύτερα γίνεται, τις εκκρεμότητές του με ΗΠΑ και Ε.Ε.

Οι ΗΠΑ επί Μπάιντεν είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα ζητήσουν τρία πράγματα από τον Ερντογάν: 1) Να σταματήσει την ανάπτυξη των ρωσικών πυραύλων S-400. 2) Να εξασφαλίσει καλύτερη μεταχείριση των Κούρδων της Συρίας που πολέμησαν κατά του Ισλαμικού Κράτους αλλά τώρα καταπιέζονται από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής και τους Σύρους τζιχαντιστές συνεργάτες τους. 3) Να δείξει μεγαλύτερο σεβασμό στα ανθρώπινα και δημοκρατικά δικαιώματα και στις θρησκευτικές μειονότητες.

Ο Ερντογάν θα πρέπει να κινηθεί σε αυτή την κατεύθυνση διαπραγματευόμενος συνεχώς με την Ουάσινγκτον, εφόσον η Τουρκία θεωρείται στρατηγικής σημασίας για τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ.

Επιπλέον, θα εμφανίσει την παρουσία της Τουρκίας σε Συρία, Λιβύη και νότιο Καύκασο σαν αντιστάθμισμα της ρωσικής παρουσίας, εφόσον οι ΗΠΑ εφαρμόζουν στρατηγική σταδιακής απόσυρσης και η Ε.Ε. δεν ενδιαφέρεται να καλύψει τα όποια κενά δημιουργούνται.

Και σε ό,τι αφορά τις σχέσεις με την Ε.Ε. ο Ερντογάν είναι υποχρεωμένος να επιχειρήσει ένα νέο ξεκίνημα. Οι συστηματικές επιθέσεις του κατά της Γαλλίας και του προέδρου Μακρόν, ύστερα μάλιστα από χτυπήματα της ισλαμικής τρομοκρατίας στη Γαλλία, τον εξέθεσαν στην αντίληψη αρκετών Ευρωπαίων ηγετών και κυρίως της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης. Ο Ερντογάν θεωρείται παράγοντας αποσταθεροποίησης και φορέας ενός απαράδεκτου εθνικοϊσλαμισμού, του οποίου μάλιστα επιχειρεί την εξαγωγή στην Ε.Ε.

Η γαλλική κυβέρνηση έθεσε τους ακροδεξιούς Γκρίζους Λύκους εκτός νόμου, ενώ και η Αυστρία μετά το ισλαμικό τρομοκρατικό χτύπημα στη Βιέννη επανεξετάζει την παρουσία και τη λειτουργία οργανώσεων που συνδέονται με το τουρκικό κράτος και παρακράτος στα εδάφη της.

Η άμυνα της Άγκυρας

Η άμυνα της Άγκυρας, σε ό,τι αφορά τις σχέσεις της με την Ε.Ε. και την αποτροπή ενδεχόμενων οικονομικών κυρώσεων, θα κινηθεί σε τρεις άξονες.

Ο Ερντογάν θα επιχειρήσει απευθείας συνεννόηση με τη Μέρκελ, ώστε να παρέμβει και να του εξασφαλίσει τον αναγκαίο πολιτικό χρόνο για ένα υποτιθέμενο νέο ξεκίνημα στις σχέσεις του με την Ε.Ε. Η εικόνα της Τουρκίας στη Γερμανία είναι το τελευταίο διάστημα ενισχυμένη, γιατί το ζευγάρι των επιστημόνων που ελέγχει την εταιρεία BioNTech, που ανέπτυξε το εμβόλιο κατά του κορονοϊού σε συνεργασία με τη Pfizer, είναι Γερμανοί πολίτες, παιδιά Τούρκων μεταναστών.

Η Γερμανία προβάλλει την ανάπτυξη του εμβολίου και τη χρηματοδότηση της παραγωγής και διανομής του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως μεγάλη ευρωπαϊκή επιτυχία.

Η Άγκυρα θα χρησιμοποιήσει την τουρκική παρουσία και επιρροή σε Συρία, Λιβύη και νότιο Καύκασο για να εξασφαλίσει την ανοχή των περισσότερων κυβερνήσεων της Ε.Ε., που θεωρούν τη Ρωσία, ιδιαίτερα μετά την προσάρτηση της Κριμαίας, τη βασική απειλή. Το αντιρωσικό μπλοκ που έχει δημιουργηθεί στην Ε.Ε. δεν δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις κινήσεις της Τουρκίας σε βάρος της Ελλάδας, της Κύπρου και της Γαλλίας και την αντιμετωπίζει ως παράγοντα μετριασμού της ρωσικής επιρροής.

Η Τουρκία θα προσπαθήσει να εκμεταλλευτεί και την παράδοση που έχει δημιουργήσει η Ε.Ε. υπέρ ήπιων μορφών οικονομικών κυρώσεων. Οι ΗΠΑ και η Ε.Ε. είναι παγκόσμιοι πρωταθλητές στην επιβολή οικονομικών κυρώσεων, αλλά ακολουθούν διαφορετική προσέγγιση. Οι ΗΠΑ επιβάλλουν σκληρές κυρώσεις που έχουν φοβερές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες. Αντίθετα, η Ε.Ε. ειδικεύεται σε στοχευμένες και περισσότερο συμβολικές κυρώσεις, που στέλνουν πολιτικά μηνύματα σε βάρος κυβερνήσεων και καθεστώτων αλλά δεν τιμωρούν τους πολίτες των χωρών στις οποίες επιβάλλονται οι κυρώσεις. Η Ε.Ε. επιλέγει αυτή την προσέγγιση για να μην τιμωρούνται οι λαοί για τις επιλογές αυτών που τους κυβερνούν, αλλά και γιατί θεωρεί την οικονομική επιρροή και τη σχετική διπλωματία το βασικό της πλεονέκτημα, εφόσον δεν λειτουργεί σαν ενιαία πολιτικο-στρατιωτική δύναμη, ικανή να διαμορφώσει εξελίξεις σε άλλες χώρες.

Με βάση αυτή τη λογική που επικρατεί στην Ε.Ε., η Τουρκία θα επιδιώξει να αποτρέψει σκληρές κυρώσεις, όπως είναι το πάγωμα της τελωνειακής ένωσης, και να τις περιορίσει –αν τελικά υπάρξουν– σε συμβολικές κινήσεις χωρίς πρακτικό αποτέλεσμα, όπως ήταν οι κυρώσεις σε βάρος τουρκικών εταιρειών και στελεχών τους που έπαιξαν ρόλο στην παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κύπρου.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο Ερντογάν μπορεί με διάφορους τρόπους να προστατεύσει, σε μεγάλο βαθμό, τα συμφέροντα του καθεστώτος που έχει δημιουργήσει και της Τουρκίας. Θα πρέπει όμως να αποφύγει νέες προκλήσεις –ιδιαίτερα σε βάρος της Γαλλίας– και να ρίξει τους τόνους στην αντιπαράθεση με την Κύπρο και την Ελλάδα, για να διευκολυνθεί στους χειρισμούς του.

Η κακή κατάσταση της τουρκικής οικονομίας και η αναγκαστική προσαρμογή που θα επιχειρήσει δεν του επιτρέπουν κινήσεις που ενισχύουν την αρνητική του εικόνα στην αντίληψη των ξένων επενδυτών και στέκονται εμπόδιο στη σταθεροποίηση και στην ανάκαμψη της τουρκικής οικονομίας.

Ο Ερντογάν στο νέο περιβάλλον που έχει δημιουργηθεί θα είναι πιο προσεκτικός στις κινήσεις του, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα παραιτηθεί από την επεκτατική νεο-οθωμανική στρατηγική του. Γνωρίζει ότι αν δεν ελέγξει τα μέτωπα που έχει ανοίξει με την Ε.Ε., η οικονομία του θα υποστεί νέο πλήγμα, ακόμη και χωρίς κυρώσεις, λόγω της επιδείνωσης του κλίματος, με αποτέλεσμα να ενισχυθούν οι πιθανότητες να οδηγηθεί σε πρόγραμμα του ΔΝΤ, όπως κατά το παρελθόν.

Χορός πάνω στα θύματα

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΑΛΛΗ*

Η εντατικολογία είναι ιατρική εξειδίκευση που αποκτάται μετά την ειδικότητα. Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, γιατρός που έχει λάβει μία από τις βασικές ιατρικές ειδικότητες μπορεί στη συνέχεια να κάνει διετή εκπαίδευση και να λάβει τον τίτλο του εντατικολόγου από το υπουργείο Υγείας. Αν ληφθούν υπόψη και οι διαδικαστικές πράξεις, από την αίτηση ως την επιλογή για εκπαίδευση και την απονομή του τίτλου στο τέλος, η όλη διαδικασία για έναν ειδικευμένο γιατρό χρειάζεται περίπου τρία χρόνια. Για τον πτυχιούχο Ιατρικής απαιτούνται δέκα, με δεδομένο ότι οι βασικές ειδικότητες απαιτούν πέντε με έξι ή και επτά χρόνια εκπαίδευσης. Για τους νοσηλευτές η αντίστοιχη διαδικασία απαιτεί εκπαίδευση δεκαοκτώ μηνών. Στις μονάδες εντατικής θεραπείας (ΜΕΘ) το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού είναι νοσηλευτές.

Είναι εύκολο να αγοραστούν μηχανήματα ή να βρεθούν κτίρια μέσα σε λίγες εβδομάδες, αλλά είναι αδύνατο να βρεθούν εξειδικευμένοι γιατροί και νοσηλευτές. Όταν, λοιπόν, η χώρα λέει ότι διπλασίασε τις διαθέσιμες ΜΕΘ, πρακτικά διπλασίασε τα μηχανήματα και τους χώρους. Το προσωπικό δεν το διπλασίασε, και οι ανάγκες προσωπικού καλύπτονται από τους υφιστάμενους γιατρούς και νοσηλευτές, οι οποίοι εκπαιδεύονται στην πράξη και σε συνθήκες πολέμου. Καθόλου τυχαία, η προκήρυξη του Μαΐου για νοσηλευτές αναφέρεται σε πρόσληψη ειδικευομένων. Έτοιμοι ειδικευμένοι δεν υπήρχαν και δεν θα υπάρξουν πριν περάσουν δύο χρόνια.

Με αυτά ως δεδομένα, η προτροπή ενίσχυσης του συστήματος υγείας με άνοιγμα ΜΕΘ και προσλήψεις είναι πυροτέχνημα. Ζητείται το αδύνατο. Από την άλλη πλευρά, οφείλουμε να έχουμε συνείδηση ότι το ζητούμενο δεν είναι, έχοντας διπλάσιες ΜΕΘ, να μπορούμε να κυκλοφορούμε έχοντας διπλάσιους νοσηλευόμενους. Με άλλη διατύπωση, σήμερα πεθαίνουν σαράντα ημερησίως. Οι διπλάσιες ΜΕΘ θα μας έδιναν τη δυνατότητα να μην πάμε σε απαγόρευση κυκλοφορίας προτού οι θάνατοι γίνουν ογδόντα. Είναι κοινή γνώση πλέον ότι το πρόβλημα βρίσκεται στη μετάδοση. Εφόσον της επιτρέψουμε να γίνει ανεξέλεγκτη, είναι ζήτημα χρόνου να πάψει να επαρκεί οποιαδήποτε υγειονομική δομή. Όταν η κριτική επικεντρώνεται στην ανυπαρξία ΜΕΘ, αμελείται η πρόληψη. Δίνεται, κακώς, η εντύπωση ότι οι ΜΕΘ θα υποκαταστήσουν τα μέτρα πρόληψης.

Στην ίδια λογική, όταν ζητείται η πρόσληψη συμβασιούχων γιατρών για να καλύψουν τα κενά των νοσούντων, είναι πονηρό να καταγγέλλεται το γεγονός και να ζητείται πρόσληψη μονίμων. Κάποια στιγμή οι νοσούντες θα επιστρέψουν και τότε οι νεοπροσληφθέντες θα πληρώνονται για να κάθονται. Ξεχνάμε ότι είμαστε ακόμη μια χρεοκοπημένη χώρα, της οποίας το χρέος λόγω της πανδημίας αυξάνεται. Βέβαια, στην Ελλάδα το να πληρώνεται κανείς από το Δημόσιο, χωρίς να δουλεύει, ουδέποτε υπήρξε κακό.

Με την ίδια λογική καταγγέλλεται η κυβέρνηση για τη μη επαρκή ενίσχυση των ΜΜΜ. Η αξιωματική αντιπολίτευση βαρύνεται με το κορυφαίο υπόδειγμα αποτυχημένης διοίκησης, αυτό της κρατικοποίησης των Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης, όπου παρέδωσε τον οργανισμό με μισό κύκλο εργασιών, μισά έσοδα και μισά λεωφορεία, σε σχέση με ό,τι παρέλαβε. Και επειδή οι προμήθειες του Δημοσίου απαιτούν διαδικασίες και χρόνο, είναι μεν εύκολο να αγοράσει κανείς με απευθείας ανάθεση όσα λεωφορεία επιθυμεί, πλην όμως θα καταγγελθεί αμέσως για ευνοιοκρατία και σκάνδαλο προμήθειας σε κολλητούς.

Τα 5 δισ. ευρώ που έφερε ο τουρισμός, μαζί με τα κρούσματα, δεν είναι αμελητέο ποσό στην κατάσταση που βρισκόμαστε και, κυρίως, ενόψει των ζημιών που φέρνει η πανδημία παγκοσμίως. Κάποιοι άνθρωποι, έστω λιγότεροι, κατοχύρωσαν ασφαλιστικά δικαιώματα, έβγαλαν λίγα χρήματα να περάσουν τον χειμώνα, ελάφρυναν εκ των πραγμάτων το δημόσιο ταμείο. Οι τουρίστες έφυγαν, τα λεφτά έμειναν, τα κρούσματα αυξήθηκαν δραματικά επειδή εμείς κυκλοφορούσαμε ως να μη συμβαίνει τίποτα. Οι συμπληγάδες μεταξύ υγειονομικής κρίσης και οικονομικής κρίσης στη χρεοκοπημένη και ταλαιπωρημένη χώρα αποτελούν ευκαιρία για την αντιπολίτευση να πλήξει την κυβέρνηση. Λογικά, σε ένα από τα δύο ή και στα δύο θα προκύψει πρόβλημα που θα το χρεωθεί η κυβέρνηση. Ως εδώ, ας πούμε, το πράγμα μοιάζει φυσιολογικό. Η αντιπολίτευση κατηγόρησε την άνοιξη την κυβέρνηση για βεβιασμένο άνοιγμα των σχολείων. Ζήτησε διπλές τάξεις και διορισμούς, όταν η ίδια παρέδωσε άπειρα κενά. Και όταν όλο αυτό περάσει, είπαμε ήδη, δεν είναι κακό να κάθεται κανείς και να πληρώνεται. Τώρα την κατηγορεί για την τηλεκπαίδευση. Ασχέτως του αν και ποιες υποδομές παραδόθηκαν (που δεν παραδόθηκαν), η πανευρωπαϊκή πτώση της πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης δεν δικαιολογεί κραυγές, γραμμένες εκ των προτέρων, για ανεπάρκεια της κυβέρνησης. Όταν αποδεικνύεται ότι η κυβέρνηση δεν φταίει, η επιμονή στο αφήγημα μαρτυρά δόλο.

Το πράγμα ξεφεύγει όταν κορυφαίοι της αντιπολίτευσης υιοθετούν επισήμως και πονηρά τα επιχειρήματα των ψεκασμένων και της ακροδεξιάς. Πρώην πρύτανης και κορυφαίος του ΣΥΡΙΖΑ διακίνησε το συνηθισμένο ψέμα των ψεκασμένων περί ανθρώπου που ειδοποιήθηκε για θετικό τεστ χωρίς να έχει κάνει τεστ. Το παραμύθι διατυπώνεται εδώ και εβδομάδες για κάθε πόλη όπου πηγαίνει ο ΕΟΔΥ. Την ίδια στιγμή ο πρώην υπουργός Υγείας διατυμπανίζει μέσω κοινωνικών δικτύων όχι μόνο ότι συναθροίζεται παρατύπως αλλά και ότι θα συνεχίσει να γλεντάει μέσα στην καραντίνα και ότι η ζωή δεν σταματάει. Οι αρνητές της πανδημίας λένε εξαρχής ότι δεν υπάρχει λόγος να σταματήσουμε να ζούμε επειδή θα πεθάνουν μερικοί παππούδες. Ωραίο κλείσιμο του ματιού στους ψεκασμένους και στους ασυμμάζευτους των μπαρ. Κι αν τυχόν η κυβέρνηση στείλει την αστυνομία, θα την κατηγορήσουμε για αυταρχισμό. Όπως έγινε και την άνοιξη άλλωστε.

Πρόκειται για σαφή προσπάθεια υπονόμευσης της αξιοπιστίας όχι μόνο της κυβέρνησης αλλά και όλων των εμπλεκόμενων θεσμών και προσώπων. Οι επιθέσεις, από την πρώτη στιγμή, στο πρόσωπο του Σωτήρη Τσιόδρα και στη συνέχεια στα υπόλοιπα μέλη της ειδικής επιτροπής (τα οποία έχουν ακούσει όχι λίγα και από τους ψεκασμένους) στοχεύει πολύ απλά στο να χάσει ο κόσμος την εμπιστοσύνη του στα πάντα και να «εξεγερθεί». Ελπίζεται ότι οι νεκροί θα ρίξουν την κυβέρνηση και, αν δεν το κάνουν αυτοί, θα το κάνει η οικονομική κρίση – η οποία κρίση θα είναι βαθύτερη αν οι νεκροί γίνουν πολλοί. Ουδέποτε η αντιπολίτευση προπαγάνδισε την ατομική ευθύνη πρόληψης. Περιορίστηκε να προαναγγείλει την ανεπάρκεια της κυβέρνησης μόνο με βάση ανεδαφικές παραδοχές, γνωρίζοντας ότι είναι αδύνατο να υπάρξει έλεγχος της πανδημίας χωρίς ατομική συμμόρφωση. Εκ πλαγίου, δεν είναι κακό το να κάνουμε μια πορεία, εκφράζοντας το δημοκρατικό φρόνημα, αλλά (αναπόφευκτα) και το δικαίωμα στη μόλυνση. Η πρόεδρος της Ένωσης Νοσοκομειακών Γιατρών Θεσσαλονίκης (ΑΝΤΑΡΣΥΑ) καλεί για συμμετοχή στην πορεία για το Πολυτεχνείο, την ίδια ώρα που διεκτραγωδεί την κατάσταση στα νοσοκομεία.

Είναι λογικό να μη στηρίζει η αντιπολίτευση την επίδειξη ατομικής ευθύνης. Δεν μπόρεσε ποτέ να την επιδείξει η ίδια. Ελπίζει, αφελώς (και επιεικώς), ότι οι θάνατοι θα την ευνοήσουν. Πλην όμως, με δόλια υιοθέτηση ψεκασμένων θεωριών και κραυγές (οι διορισμοί δεν είναι πρόταση) δεν επιστρέφει το αντιμνημόνιο, ούτε θα βρεθούμε στο 2015.

*Ο Δημήτρης Γαλλής είναι δικηγόρος.

Ψυχαγωγία και εγκλεισμός

Ένα καινούργιο τοπίο στην καθημερινότητα της κοινωνίας δημιουργούν ο εγκλεισμός στο σπίτι και ο περιορισμός των μετακινήσεων, ο οποίος έχει εξελιχθεί σε απαγόρευση μετά τις 9 το βράδυ.

Το σημερινό ΘΕΜΑ της «Free Sunday» αφορά την ψυχαγωγία στην εποχή του εγκλεισμού, τον οποίο η παγκόσμια κοινότητα βίωσε και την προηγούμενη άνοιξη.

Στο σημερινό ΘΕΜΑ παρεμβαίνουν με άρθρα τους ο συγγραφέας Βασίλης Χατζηβασιλείου και ο δημοσιογράφος, πρώην γενικός διευθυντής της ΕΡΤ3, Κώστας Μπλιάτκας, ενώ η ηθοποιός Πέγκυ Σταθακοπούλου απαντά σχετικά με την ψυχαγωγία και από τις δύο πλευρές, και ως παραγωγός της και ως αποδέκτης του προϊόντος.

Ο **Βασίλης Χατζηβασιλείου** σπούδασε τοπογραφία. Ασχολείται με την πεζογραφία, το θεατρικό έργο, το αφήγημα για παιδιά, το κόμικ και τη συγγραφή τηλεοπτικών και κινηματογραφικών σεναρίων. Όσα από τα βιβλία του απευθύνονται σε παιδιά συμπεριλαμβάνονται με απόφαση των υπουργείων Παιδείας Ελλάδας και Κύπρου στον κατάλογο των βιβλίων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ο **Κώστας Μπλιάτκας** γεννήθηκε στη Νάουσα το 1957. Πτυχιούχος Βιολογίας του ΑΠΘ, σπούδασε επίσης Οργάνωση και Διοίκηση Μέσων Ενημέρωσης. Εργάστηκε επί πολλά χρόνια στις εφημερίδες «Μακεδονία» και «Θεσσαλονίκη» και διετέλεσε γενικός διευθυντής της ΕΡΤ3. Εργάστηκε επίσης στην ιδιωτική τηλεόραση και στον αθηναϊκό Τύπο, ενώ έχει συνεργαστεί με το BBC και με ελληνικά και ξένα περιοδικά.

Η **Πέγκυ Σταθακοπούλου** είναι ηθοποιός. Αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του ΕΚΠΑ και παράλληλα έκανε σπουδές στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Έχει παρακολουθήσει μαθήματα Ιστορίας της Φιλοσοφίας και έχει συμμετάσχει ενεργά σε διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις (Διεθνής Αμνηστία, Χαμόγελο του Παιδιού, ActionAid), ενώ διδάσκει υποκριτική σε σχολές θεάτρου.

Η ψυχαγωγία στις μέρες της καραντίνας

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ Γ. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

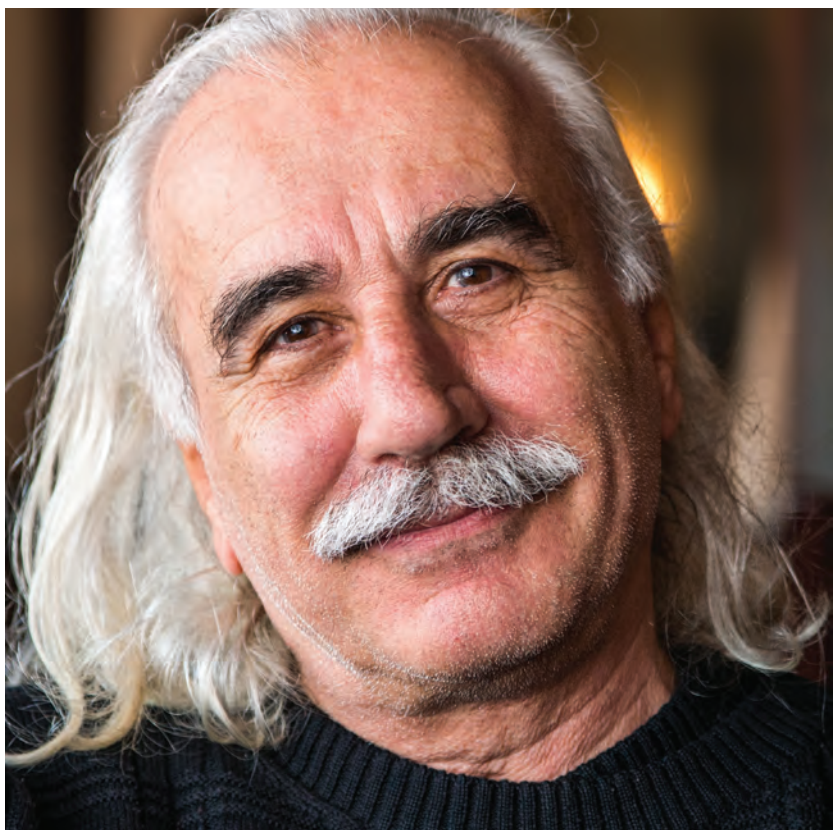

From COVID-19
Str. LOCKDOWN 2 P.P. 13033 GREECE

«Φίλη/-ε, παρακαλώ και απαιτώ πάραυτα την προσοχή σου. Αγάπησε το κλουβί σου, ερωτεύσου τη μοναξιά σου, συνύπαρξε με τη μάσκα σου και μην πλησιάζεις άνθρωπο, μήπως και τη βγάλεις καθαρή μέχρι να σε εμβολιάσουν… Σου ξηγούμαι απλά και ξεκάθαρα, μη μου πεις μεθαύριο ότι δεν σε προειδοποίησα… Α, και κάτι ακόμα. Πάψε να κάνεις ηλίθιες ερωτήσεις… Λεφτά δεν υπάρχουν, και τα 800 που σου δίνουν για να τη βγάλεις πολλά σού πέφτουν. Σταράτες κουβέντες, ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΕΙΣΠΡΑΤΤΟΥΝ, ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΟΥΝ. Τουλάχιστον αυτοί, όταν ζητάς ψωμί, δεν σου δίνω τσάι, σαν τον Ερντογάν…»

Έγραφε και πρόσταζε, πρόσταζε και υποσχόταν.

Κι εγώ, λάτρης του ολίγου, περιηγητής των κελιών, παρατηρητής της απόγνωσης, εραστής του ονείρου, βουβός ιχνηλατώ την ανέχεια των ημερών.

Αδιάφορος στην αδιαφορία περιφέρομαι. Αδειούχος ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Εμβαδομετρώ την απέραντη ερημιά του σπιτιού μου. Δρασκελίζω τα χιλιόμετρα που χωρίζουν το κρεβάτι απ' τον νιπτήρα, το καζανάκι απ' το θυροτηλέφωνο, την TV απ' το βιβλίο, το τσίπουρο απ' τα τσιγάρα, τα γυαλιά απ' το κινητό, εμένα από σένα, εμάς από τους άλλους.

Το ένστικτο της αυτοσυντήρησης σε ρόλο πρωταγωνιστή. Καθησυχαστικές, οι ψευδαισθήσεις διεκδικούν μερτικό της ψυχικής μου γαλήνης.

Αισιοδοξώ ότι τα βιβλία θα κρατήσουν απόρθητο τον νου και «ζωντανό» το σαρκίο μου. Όχι, ακόμα δεν μαντρώσανε τις σκέψεις, δεν ξεθώριασαν τις αναμνήσεις, ούτε ναρκοθέτησαν τις προσδοκίες μου. Οι αντοχές μου χαλιναγωγούν τις ορέξεις μου. Κλέβω χρόνο από τις νύχτες ζώντας την ησυχία τους. Έτσι κι αλλιώς τη μέρα την ξόδεψα στα δίσεκτα χρόνια. Ό,τι απόμεινε είναι για να μου θυμίζει τον ήλιο.

Χαμογελώ αποχαυνωμένος μπροστά στο έγχρωμο χαζοκούτι. Αλκοόλ, κάπνα, μοναξιά και υποσχέσεις ψηφοθηρευτών συνδράμουν καθοριστικά στη νιρβάνα μου. Το σταχτοδοχείο ξέχειλο, όπως η υπομονή μου. Τι μέρα είναι;

Αγκαλιάζω το laptop. Αφήνω τις πασιέντσες και προσγειώνομαι στο FB. Θλίβομαι παρακολουθώντας τις μοναχικές ψυχές να κάνουν αισθητή την παρουσία τους επιζητώντας απεγνωσμένα ανταπόκριση αγνώστων «φίλων», κι άλλους να διεκδικούν ποσοστά δημοσιότητας και σταγόνες αναγνώρισης με βαρύγδουπες αναρτήσεις. Κάπου-κάπου ανάμεσα στο τσούρμο των αυτοδιαφημισμένων, επιδειξιομανών, θρησκόληπτων και καθοδηγητών συναντώ και κανέναν γνωστό. Καλό το πανηγύρι, αλλά δεν το αντέχω.

Σαλπάρω γι' αλλού. Αγκυροβολώ στις ειδήσεις… και χάνομαι στο βασίλειο των fake news. Η ναρκοθετημένη ενημέρωση σε όλο της το μεγαλείο. Η επιστήμη της παραπληροφόρησης, της διαστρέβλωσης, του καμουφλάζ και της παραποίησης καταθέτει τα διαπιστευτήριά της… Εδώ πράγματι παίρνεις όρκο πως *«Η αλήθεια είναι το μεγαλύτερο ψέμα»*.

Ανοίγω το ραδιόφωνο. Χορεύω εκστασιασμένος. Απολαμβάνω την ηχορύπανση των αντιθέσεων και την τζαζ άποψη κάθε είδους μπουρδολόγου. Το μεγαλείο πασών των πολιτικών και φίλαθλων αποχρώσεων στα FM των ράδιο-φόνων. Αλλάζω σταθμούς. Τσεκάρω τα νεύρα μου.

Η ώρα βαλτωμένη δεν λέει να περάσει. Ο Προκρούστης παίζει με τις αισθήσεις μου αυξομειώνοντας τις διαστάσεις. Ο χώρος συρρικνώνεται, συστέλλεται, μικραίνει. Η οροφή αγγίζει τους ώμους μου. Δύσπνοια, αφίδρωση, εξάντληση.

Το τηλέφωνο βρυχάται.

- Ο Σταύρος μπήκε στο ΑΧΕΠΑ, καταπίνει σωλήνες. Τράβα αμέσως για τεστ και κοίτα μη βγεις θετικός, γιατί την έβαψες…

Πώς να ημερέψει ο νους; Ποια μουσική να καταλαγιάσει τη σκέψη; Ποιο κείμενο την απειλή; Ποιος ήχος κρασοπότηρου θα συνοδεύσει το «άντε γεια μας»; Κουράστηκα… «από παιδί στον ύπνο μου έβλεπα βροχή».

Βάσανο η ψυχαγωγία στα χρόνια της πανδημίας…, «κι ο καθένας το παλεύει όπως ξέρει και μπορεί…».

Η ψυχαγωγία και η τηλεόραση την εποχή της πανδημίας

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ Δ. ΜΠΛΙΑΤΚΑ

Ακούμε συνεχώς ερεβώδη ερωτήματα: Το τέλος της νουβέλας; Το τέλος των συναυλιών; Το τέλος του γραφείου; Το τέλος του πανεπιστημιακού campus; Το τέλος της τηλεόρασης;

Ένας περίεργος «θανατάς» γυρίζει κατά τη διάρκεια σχεδόν όλου του 2020 και δεν έχει σχέση με τον μακάβριο απολογισμό των θανάτων από τον Covid-19. Είναι ο βίαιος αποχωρισμός μας από συνήθειες, χόμπι και τρόπους δουλειάς που μέχρι πριν από μήνες ήταν η ζωή μας όλη.

Για το πρώτο ερώτημα, είναι αλήθεια πως οι νεότεροι λογοτέχνες θα χρειαστεί να κάνουν rewriting στη φαντασία τους, καθώς με τον κορονοϊό η πραγματικότητα ξεπέρασε και τον πιο ευφάνταστο συγγραφέα και σεναριογράφο.

Για το δεύτερο, μόνο όταν λήξουν τα lockdowns θα ξέρουμε αν θα γεμίσουν ξανά τα αχανή στάδια για κοντσέρτα δημοφιλών ποπ σταρ.

Το γραφείο μάλλον θα παραμείνει, έστω και ημιθανές, καθώς μέγα τμήμα των εργασιών μετακόμισαν στο σπίτι για online εργασία και αυτό βολεύει τις εταιρείες –που γλιτώνουν ενοίκια, λειτουργικά έξοδα κ.λπ.–, αλλά όχι τους εργαζόμενους.

Το campus μάλλον θα επιζήσει, λένε οι κοινωνιολόγοι, αφού οι νέοι φοιτητές θέλουν την καθημερινή φυσική επαφή, την επικοινωνία και τη διά ζώσης συνεργασία.

Για την τηλεόραση τώρα, η φωτογραφία προς το παρόν βγαίνει «φλου».

Ο αργός θάνατος της συμβατικής τηλεόρασης είχε αρχίσει πολύ πριν την πανδημία. Στις ΗΠΑ ένας στους δύο τηλεθεατές βλέπει συνδρομητική τηλεόραση κάθε είδους και μορφής.

Η δουλειά online από το σπίτι, το δεύτερο κύμα της επίθεσης του κορονοϊού και η ανάγκη για ψυχαγωγικές αποδράσεις για να νικηθεί η κατάθλιψη απλώς επέτειναν κάτι που φαινόταν ξεκάθαρα τα τελευταία χρόνια. Έγινε μαζική στροφή στις «streaming» και «on-demand» υπηρεσίες.

«Δεν ξέρω καν αν έχουμε συνδεμένη τη συσκευή της τηλεόρασης με κεραία στην ταράτσα, ενώ τα παιδιά μας έχουν να την ανοίξουν δυο χρόνια» μου λέει φιλικό ζευγάρι 45άρηδων. «Η εικόνα της συσκευής στο σαλόνι που μαζεύει όλη την οικογένεια για ένα σίριαλ, ένα ματς ή για τις ειδήσεις στις 8 το βράδυ είναι πια μια μακρινή ανάμνηση» προσθέτουν. Μια αναλαμπή ήρθε την άνοιξη με την ενημέρωση Τσιόδρα-Χαρδαλιά, πιο πολύ σαν τελευταία αναλαμπή στην υγεία του μελλοθάνατου.

Είμαστε στο κατώφλι της τρίτης δεκαετίας του 21ου αιώνα και ο νέος είναι πια πολύ βιαστικός, ανυπόμονος και απαιτητικός για να περιμένει να τελειώσουν οι διαφημίσεις για να δει στη συγκεκριμένη ώρα το πρόγραμμα που ίσως τον ενδιαφέρει. Οι νέες τεχνολογίες και οι αντίστοιχες συσκευές τού επιτρέπουν να φέρνει την ψυχαγωγία του στα ωράρια που τον βολεύουν, στα apps που προτιμά. Είναι, δηλαδή, συνεχώς με μια φορητή συσκευή στο χέρι, κάνει βόλτα σε πλατφόρμες «streaming» και «on-demand» και στα social media, και όταν ανοίγει τηλεόραση, το κάνει αραιά και στοχευμένα. Η εποχή που μόλις έμπαινες στο σπίτι έπιανες το TV control έφυγε ανεπιστρεπτί. Αυτή που παραμένει πιστή στην TV είναι η λεγόμενη «τρίτη ηλικία», κυρίως οι άνω των 60, καθώς είναι πια αργά για να μάθουν τα κόλπα των νέων τεχνολογιών.

Η διαφήμιση φεύγει από τη συμβατική τηλεόραση. Οι διαφημιστές και οι παραγωγοί προγραμμάτων έχουν επινοήσει κι έναν όρο για τους θεατές των Millennials και της Gen Y, που απορρίπτουν την παραδοσιακή τηλεόραση: «The Unreachables» (Οι Απλησίαστοι)!

Το ότι αλλάζουν όλα εδώ κάτω με ορμή μπορείτε να το δείτε και με ένα απρόσμενο παράδειγμα. Ο γίγας με τα ξύλινα πόδια, η εν πολλαίς αμαρτίαις ΕΡΤ, αναστήθηκε μέσα από το ERTFLIX και τη μυθοπλασία, που φτάνει στους νέους μέσω ψηφιακής πλατφόρμας.

Η χρυσή εποχή της τηλεόρασης πέρασε. Ζει πλέον η μικρή οθόνη, που λέγαμε κάποτε, τα βαθιά της γεράματα, αλλά ένας κόσμος που έζησε και δοξάστηκε με αυτήν δεν θα εγκαταλείψει τον αγώνα και θα παλέψει για την επιβίωσή της, όσο κι αν η απώλεια διαφημιζόμενων προς τα ψηφιακά μέσα στο ρευστό τοπίο της ψυχαγωγίας θα συνεχιστεί.

«Μου λείπει πολύ η συνωμοσία της νύχτας»

ΣΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΜΑΤΗ

Η τέχνη μπορεί να αποτελέσει ένα από τα «αντίδοτα» στην τωρινή κατάσταση, που προσομοιάζει με αληθινό πόλεμο, λέει η ηθοποιός Πέγκυ Σταθακοπούλου στη συνέντευξή της στο ΘΕΜΑ της «Free Sunday» για την ψυχαγωγία στην εποχή του lockdown. Η κ. Σταθακοπούλου επισημαίνει ότι η τέχνη μπορεί να αποτελέσει, ειδικά για την Ελλάδα, και πολύ σημαντικό εγχώριο εισόδημα, αλλά εκφράζει την ανησυχία της για το ότι τα κονδύλια που προσφέρονται στον πολιτισμό είναι πολύ περιορισμένα σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.
Παράλληλα τονίζει ότι πρέπει να ξεκινήσει μια μεγάλη συζήτηση του κλάδου της με το υπουργείο Πολιτισμού για τα συγγενικά δικαιώματα καθώς και για τον τρόπο αμοιβής των ηθοποιών από τις διαδικτυακές προβολές θεατρικών παραστάσεων.

Την περίοδο του lockdown έχετε αναθεωρήσει την άποψή σας για το τι είναι ψυχαγωγία;

Η έννοια της ψυχαγωγίας παραμένει για μένα πάντα ιδιαίτερα σημαντική, γιατί δεν περιορίζεται στενά στην έννοια της διασκέδασης. Στην ιδιαίτερα δύσκολη αυτή περίοδο της γενικής απαγόρευσης εξόδου και των τόσων περιορισμών στην προσωπική επικοινωνία όλων μας, θεωρώ ότι πρέπει να επανεφεύρουμε όχι μόνο τρόπους ψυχαγωγίας (με την έννοια της απασχόλησης και αγωγής της ψυχής μας) αλλά και δρόμους μέσα από τους οποίους θα αισθανθούμε δημιουργικοί και χαρούμενοι. Ακόμα κι αν κάτι τέτοιο μοιάζει ουτοπικό κάποιες στιγμές, είναι ο μόνος τρόπος κατά την άποψή μου για να «κατασκευάσουμε» τον νέο προσωπικό κόσμο του ο καθένας. Έναν κόσμο μέσα στον οποίο οι αισθήσεις μας θα λειτουργούν ελεύθερα και η φαντασία θα μας ταξιδεύει σε όλα τα ταξίδια που προς το παρόν ακυρώθηκαν.

Αισθάνεστε ότι έχετε λιγότερες επιλογές απ' όσες πρόσφερε μια βραδινή έξοδος;

Οι βραδινές έξοδοι για μένα ήταν πάντα συνυφασμένες με την ελευθερία μου. Το βράδυ μου γέμιζε πάντα πάνω στη σκηνή του θεάτρου, η επικοινωνία μου με το κοινό είναι συνδεδεμένη με το σκοτάδι της σκηνής και της πλατείας του θεάτρου και φυσικά μετά τις παραστάσεις συναντούσα τους φίλους και τους συναδέλφους μου για να μοιραστώ μαζί τους στιγμές, σκέψεις, γέλια, ιδέες. Μου λείπει πολύ η συνωμοσία της νύχτας και όλων των μυστικών που κρύβονται στα σκοτάδια.

Είναι ανταγωνιστικές επιλογές ψυχαγωγίας το βιβλίο και η τηλεόραση;

Σε καμία περίπτωση δεν θεωρώ ανταγωνιστικές επιλογές ψυχαγωγίας την τηλεόραση και το βιβλίο. Αντίθετα, νομίζω ότι είναι απολύτως συμπληρωματικές, υπό την προϋπόθεση ότι διαλέγουμε πώς θα μοιράσουμε τον χρόνο μας και φυσικά δεν κρατάμε όλη την ημέρα ανοιχτό τον δέκτη της τηλεόρασης, με την ψευδαίσθηση ότι μας κρατάει συντροφιά ή ότι μόνο με την τηλεόραση μπορούμε να είμαστε άριστα ενημερωμένοι ανά πάσα στιγμή για το τι συμβαίνει στον κόσμο. Υπάρχουν ώρες για ενημέρωση ή ψυχαγωγία με τηλεόραση, ώρες για διάβασμα ωραίων βιβλίων, ώρες για κουβέντα με τους φίλους, ώρες μουσικής ή ραδιοφώνου και ώρες ησυχίας και βαθύτερης επικοινωνίας με τον εαυτό μας.

Θα μπορούσατε να δείτε την τηλεοπτική ενημέρωση ως ψυχαγωγικό προϊόν;

Κάποιες φορές συμβαίνει κι αυτό. Υπάρχουν υπέροχα ντοκιμαντέρ, ενδιαφέρουσες συνεντεύξεις με ξεχωριστούς ανθρώπους, ψαγμένες ταξιδιωτικές περιηγήσεις, ιστορικά οδοιπορικά και φυσικά εκπομπές αληθινής ενημέρωσης.

Σας επηρεάζει θετικά ή αρνητικά στην προσέγγισή σας το γεγονός ότι μέσω της τηλεόρασης μπήκατε στα σπίτια μας;

Είναι αλήθεια ότι αγαπώ την τηλεόραση και ως θεατής (με επιλογή προγραμμάτων) αλλά και ως ηθοποιός, γιατί μου δίνει την ευκαιρία μιας κάποιας επικοινωνίας με όλο τον κόσμο. Αλλά όχι, δεν με επηρεάζει στην προσέγγισή μου αυτή η προσωπική μου σχέση με αυτό το μέσο. Αναμφισβήτητα η τηλεόραση είναι το ισχυρότερο τοπίο που επηρεάζει την καθημερινότητα του καθενός μας και με αυτή την έννοια η δύναμή της είναι τεράστια.

Θα συνιστούσατε την παρακολούθηση μιας διαδικτυακής θεατρικής παράστασης;

Φυσικά και ναι! Υπό κάποιες προϋποθέσεις βέβαια. Πρωταρχικά, έχει μεγάλη σημασία πώς έχει γίνει η καταγραφή της παράστασης, γιατί αυτό επηρεάζει το καλλιτεχνικό αποτέλεσμα απόλυτα. Αν η καταγραφή είναι πρόχειρη και ερασιτεχνική, καταστρέφεται απόλυτα η ατμόσφαιρα και η αξία του καλλιτεχνικού έργου. Επίσης, πραγματικά αξίζει να παρακολουθήσει κανείς θεατρικές παραστάσεις που έχουν ήδη ανέβει και δεν είχε την ευκαιρία να τις απολαύσει. Δεν θεωρώ όμως ότι μπορεί βαθμιαία και μεθοδικά (κι αυτός είναι τεράστιος κίνδυνος) να υποκατασταθεί η ουσία της θεατρικής πράξης, που προϋποθέτει τη συνύπαρξη ηθοποιών και θεατών μέσα από τη σύμβαση και τη μαγεία ενός αόρατου μυστικού που μοιραζόμαστε μέσα σε μια σκοτεινή θεατρική αίθουσα όλοι μαζί. Από την άλλη, εδώ πρέπει να ξεκινήσει μια μεγάλη συζήτηση του κλάδου μας με το υπουργείο Πολιτισμού για τα συγγενικά μας δικαιώματα, καθώς και για τον τρόπο αμοιβής των ηθοποιών από αυτές τις προβολές. Οτιδήποτε ισχύει ερήμην μας είναι καταχρηστικό και άδικο.

Πόσες επαγγελματικές δυνατότητες μετά τον κορονοϊό νομίζετε ότι θα έχουν τα παιδιά στα οποία διδάσκετε υποκριτική; Όσες κι η προηγούμενη γενιά;

Αυτό μένει να αποδειχθεί στο επόμενο χρονικό διάστημα. Και εννοώ τα επόμενα χρόνια και φυσικά αφού αποφοιτήσουν τα παιδιά από τις δραματικές σχολές. Αυτό που παραμένει κρίσιμο αυτή τη στιγμή και για όσο οι δραματικές σχολές παραμένουν κλειστές είναι το γεγονός ότι με τόσους περιορισμούς είναι σχεδόν αδύνατο να διδαχτούν υποκριτική ή θεατρικό αυτοσχεδιασμό ή τραγούδι ή κινησιολογία, τηρώντας αποστάσεις ή φορώντας μάσκες. Η ουσία της θεατρικής τέχνης βρίσκεται τόσο στη σωματική όσο και στην πνευματική-συναισθηματική επαφή των ανθρώπων και καλλιτεχνών.

Ποιες βεβαιότητες, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών, του επαγγέλματός σας και όλων των συναφών επαγγελμάτων έχουν ακυρωθεί προσωρινά ή οριστικά;

Ένας καλλιτέχνης, από την ίδια τη φύση της δουλειάς του, ποτέ δεν είναι ασφαλής επαγγελματικά. Ειδικά ο ηθοποιός, συχνά είναι άνεργος ή σε αναζήτηση δουλειάς. Με πενιχρές απολαβές, πολλές φορές απλήρωτος και υποαπασχολούμενος, με ελάχιστη ή και καθόλου ασφάλιση. Αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο. Η εποχή του κορονοϊού ανέδειξε πλήρως τα χρόνια προβλήματα του κλάδου μας, προσθέτοντας νέα ζητήματα προς συζήτηση και διασφάλιση της αξίας της δουλειάς μας. Αποφεύγοντας την καταστροφολογία, δεν μπορώ να μη μοιραστώ μαζί σας την τεράστια αγωνία μου για την πορεία του θεάτρου και των εργαζομένων στον χώρο της τέχνης. Όλα αυτή τη στιγμή δείχνουν ισοπεδωμένα και ακινητοποιημένα. Είμαστε επί μεγάλο χρονικό διάστημα απολύτως άνεργοι. Τα δε κονδύλια που προσφέρονται στον πολιτισμό στην Ελλάδα είναι τόσο περιορισμένα σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, που αναρωτιέται κανείς ποια τελικά είναι συνολικά η αντίληψη και η σημασία που το ίδιο το κράτος μας αποδίδει στον πολιτισμό. Αντιλαμβάνομαι ότι η τωρινή κατάσταση προσομοιάζει με αληθινό πόλεμο –με δεδομένη και τη χρόνια οικονομική κρίση–, αλλά ένα από τα «αντίδοτα» πρέπει να είναι και η τέχνη, αν φυσικά έχουμε πιστέψει ότι –εκτός όλων των άλλων– μπορεί να αποτελέσει, ειδικά για τη χώρα μας, και πολύ σημαντικό εγχώριο εισόδημα.

FREESUNDAY.GR

Ενημέρωση με Άποψη

ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΥΓΕΙΑ
ΚΟΣΜΟΣ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ
ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΤΗΛΕΣ AUTO

www.freesunday.gr
freesunday.gr
freesunday.gr
@freesunday_gr

DEVELOPED BY softweb

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ LOCKDOWN No2

ΧΑΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Από τις 5 Νοεμβρίου η Ελλάδα βρίσκεται στο δεύτερο lockdown. Για δεύτερη φορά μεγάλο κομμάτι της ελληνικής οικονομίας βάζει «λουκέτο». Για δεύτερη φορά μέσα σε ελάχιστους μήνες η κυβέρνηση καλείται να στηρίξει τις πληττόμενες κοινωνικές ομάδες αλλά και τις επιχειρήσεις που αναγκάστηκαν να κατεβάσουν ρολά. Και το ερώτημα που προκύπτει είναι «πόσο αντέχει η οικονομία;».

Αν και από την ελληνική κυβέρνηση διαμηνύεται ότι υπάρχουν αποθέματα, η έκθεση της Εθνικής Τράπεζας προειδοποιεί ότι το δεύτερο lockdown θα δημιουργήσει σημαντικές πιέσεις στην οικονομική δραστηριότητα. Για το υπόλοιπο του έτους η τράπεζα αναμένει μείωση του ΑΕΠ κατά 5,1% σε εποχικά διορθωμένη τριμηνιαία βάση το δ΄ τρίμηνο (-12,8% ετησίως το δ΄ τρίμηνο), η οποία θα οδηγήσει σε συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 9,4% ετησίως το 2020.

Οι προϋποθέσεις

Ωστόσο, η Εθνική Τράπεζα βασίζει τις εκτιμήσεις της σε τρεις προϋποθέσεις που κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι θα ισχύσουν. Η πρώτη από αυτές είναι η ομαλοποίηση της επιδημικής καμπύλης έως τις αρχές Δεκεμβρίου, που θα επιτρέψει τη μερική άρση των περιορισμών στο λιανικό εμπόριο και στις υπηρεσίες «χαμηλού υγειονομικού κινδύνου». Η πορεία της πανδημίας, όμως, επί του παρόντος τουλάχιστον, δεν παρουσιάζει τέτοια σημάδια. Οι νεκροί έχουν εκτοξευτεί, οι διασωληνωμένοι το ίδιο, και κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί για τις αντοχές του συστήματος υγείας.

Η δεύτερη προϋπόθεση για την κατά 9,4% συρρίκνωση του ΑΕΠ το 2020 είναι ότι η συρρίκνωση της δραστηριότητας σε τομείς των οποίων η λειτουργία έχει αναστα-

> *Αν και από την ελληνική κυβέρνηση διαμηνύεται ότι υπάρχουν αποθέματα, η έκθεση της Εθνικής Τράπεζας προειδοποιεί ότι το δεύτερο lockdown θα δημιουργήσει σημαντικές πιέσεις στην οικονομική δραστηριότητα.*

λεί θα είναι παρόμοια με εκείνη που παρατηρήθηκε το δίμηνο Απριλίου-Μαΐου (ειδικά σε υπηρεσίες διαμονής και εστίασης, καθώς και στη βιομηχανία διύλισης καυσίμων).

Τέλος, η τρίτη προϋπόθεση είναι ηπιότερη συρρίκνωση για την υπόλοιπη οικονομία (αντιστοιχώντας περίπου στα 2/3 του αντίστοιχου πλήγματος το β΄ τρίμηνο, καθώς επιδρούν και οι ανασχετικοί παράγοντες που προαναφέρθηκαν).

Οι κίνδυνοι

Από τη μια πλευρά η Εθνική Τράπεζα εκτιμά ότι οι υφεσιακές πιέσεις που θα προκληθούν εξομαλύνονται, εν μέρει, από ένα νέο πακέτο υποστηρικτικών μέτρων της τάξης των 3,8 δισ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που ανακοινώθηκαν τέλη Οκτωβρίου - αρχές Νοεμβρίου), που προσεγγίζει τα 5 δισ. ευρώ (3,1% του ΑΕΠ) αν συμπεριληφθούν και οι πληρωμές αναδρομικών στους συνταξιούχους.

Από την άλλη πλευρά, όμως, οι αναλυτές της Εθνικής Τράπεζας επισημαίνουν ότι υπάρχουν και σημαντικοί κίνδυνοι, που σχετίζονται, κυρίως, με:

α) τις περιορισμένες δυνατότητες των περισσότερο ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων να αντεπεξέλθουν σε έναν δεύτερο γύρο επιβολής μέτρων περιορισμού, παρά τη δημοσιονομική στήριξη,

β) τη μη επαναλαμβανόμενη αύξηση τμημάτων της εγχώριας δαπάνης τα προηγούμενα τρίμηνα λόγω των εκτάκτων αναγκών που δημιούργησε η πανδημία (π.χ. αγορές τεχνολογικού εξοπλισμού, διαρκών καταναλωτικών αγαθών και εξειδικευμένων υπηρεσιών) και

γ) μια πιθανή εξασθένηση της εξωτερικής ζήτησης, κατόπιν βελτίωσής της το γ΄ τρίμηνο.

Το κόστος του lockdown

Κάθε μήνας καθολικού lockdown στοίχισε 2,5%-3% του ΑΕΠ. Αυτό τόνισε ο υπουργός Οικονομικών, Χρήστος Σταϊκούρας, σε δηλώσεις του σε τηλεοπτική εκπομπή.

«Οποιοσδήποτε περιορισμός έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομία» δήλωσε και συμπλήρωσε πως όσο περισσότεροι είναι οι περιορισμοί και η έκτασή τους σε βάθος χρόνου, τόσο μεγαλύτερο είναι το κόστος.

Ο ίδιος διαβεβαίωσε ωστόσο ότι η κυβέρνηση χτίζει διαθέσιμα και ότι η οικονομία αντέχει.

«Είμαστε εδώ για να στηρίξουμε την ελληνική κοινωνία, για όσο περισσότερο χρόνο γίνεται» τόνισε ο κ. Σταϊκούρας και δεσμεύτηκε ότι το δώρο Χριστουγέννων στους εργαζομένους οι οποίοι έχουν τεθεί σε αναστολή θα καταβληθεί το συντομότερο δυνατόν.

Αναφορικά με το θέμα των μακροχρόνια ανέργων, που μένουν εκτός έκτακτης υποστήριξης, εξήγησε ότι για την επιδότησή τους «πρέπει να υπάρξει συσχέτιση με

τον κορονοϊό, γιατί έτσι δίνει χρήματα η Ε.Ε.». Αυτό σημαίνει πως θα πρέπει να έχουν αποκτήσει αυτή την ιδιότητα το 2019.

Ποιοι μένουν... εκτός μέτρων

Ωστόσο, στα μέτρα της κυβέρνησης που μέχρι στιγμής έχουν ανακοινωθεί και αφορούν την οικονομική στήριξη των πληγέντων από την πανδημία δεν έχει προβλεφθεί αποζημίωση ειδικού σκοπού, ύψους 800 ή 534 ή 300 ευρώ, για ελεύθερους επαγγελματίες, ιδιοκτήτες επιχειρήσεων με προσωπικό έως 20 άτομα, αυτοαπασχολούμενους και επιστήμονες.

Παράλληλα με τα μέτρα στήριξης που έχουν ήδη ανακοινωθεί προβλέπονται τα εξής:

• Αναστολή μόνο των ρυθμισμένων οφειλών, επομένως οι τρέχουσες οφειλές πρέπει να καταβληθούν κανονικά. Κανονικά θα γίνει η πληρωμή του ΕΝΦΙΑ και του φόρου εισοδήματος (μόνο ο ΦΠΑ μπαίνει σε αναστολή και όχι για τις επιχειρήσεις με βιβλία β΄ κατηγορίας).

• Μείωση ενοικίου κατά 40%.

• Για τους ιδιοκτήτες που έχουν οικειοθελή μείωση 30% δεν προβλέπεται ανάλογη επιστροφή, ενώ μένουν έξω και τα νομικά πρόσωπα.

• Οι επιχειρηματίες αναγκάζονται να πληρώσουν το 60% του ενοικίου όταν η επιχείρησή τους είναι υποχρεωτικά κλειστή.

• Όσον αφορά την αναστολή του ΦΠΑ Νοεμβρίου, είναι άνιση η αντιμετώπιση των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία β΄ κατηγορίας (τρίμηνη υποβολή ΦΠΑ).

Αναστολή πλειστηριασμών

Μέτρα στήριξης της ελληνικής οικονομίας ανακοίνωσε από το βήμα της Βουλής ο πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης.

Ειδικότερα, αναστέλλονται οι πλειστηριασμοί με νομοθετική ρύθμιση που θα φέρει άμεσα το υπουργείο Δικαιοσύνης.

Επίσης, θα δοθεί οικονομική ενίσχυση στα πιο αδύναμα νοικοκυριά. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται σε νοικοκυριά που δεν έχουν λάβει κρατική στήριξη, κάτι που σημαίνει ότι εκτός μένουν οι εργαζόμενοι που έχουν τεθεί σε αναστολή αλλά και οι συνταξιούχοι, οι οποίοι έχουν λάβει αναδρομικά.

Φόβοι για «λουκέτα»

Από τους μεγάλους χαμένους του lockdown είναι τα καταστήματα και ο κλάδος της εστίασης και της διασκέδασης. Οι ειδικοί προειδοποιούν για «λουκέτα», καθώς κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι όλες οι επιχειρήσεις των εν λόγω κλάδων θα σηκώσουν ρολά μετά την άρση του lockdown. Άλλωστε κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί την άρση του lockdown στις 30 Νοεμβρίου, ώστε να πάρει ανάσα η αγορά. Ακόμα όμως και στην περίπτωση που η αγορά ανοίξει, κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι οι καταναλωτές θα έχουν τη διάθεση αλλά και την οικονομική άνεση για δαπάνες.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ακόμα και πριν από το lockdown η πανδημία, η έλλειψη τουριστικού ρεύματος, τα απανωτά μέτρα και η μείωση των εισοδημάτων είχαν οδηγήσει σε μείωση τζίρου στην εστίαση που μεσοσταθμικά υπολογίζεται σε 40% πανελλαδικά. Μετά τα τελευταία μέτρα οι παράγοντες της αγοράς της εστίασης κάνουν λόγο για μείωση τζίρου 60% έως το τέλος

> *Κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί την άρση του lockdown στις 30 Νοεμβρίου, ώστε να πάρει ανάσα η αγορά. Ακόμα όμως και στην περίπτωση που η αγορά ανοίξει, κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι οι καταναλωτές θα έχουν τη διάθεση αλλά και την οικονομική άνεση για δαπάνες.*

του χρόνου, γεγονός που οδηγεί μοιραία σε λουκέτα επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, σε σύνολο 82.000 επιχειρήσεων που το 2019 παρουσίασαν τζίρο πάνω από 6 δισ. ευρώ, το τρίμηνο Απριλίου-Ιουνίου έφερε έσοδα μόλις 592 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 59% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019, οπότε ο τζίρος είχε προσεγγίσει τα 1,5 δισ. ευρώ.

70.000 επιχειρήσεις στα πρόθυρα «λουκέτου»

«Τα οικονομικά μέτρα προσπαθούν να ακολουθήσουν τις απώλειες, αλλά κανένα μέτρο δεν μπορεί να είναι ισόποσο της οικονομικής ζημιάς από τις επιπτώσεις της πανδημίας, ούτε καλύπτει το εύρος των επιχειρήσεων που πλήττονται» τόνισε ο πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιά, Βασίλης Κορκίδης.

Όπως σημείωσε ο κ. Κορκίδης, «είναι φιλότιμη η προσπάθεια της κυβέρνησης, αφού τα μέτρα στήριξης είναι με ίδια μέσα και όχι με κοινοτικά κονδύλια. Δεν υπάρχουν, όμως, μέτρα που να αντισταθμίζουν την αναστολή λειτουργίας μιας επιχείρησης, απλά επουλώνουν πληγές και σε στηρίζουν, ώστε να συνεχίσεις να παλεύεις για την επιβίωσή σου. Αυτή είναι η πραγματικότητα και οι αριθμοί το επιβεβαιώνουν, αφού τα μέχρι σήμερα μέτρα στήριξης φτάνουν τα 27,3 δισ. ευρώ και η μείωση του τζίρου ξεπερνά τα 35 δισ. ευρώ. Το 1/3 από τις 206.000 επιχειρήσεις της εστίασης και του λιανεμπορίου που κλείνουν στο δεύτερο lockdown δεν θα μπορέσει να ανακάμψει εύκολα. Αυτό σημαίνει πως περίπου 70.000 επιχειρήσεις εκπέμπουν σήμα κινδύνου για "λουκέτο" και πάνω από 100.000 θέσεις εργασίας κινδυνεύουν να χαθούν».

Τα μέτρα

Τα οικονομικά μέτρα στήριξης ύψους 3,3 δισ. ευρώ σε επιχειρήσεις που κλείνουν και εργαζόμενους σε αναστολή, μέχρι τέλος Νοεμβρίου, είναι τα ακόλουθα:

• Οι εργαζόμενοι σε εταιρείες που κλείνουν μπαίνουν σε αναστολή σύμβασης και παίρνουν επίδομα ειδικού σκοπού.

• Οι εργαζόμενοι που τίθενται σε αναστολή τον Νοέμβριο θα λάβουν 800 ευρώ αναλογικά με τις ημέρες αναστολής.

• Επιχειρήσεις σε αναστολή λειτουργίας δεν πληρώνουν ΦΠΑ Νοεμβρίου μέχρι 30 Απριλίου και θα αποπληρωθεί σε δόσεις.

• Οι εταιρείες σε αναστολή μπορούν να μην πληρώσουν ρυθμισμένες οφειλές Νοεμβρίου, αλλά στο τέλος της ρύθμισης.

• Εργαζόμενοι σε αναστολή μπορούν να μην πληρώσουν ρυθμίσεις χρεών για τον Νοέμβριο και να τις καταβάλουν στο τέλος της ρύθμισης.

• Συνεχίζεται η αναστολή πληρωμής δόσεων τραπεζικών δανείων, σε συνεννόηση με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ), μέχρι το τέλος του έτους.

• Οι εταιρείες στη διευρυμένη λίστα ΚΑΔ δικαιούνται μείωση ενοικίου κατά 40% με καταβολή του 1/3 της μείωσης στους ιδιοκτήτες.

• Στην Επιστρεπτέα Προκαταβολή 4 μπαίνουν όλες οι κλειστές εταιρείες και λαμβάνουν κατ' ελάχιστο 2.000 ευρώ χωρίς επιστροφή του 50%.

• Σχεδιάζεται παράταση στην πληρωμή των επιταγών κλειστών επιχειρήσεων.

Κερδισμένα τα σουπερμάρκετ

Στους «κερδισμένους» του lockdown περιλαμβάνονται τα σουπερμάρκετ, που βλέπουν τους τζίρους τους να αυξάνονται διαρκώς.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι την τρίτη εβδομάδα του Οκτωβρίου ο τζίρος στο οργανωμένο λιανεμπόριο τροφίμων αυξήθηκε κατά 7,2%, αγγίζοντας τα 117,12 εκατ. ευρώ, σε σχέση με την αντίστοιχη εβδομάδα του 2019, οπότε ήταν 109,24 εκατ. ευρώ. Η ανάπτυξη της αγοράς τη συγκεκριμένη εβδομάδα οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αγορά της Αττικής, που ελέγχει μερίδιο σχεδόν 54% και η οποία «έτρεξε» με ρυθμό 7%.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο σύνολο της αγοράς είχε προηγηθεί αύξηση πωλήσεων 5,5% τη δεύτερη εβδομάδα του Οκτωβρίου, οπότε ο τζίρος στο οργανωμένο λιανεμπόριο τροφίμων άγγιξε τα 118,26 εκατ. ευρώ, έναντι 112,11 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο έναν χρόνο πριν.

ΜΕ ΕΝΑ ΚΛΙΚ ΣΤΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ
www.kyrtsos.gr George Kyrtsos - Γιώργος Κύρτσος @GiorgosKyrtsos

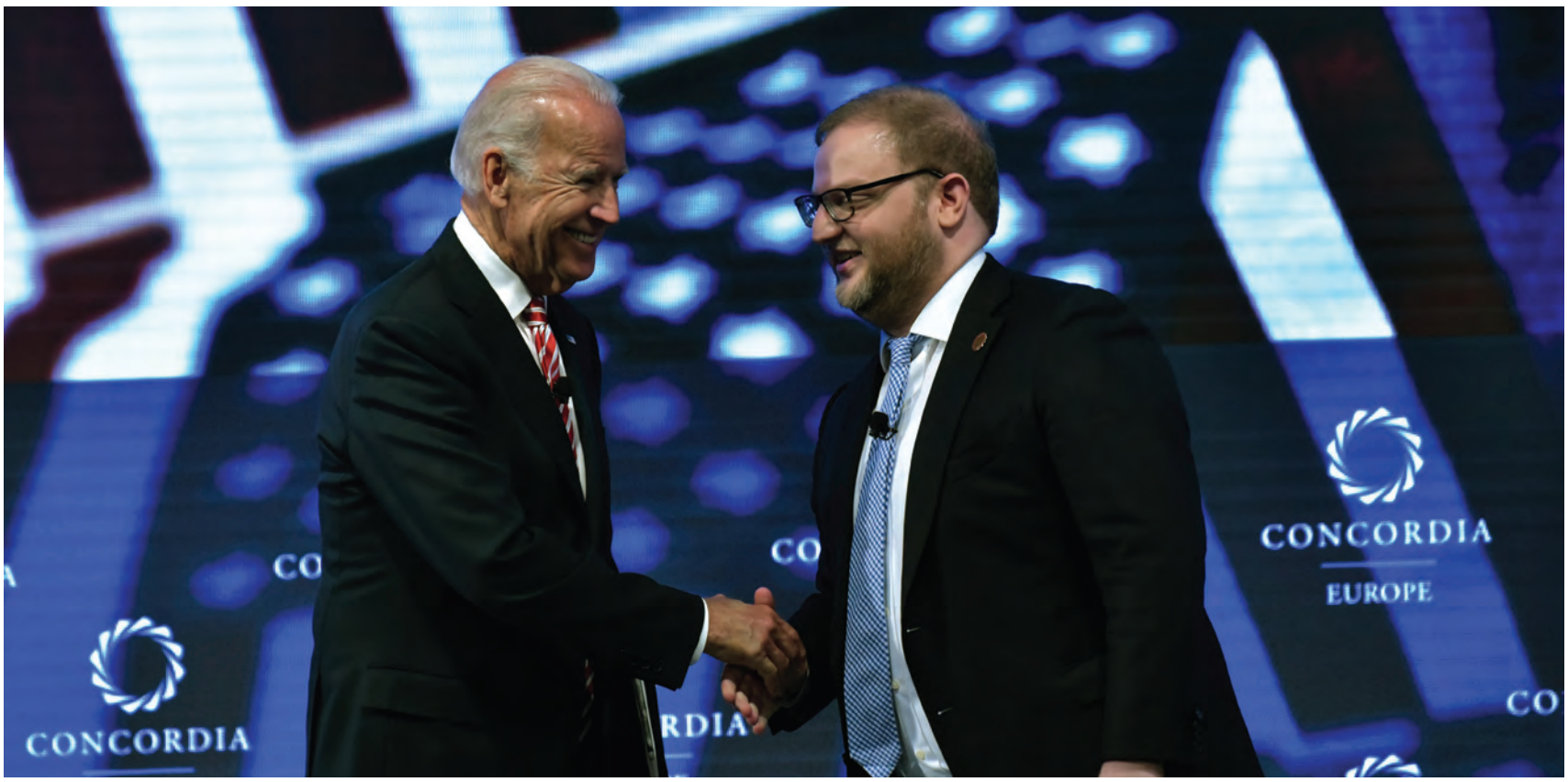

Η ΕΥΡΩΠΗ, Ο ΜΠΑΙΝΤΕΝ ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ

Τι θα αλλάξει στην εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ.

ΤΟΥ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗ ΤΗΣ ΝΔ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ

Με την Αριζόνα να ψηφίζει κι αυτή Μπάιντεν, τους εκλέκτορες να έχουν ανεβεί στους 290 –20 παραπάνω από αυτούς που χρειάζεται–, την υπεροχή στις ψήφους του έναντι του Τραμπ να ξεπερνάει τα 5 εκατομμύρια και τις ευχές του πάπα, ο Μπάιντεν ετοιμάζεται να αναλάβει, στις 20 Ιανουαρίου του 2021, την προεδρία.

Τίθεται το ερώτημα τι μπορούμε να περιμένουμε από τον νέο πρόεδρο των ΗΠΑ στις βασικές επιλογές που θα κάνει και ποια πρέπει να είναι η στάση της Ε.Ε. απέναντί του.

Αλλάζει το κλίμα

Με το πέρασμα της προεδρίας από τον Τραμπ στον Μπάιντεν αλλάζει το κλίμα στις διεθνείς σχέσεις. Ο Μπάιντεν είναι συναινετικός στην προσέγγισή του και θα επιδιώξει συνεννόηση με τα νομοθετικά σώματα των ΗΠΑ για τη διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής. Οι Ρεπουμπλικάνοι δεν θα δεχτούν εύκολα τα ανοίγματά του, αλλά, έχοντας παρουσία δεκαετιών στη Γερουσία, θα αξιοποιήσει τις επαφές και το καλό «προφίλ» του σε αναζήτηση της αναγκαίας συναίνεσης.

Από τον απότομο και εριστικό Τραμπ περνάμε στον ήπιο και προσεκτικό Μπάιντεν, με αποτέλεσμα να διευκολύνεται η συνεννόηση σε διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, ο Μπάιντεν είναι συνεπής υποστηρικτής της πολυμερούς συνεννόησης στο πλαίσιο του διεθνούς συστήματος που διαμόρφωσαν οι ΗΠΑ και άλλες δυνάμεις κατά τη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου και διαφωνεί με τον ιδιόμορφο απομονωτισμό που επέβαλε ο Τραμπ.

Ο Μπάιντεν είναι φιλελεύθερος πολιτικός και δεν πρόκειται να δώσει έμφαση στις προσωπικές επαφές με διάφορους «σκληρούς», όπως ο Πούτιν και ο Μπολσονάρου ή ο Όρμπαν και ο Ερντογάν, που είχαν τη σταθερή προτίμηση του Τραμπ.

> *Η Ουάσινγκτον χρειάζεται τη συνεργασία της Ε.Ε. για τον περιορισμό της ανόδου της Κίνας.*

Η αποστολή του Μπάιντεν είναι εξαιρετικά δύσκολη, γιατί κατά τη διάρκεια της τετραετίας Τραμπ καταβαραθρώθηκαν η διεθνής εικόνα και η αξιοπιστία των ΗΠΑ, ιδιαίτερα στην Ε.Ε. Έχουμε φτάσει στο σημείο οι Ευρωπαίοι πολίτες να εμπιστεύονται περισσότερο τον Πούτιν ή τον Σι Τζινπίνγκ, παρά τα χαμηλά ποσοστά αξιοπιστίας που καταγράφουν.

Είναι βέβαιο ότι με τον Μπάιντεν θα αλλάξει η εικόνα και η μέθοδος της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ. Σε ό,τι αφορά την ουσία της πολιτικής που ακολουθείται, η κατάσταση είναι πιο σύνθετη.

Κίνα, ο αντίπαλος

Κατά την περίοδο Τραμπ αναδείχθηκε η αντιπαλότητα ΗΠΑ-Κίνας. Η Κίνα έχει κάνει τεράστια πρόοδο στην οικονομία και στην τεχνολογία και είναι περίπου ισοδύναμη των ΗΠΑ, οι οποίες έχασαν πολύτιμο χρόνο στην αντιμετώπιση της στρατηγικής απειλής.

Οι δύο υπερδυνάμεις συγκρούονται πλέον ανοιχτά σε ζητήματα λειτουργίας της οικονομίας, εμπορικών συναλλαγών, ψηφιακής κυριαρχίας, ακόμη και στρατιωτικής παρουσίας στην ευρύτερη περιοχή της Κίνας.

Η αντιπαλότητα μπορεί να εκδηλώθηκε με ωμό τρόπο, εξαιτίας ορισμένων πρωτοβουλιών του Τραμπ, αλλά έχει ρίζες στον στρατηγικό ανταγωνισμό για την παγκόσμια πρωτοκαθεδρία και προβλέπεται να συνεχιστεί.

Η προσέγγιση του Μπάιντεν στο θέμα των σχέσεων με την Κίνα θα είναι αυστηρή, ταυτόχρονα όμως και εποικοδομητική. Αναμένεται να δώσει μεγαλύτερη έμφαση απ' ό,τι ο Τραμπ στην προστασία των ανθρώπινων και δημοκρατικών δικαιωμάτων στην Κίνα και να αναζητήσει ταυτόχρονα νέους τομείς συνεργασίας μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων, όπως για παράδειγμα στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αποτροπή της κλιματικής αλλαγής.

Η βασική διαφορά με τον Τραμπ είναι ότι ο Μπάιντεν θα θελήσει να συνεργαστεί με την Ε.Ε. και όλες τις δυνάμεις της Δύσης σε μια στρατηγική σχετικού περιορισμού της ανόδου της διεθνούς επιρροής της Κίνας. Η στρατηγική που επέλεξε ο Τραμπ, να ανοίγει μέτωπα με την Κίνα και ταυτόχρονα να μη συνεννοείται με την Ε.Ε., ωφέλησε πάρα πολύ το Πεκίνο, εφόσον οι ΗΠΑ δεν έχουν πλέον τις δυνάμεις για να του επιβάλουν μόνες τους όρους τους.

Η στροφή Μπάιντεν δίνει ευκαιρία στην Ε.Ε., ταυτόχρονα όμως τη θέτει προ των ευθυνών της. Οι Ευρωπαίοι θα πρέπει να αποδείξουν κι αυτοί στην πράξη ότι θεωρούν την Κίνα στρατηγικό αντίπαλο και να στηρίξουν βασικές επιλογές των ΗΠΑ στην Ευρώπη και αλλού, για να απελευθερωθούν αμερικανικές δυνάμεις στον στρατηγικό ανταγωνισμό με την Κίνα.

Στη Ρωσία χωρίς αγάπη

Η πολιτική Τραμπ έναντι της Ρωσίας έστελνε ένα κάπως μπερδεμένο μήνυμα. Από τη μια, οι ΗΠΑ εφάρμοζαν πολιτική κυρώσεων έναντι της πρώην υπερδύναμης. Από την άλλη, ο Τραμπ ήθελε να προβάλλει την προσωπική του συνεννόηση με τον Πούτιν για να ενισχύσει την εικόνα του ηγέτη με «ισχυρή προσωπικότητα» που σέβονται και οι αντίπαλοι, όπως ο Ρώσος πρόεδρος. Στη διάρκεια των τελευταίων ετών εκδηλώθηκε μία ακόμη κρίση εμπιστοσύνης στις σχέσεις ΗΠΑ-Ρωσίας, με τον Τραμπ να αποχωρεί από δύο συμφωνίες για τον έλεγχο του πυρηνικού οπλοστασίου, κατηγορώντας τη ρωσική πλευρά ότι «κλέβει» στην εφαρμογή τους, και να δέχεται την παράταση μιας τρίτης συμφωνίας μόνο υπό όρους.

Η σταθερή υποστήριξη του Μπάιντεν στην Ε.Ε. και στη χώρα καταγωγής του, την Ιρλανδία, δημιουργεί προβλήματα στον Τζόνσον.

Το μήνυμα που θα στείλει ο Μπάιντεν για τις σχέσεις με τη Ρωσία θα είναι πολύ πιο καθαρό. Διαφωνεί με βασικές επιλογές της Μόσχας και δεν νιώθει την ανάγκη να προβάλει οποιαδήποτε στενή σχέση με τον Πούτιν, τον οποίο θεωρεί ένα είδος δικτάτορα.

Ο Μπάιντεν είναι υπέρ της συνεννόησης με τη Ρωσία για τον αναγκαίο έλεγχο του πυρηνικού οπλοστασίου και θα εγκαταλείψει την πολιτική της αποχώρησης από τις διαπραγματεύσεις και τις συμφωνίες που εφαρμόζει ο Τραμπ. Ο Μπάιντεν θα είναι πιο αυστηρός σε ό,τι αφορά τις ρωσικές παρεμβάσεις σε χώρες όπως η Ουκρανία, η Λευκορωσία, η Γεωργία, η Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν, που αποτελούσαν μέρος της Σοβιετικής Ένωσης – γι' αυτόν τον λόγο και αντιμετωπίζονται από τη Μόσχα ως σφαίρα επιρροής του λεγόμενου «εγγύς εξωτερικού».

Η Ε.Ε. θα πρέπει να ξεκαθαρίσει σε ποιον βαθμό θα στηρίξει τον Μπάιντεν στην πολιτική του έναντι της Ρωσίας. Αρκετά συχνά η Γερμανία και κατά περιόδους η Γαλλία πραγματοποιούν οικονομικά και πολιτικά ανοίγματα έναντι της Ρωσίας, που ενισχύουν τον σκεπτικισμό της Ουάσινγκτον.

Η ενίσχυση των σχέσεων Ε.Ε.-ΗΠΑ περνάει υποχρεωτικά και από την καλύτερη συνεννόηση σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της Ρωσίας. Για παράδειγμα, οι Αμερικανοί και χωρίς Τραμπ θα συνεχίσουν να εναντιώνονται στην αναβάθμιση της στρατηγικής ενεργειακής συνεργασίας μεταξύ Γερμανίας και Ρωσίας, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τον αγωγό φυσικού αερίου Nord Stream II.

Το κριτήριο του ΝΑΤΟ

Ο Μπάιντεν πιστεύει στον ρόλο και στην ενίσχυση του ΝΑΤΟ. Θα θελήσει να βάλει τέλος στην επίδειξη αδιαφορίας του Τραμπ και στην προβολή του περιορισμού της αμερικανικής στρατιωτικής παρουσίας στην Ευρώπη.

Είναι βέβαιο όμως ότι θα ζητήσει από τους Ευρωπαίους συμμάχους να τιμήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει, στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ, για άμεση αύξηση των αμυντικών δαπανών στο 2% του ΑΕΠ.

Η συνεννόηση ΗΠΑ και Ε.Ε. στο θέμα του ΝΑΤΟ περνάει αναγκαστικά από την αύξηση των αμυντικών δαπανών της Γερμανίας, οι οποίες παραμένουν κάτω από το 1,5% του ΑΕΠ. Ο Μπάιντεν δεν πρόκειται να δεχτεί να επιβαρύνονται το αμερικανικό Δημόσιο και οι Αμερικανοί φορολογούμενοι για την άμυνα της Ευρώπης, αν οι ίδιοι οι Ευρωπαίοι συνεχίσουν να αποφεύγουν τις οικονομικές υποχρεώσεις τους.

Το πρόβλημα είναι ότι η σοβαρή αύξηση των αμυντικών δαπανών απορρίπτεται στη Γερμανία, για διαφορετικούς λόγους, από το σύνολο σχεδόν των πολιτικών δυνάμεων. Αν δεν βρουν τρόπο οι Γερμανοί να αυξήσουν ουσιαστικά τις αμυντικές δαπάνες τους, θα αποδειχθεί πολύ δύσκολη η συνεννόηση μεταξύ Ε.Ε. και ΗΠΑ για το ΝΑΤΟ.

Το ΝΑΤΟ δεν πάσχει μόνο από έλλειψη οικονομικών πόρων, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τους Ευρωπαίους, αλλά και από έλλειψη μιας ευρύτερης στρατηγικής. Ο συμβατικός πόλεμος μοιάζει όλο και πιο ξεπερασμένος και πλέον κυριαρχούν οι ασύμμετρες απειλές και ο λεγόμενος «υβριδικός πόλεμος». Οι Ευρωπαίοι πρέπει να καλύψουν τεράστια κενά για να αντα-

ποκριθούν στις νατοϊκές απαιτήσεις του Μπάιντεν. Πρέπει να αυξήσουν τις αμυντικές δαπάνες τους, να ενισχύσουν τον περιφερειακό ρόλο τους, αναλαμβάνοντας το σχετικό ρίσκο, και να συμβάλουν στην επεξεργασία και εφαρμογή μιας πολυδιάστατης στρατηγικής.

Το κλίμα και ο ΠΟΥ

Τα πολύ καλά νέα για την Ε.Ε. είναι ότι με τον Μπάιντεν στον Λευκό Οίκο οι ΗΠΑ θα επιστρέψουν στη συμφωνία του Παρισιού για την αποτροπή της κλιματικής αλλαγής, πιθανότατα και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ).

Ο Μπάιντεν έχει δηλώσει ήδη την πρόθεσή του για άμεση επιστροφή των ΗΠΑ στη συμφωνία του Παρισιού. Ο Τραμπ αντιμετωπίζει την προστασία του περιβάλλοντος ως μεγάλη απειλή για την οικονομία, ενώ ο Μπάιντεν συμφωνεί με την Ε.Ε. ότι η αναγκαία προσαρμογή μπορεί να μετατραπεί σε μεγάλη ευκαιρία για την οικονομία.

Η αλλαγή πολιτικής των ΗΠΑ στο θέμα της αποτροπής της κλιματικής αλλαγής και σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος έχει τεράστια σημασία για την Ε.Ε. Την ενθαρρύνει στην επιδίωξη των φιλόδοξων στόχων που έχει θέσει για το 2030 και το 2050, διευκολύνει τη συνεννόηση και τη συνεργασία με τις ΗΠΑ και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να επιβληθούν συγκεκριμένοι κανόνες και στην Κίνα. Η Κίνα θα πρέπει να προστατεύσει κι αυτή το περιβάλλον, για να μη βρεθεί αντιμέτωπη με την επιβολή αντισταθμιστικών «πράσινων» δασμών στις εξαγωγές της.

Η αναθέρμανση της πολυμερούς διεθνούς συνεργασίας επί Μπάιντεν αναμένεται να οδηγήσει και στην επιστροφή των ΗΠΑ στον ΠΟΥ, αφού δοθούν οι αναγκαίες εξηγήσεις και γίνουν διορθωτικές κινήσεις από την πλευρά του Οργανισμού.

Είναι κωμικοτραγική η αποσύνθεση του ΠΟΥ, με πρωτοβουλία του Τραμπ, σε μια περίοδο κατά την οποία ο Οργανισμός καλείται να δικαιολογήσει τον ρόλο και την ύπαρξή του, συντονίζοντας την παγκόσμια αντιμετώπιση της πανδημίας.

Ο Τραμπ εμφάνισε τον ΠΟΥ σαν όργανο της Κίνας και τον Covid-19 σαν «κινεζικό ιό» για να δικαιολογήσει την προκλητική αδράνειά του και την υποτίμηση του κινδύνου στην κρίσιμη αρχική φάση της πανδημίας. Ο Μπάιντεν αντιμετωπίζει με σοβαρότητα την πρόκληση της πανδημίας και είναι βέβαιο ότι θα αναζητήσει συνεργασίες σε παγκόσμιο επίπεδο για να υπάρξουν θετικά αποτελέσματα. Η συνεργασία της αμερικανικής Pfizer με τη γερμανική BioNTech στην ανάπτυξη και παραγωγή ενός ασφαλούς και αποτελεσματικού –με βάση τα πρώτα αποτελέσματα– εμβολίου αναδεικνύει τη σημασία της συνεργασίας ΗΠΑ-Ε.Ε. για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

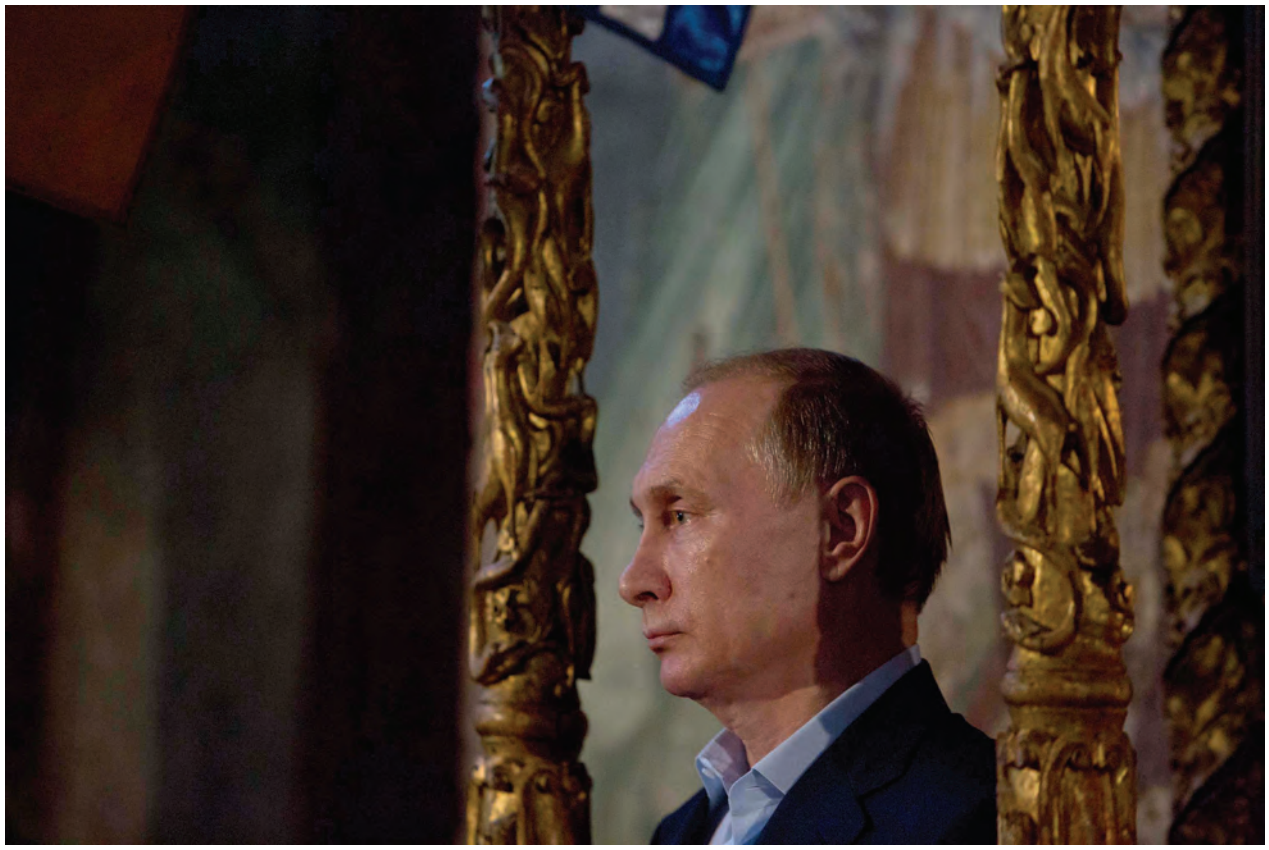

> *Ο Μπάιντεν θα είναι πιο αυστηρός έναντι του Πούτιν, αλλά και εποικοδομητικός σε ζητήματα ελέγχου των εξοπλισμών.*

Υπέρ της Ε.Ε.

Με το πέρασμα από τον Τραμπ στον Μπάιντεν θα επιστρέψουμε στη στρατηγική του Ομπάμα, που ήταν σαφώς υπέρ της ανάπτυξης της Ε.Ε. και της στενής συνεργασίας των ΗΠΑ με αυτήν.

Ο Τραμπ επένδυσε πολιτικά στο Brexit και έχει πάντα στενές σχέσεις με τον βασικό εκφραστή του, τον ακραίο λαϊκιστή Φάρατζ. Ταυτόχρονα, ενθαρρύνει όλους τους πολιτικούς που επιδιώκουν την αποδυνάμωση και τη διάλυση της Ε.Ε., από τον Όρμπαν και τον Κατσίνσκι μέχρι τη Λεπέν και τον Σαλβίνι. Ενδεικτική της στενής πολιτικής σχέσης του Τραμπ με τους ευρωσκεπτικιστές και τους αντιευρωπαίους είναι η άρνηση της Λεπέν να δεχτεί την ήττα του Τραμπ και να στείλει συγχαρητήρια στον Μπάιντεν.

Η επικράτηση του Μπάιντεν αδειάζει, ως έναν βαθμό, και την προσπάθεια του Βρετανού πρωθυπουργού Τζόνσον να προχωρήσει σε σκληρό Brexit. Ομπάμα και Μπάιντεν ήταν κατά του Brexit. Ο Μπάιντεν δέχεται την απόφαση του βρετανικού λαού, ταυτόχρονα όμως επιθυμεί ένα πολιτισμένο διαζύγιο, στη βάση ενός συμφωνημένου Brexit μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Ε.Ε.

Κατάγεται από την Ιρλανδία και δείχνει ιδιαίτερη ευαισθησία σε ζητήματα που αφορούν τους Ιρλανδούς. Θεωρεί ότι το σκληρό Brexit που επιδιώκει ο Τζόνσον μπορεί να προκαλέσει την κατάρρευση της συμφωνίας ειρήνευσης μεταξύ προτεσταντών και καθολικών στη Βόρεια Ιρλανδία, η οποία έχει συμπληρώσει εικοσαετία επιτυχημένης εφαρμογής.

Η πολιτική στροφή των ΗΠΑ υπέρ της Ε.Ε. επί προεδρίας Μπάιντεν δεν καταργεί βέβαια βασικές αντιθέσεις. Απλώς δημιουργεί ένα καλύτερο πλαίσιο διαπραγμάτευσης.

Οι ΗΠΑ θα επιμείνουν σε μια πιο ισορροπημένη εμπορική σχέση και θα ζητήσουν, ιδιαίτερα από τη Γερμανία, να βρει τρόπους να περιορίσει το εμπορικό της πλεόνασμα στις διμερείς συναλλαγές. Επιπλέον, θα θελήσουν να προστατεύσουν την κυριαρχία των αμερικανικών ψηφιακών κολοσσών απ' οποιαδήποτε ευρωπαϊκή προσπάθεια αμφισβήτησής τους. Οι πρωταγωνιστές της Silicon Valley στάθηκαν δυναμικά στο πλευρό του Μπάιντεν, προκαλώντας μάλιστα την οργισμένη αντίδραση του Τραμπ. Θετικό στοιχείο για μια συνεννόηση μεταξύ Ε.Ε. και ΗΠΑ στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ είναι η θέση Μπάιντεν για δικαιότερη φορολογία των μεγάλων επιχειρήσεων. Ίσως έτσι φτάσουμε σε έναν συμβιβασμό που θα εξασφαλίζει την επιβολή ευρωπαϊκής φορολογίας στους αμερικανικούς ψηφιακούς κολοσσούς, χωρίς αυτή να θεωρηθεί δυναμική αμφισβήτηση του πρωταγωνιστικού τους ρόλου από τους Ευρωπαίους.

Ιράν, Ισραήλ, Σαουδική Αραβία, Τουρκία

Μεγάλο ενδιαφέρον για την Ε.Ε. έχουν και οι πιθανές αλλαγές της αμερικανικής πολιτικής –με πρωτοβουλία Μπάιντεν– έναντι του Ιράν, του Ισραήλ, της

Σαουδικής Αραβίας και της Τουρκίας. Πρόκειται για χώρες στρατηγικής σημασίας, που είναι πάντα ψηλά στις προτεραιότητες του State Department.

Σε ό,τι αφορά το Ιράν, ο Μπάιντεν θεωρεί ότι η πολιτική της μέγιστης πίεσης που ακολουθεί ο Τραμπ μέσω ισοπεδωτικών οικονομικών κυρώσεων είναι αντιπαραγωγική. Επιθυμεί την επιστροφή στη συμφωνία του 2018, από την οποία οι ΗΠΑ αποχώρησαν με πρωτοβουλία Τραμπ, αφού όμως πρώτα το Ιράν αρχίσει να τηρεί πλήρως τους όρους για τη μη απόκτηση πυρηνικού οπλοστασίου. Στη συνέχεια θα επιδιώξει να διαπραγματευτεί κάποιους νέους όρους, που θα καλύπτουν τις ανησυχίες των ΗΠΑ και ιδιαίτερα του Ισραήλ.

Ο Μπάιντεν είναι, όπως ο Τραμπ και όλοι οι πρόεδροι των ΗΠΑ, δυναμικά στο πλευρό του Ισραήλ. Καλωσόρισε την εντυπωσιακή συμφωνία που επετεύχθη μεταξύ του Ισραήλ και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων (ΗΑΕ), η οποία συμβάλλει στον περιορισμό των παραδοσιακών αραβο-ισραηλινών διαφορών σε παλαιστινο-ισραηλινές διαφορές.

Το λεπτό σημείο στις σχέσεις με το Ισραήλ είναι ότι ο Μπάιντεν και το Δημοκρατικό Κόμμα θεωρούν την πολιτική που ακολουθείται στη Δυτική Όχθη απαράδεκτα επιθετική σε βάρος των Παλαιστινίων.

Ένας άλλος ισχυρός σύμμαχος των ΗΠΑ στη στρατηγικής σημασίας περιοχή είναι η Σαουδική Αραβία. Ο Μπάιντεν δείχνει μεγαλύτερη ευαισθησία από τον Τραμπ σε ζητήματα ανθρώπινων δικαιωμάτων στη Σαουδική Αραβία και διαφωνεί με τη στήριξη των ΗΠΑ, μέσω ιδιαίτερα εξελιγμένων οπλικών συστημάτων, στην πολεμική προσπάθεια της Σαουδικής Αραβίας στην Υεμένη.

Σε ό,τι αφορά την Τουρκία, δεν εγκρίνει τις μεθόδους του Ερντογάν και θα προσπαθήσει να ενισχύσει τη θέση των Κούρδων της Συρίας, οι οποίοι πρωταγωνίστησαν στον πόλεμο κατά του Ισλαμικού Κράτους και αδειάστηκαν με εντυπωσιακό τρόπο από τον Τραμπ σε όφελος της Τουρκίας.

Οι διορθωτικές κινήσεις που θα επιχειρήσει ο πρόεδρος Μπάιντεν στην πολιτική των ΗΠΑ έναντι του Ιράν, του Ισραήλ, της Σαουδικής Αραβίας και της Τουρκίας είναι πολύ κοντά στις θέσεις της Ε.Ε. Το κρίσιμο ερώτημα όμως είναι αν η Ε.Ε. θα βρει τρόπους να καλύψει το κενό που αφήνει η σταδιακή αμερικανική αποχώρηση από το Αφγανιστάν μέχρι το Ιράκ και τη Συρία, η οποία προβλέπεται να συνεχιστεί και επί Μπάιντεν. Η Ε.Ε. –ιδιαίτερα μετά το Brexit– δεν έχει τη στρατηγική δυνατότητα για διαμόρφωση των εξελίξεων σε κρίσιμες περιοχές του πλανήτη και, κυρίως, δεν έχει την πολιτική διάθεση να την αποκτήσει.

Κοινή αδυναμία

Υπάρχουν και περιοχές του πλανήτη όπου το πέρασμα από τον Τραμπ στον Μπάιντεν δεν αναμένεται να ενισχύσει ουσιαστικά τη θέση των ΗΠΑ, ενώ και η Ε.Ε. βρίσκεται σε θέση αδυναμίας.

Χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Λατινικής Αμερικής, όπου η αμερικανική επιρροή βρίσκεται σε πτώση και η ταύτιση του Τραμπ με ηγέτες του τύπου Μπολσονάρου τούς δημιουργεί περισσότερα προβλήματα από αυτά που τους λύνει. Όμως και της Ε.Ε. η επιρροή στη Λατινική Αμερική είναι σε αυτή τη φάση περιορισμένη. Η ευρωπαϊκή κεντροδεξιά δεν έχει πετύχει τον ουσιαστικό εκδημοκρατισμό των δεξιόστροφων πολιτικών δυνάμεων και η ευρωπαϊκή κεντροαριστερά δεν επηρεάζει τους αριστερόστροφους λαϊκιστές που επικρατούν στον σοσιαλιστικό, επαναστατικό χώρο.

Για την Αφρική υπάρχουν τεράστια κενά στρατηγικής, σε ό,τι αφορά τις ΗΠΑ και την Ε.Ε., που διευκολύνουν την ανάπτυξη των δυνάμεων των ισλαμιστών και την ενίσχυση της οικονομικής και πολιτικής επιρροής της Κίνας.

Στην Ινδία αναμένεται να ενισχυθεί η επιρροή των ΗΠΑ εξαιτίας της καταγωγής της αντιπροέδρου του Μπάιντεν, Κάμαλα Χάρις, από τη συγκεκριμένη χώρα. Η Ινδία είναι το μεγάλο ερωτηματικό για τις ΗΠΑ και την Ε.Ε., γιατί η πολιτική της είναι γεμάτη αντιφάσεις και μελανά σημεία, όπως είναι η καταπίεση της μουσουλμανικής μειονότητας. Πρόκειται όμως για μία χώρα με τεράστιο δυναμικό και στρατηγική σημασία, ιδιαίτερα σε σχέση με τον περιορισμό της ενίσχυσης της επιρροής της Κίνας.

Σε Λατινική Αμερική, Αφρική και Ινδία η υποχώρηση της επιρροής των ΗΠΑ και της Ε.Ε. συνηγορεί υπέρ της ανάπτυξης της συνεργασίας τους επί προεδρίας Μπάιντεν.

GETHEALTHIER

ΚΕΝΤΡΟ ΣΠΟΝΔΥΛΙΚΗΣ ΑΠΟΣΥΜΠΙΕΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Αποσυμπίεση Μεσοσπονδύλιου Δίσκου

Στην Get Healthier, χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες μιας ομάδας κορυφαίων ιατρών και μηχανικών ιατρικών οργάνων, εφαρμόζουμε τις τελευταίες εξελίξεις της βιοτεχνολογίας για να προσφέρουμε μη χειρουργική, μη επεμβατική Αποσυμπίεση του Μεσοσπονδύλιου Δίσκου.

Πρόκειται για μια απόλυτα ασφαλή και αποτελεσματική διαδικασία, χωρίς φάρμακα, ενέσεις, χειρουργεία και αναισθησία, η οποία πραγματοποιείται σε ειδικό θεραπευτικό κρεβάτι που ελέγχεται από ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Έτσι, δίνουμε λύσεις σε συχνές επώδυνες παθήσεις όπως οσφυαλγία, ισχιαλγία, κήλη, προβολή δίσκου, αυχενικό σύνδρομο.

GETHEALTHIER

Λ. Κηφισίας 53, Αμπελόκηποι, τηλ. 210-69.93.527
www.gethealthier.gr

ΤΩΡΑ ΠΟΥ
ΜΠΟΡΕΙΣ, ΣΩΣΕ ΖΩΕΣ.

Γιατί σε σένα μόνο στηριζόμαστε.
Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα χρηματοδοτούμαστε 100% από ιδιωτικές δωρεές για να μπορούμε να παρέχουμε ιατρική φροντίδα σε ανθρώπους αποκλεισμένους από την υγειονομική περίθαλψη, σε θύματα βίας, φυσικών καταστροφών ή ενόπλων συγκρούσεων.

ΚΑΝΕ ΤΩΡΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΣΟΥ. ΣΕ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

msf.gr/torapouboreis **210 5 200 500**

MEDECINS SANS FRONTIERES
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ

ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ

ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ

Η «Αττική Οδός» και η «Αττικές Διαδρομές» δημιούργησαν το e-learning πρόγραμμα για μαθητές Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου και Λυκείου.

Εικόνες από την εκπαιδευτική πλατφόρμα «Μάτια Ανοιχτά στον Δρόμο: The e-Learning Edition»

Στη διάδοση του μηνύματος της οδικής ασφάλειας σε μαθητές συμβάλλει η «Αττική Οδός» με το e-learning πρόγραμμα «Μάτια Ανοιχτά στον Δρόμο!», καθώς η προώθηση της κουλτούρας οδικής ασφάλειας σε όλα τα επίπεδα αποτελεί πάγια προτεραιότητα της εταιρείας.

Στο πλαίσιο αυτό, ανταποκρινόμενες στις προκλήσεις της ψηφιακής εποχής αλλά και στις πρωτόγνωρες συνθήκες που διαμορφώνει η πανδημία του κορονοϊού, η Αττική Οδός Α.Ε. και η Αττικές Διαδρομές Α.Ε. δημιούργησαν, με την καθοδήγηση ψυχολόγων, εκπαιδευτικών και συγκοινωνιολόγων, το e-learning πρόγραμμα για μαθητές Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου και Λυκείου «Μάτια Ανοιχτά στον Δρόμο: The e-Learning Edition», που έλαβε την έγκριση του υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων τον Αύγουστο του 2020.

Στόχος αυτού του προγράμματος είναι να φτάσει στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της χώρας μας αλλά και στα σχολεία όλης της Ελλάδας, προκειμένου να διαδοθεί το σπουδαίο μήνυμα της οδικής ασφάλειας σε μαθητές, μια περίοδο κατά την οποία η ανάγκη ουσιαστικής επιμόρφωσης των μελλοντικών οδηγών παραμένει επίκαιρη και επιτακτική. Κι αυτό διότι η Ελλάδα κατέχει την 6η υψηλότερη θέση αναφορικά με τους δείκτες θνησιμότητας από τροχαία ατυχήματα μεταξύ παιδιών, εφήβων και νέων έως 24 ετών, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, Road Transport Safety Database.

Είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό το ότι μέσα στην εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία της εξελισσόμενης πανδημίας, ενίοτε με μερική ή ολική αναστολή λειτουργίας σχολείων, τα αιτήματα συμμετοχής στο e-learning πρόγραμμα ξεπερνούν τους 3.000 μαθητές από σχολεία σε όλη την Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό.

Το πρόγραμμα αποτελεί τη διαδικτυακή εξέλιξη του επιτυχημένου σεμιναρίου «Μάτια Ανοιχτά στον Δρόμο!», που ξεκίνησε με διά ζώσης παρουσιάσεις από ειδικό εκπαιδευτή στις σχολικές αίθουσες και ευαισθητοποίησε πάνω από 10.000 μαθητές σε σχολεία της Αττικής.

Εξάλλου, εντάσσεται σε σειρά προγραμμάτων ευαισθητοποίησης που αποτελούν πρωτοβουλίες που έχουν αναλάβει οι εταιρείες, με στόχο την ευαισθητοποίηση των παιδιών και των εφήβων σε βασικούς και ειδικούς κανόνες οδικής ασφάλειας.

Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα περισσότερα από 150.000 παιδιά έχουν συμμετάσχει στα συγκεκριμένα προγράμματα ευαισθητοποίησης εντός της Περιφέρειας Αττικής.

Με έμφαση στις σύγχρονες εκπαιδευτικές επιταγές όσον αφορά τον τρόπο προσέγγισης των παιδιών και των εφήβων, οι εταιρείες, επιδιώκοντας σταθερά να διαδραματίσουν ενεργό και ουσιαστικό ρόλο στο πολύτιμο διακύβευμα της διαμόρφωσης οδικής κουλτούρας στη χώρα μας, ανανεώνουν και φέτος όλα τα προγράμματα ευαισθητοποίησης που ήδη έχουν και σχεδιάζουν νέες συνεργασίες στην κατεύθυνση αυτή.

ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ

Σημαντική εξέλιξη για τη θεραπεία του κορονοϊού από τις ΗΠΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΚΚΑΣ

Ίσως τα θετικά νέα από τα αποτελέσματα των μελετών για το εμβόλιο των Pfizer-Biontech να μονοπωλούν τις τελευταίες ημέρες την ειδησεογραφία για την αντιμετώπιση του κορονοϊού, όμως υπάρχει και μία ακόμη, ιδιαίτερα σημαντική είδηση, που αφορά την πρώτη ουσιαστική θεραπεία για τον ιό.

Ειδικότερα, ο Αμερικανικός Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) έδωσε πρόσφατα έγκριση κυκλοφορίας στο φάρμακο bamlanivimab της φαρμακευτικής εταιρείας Eli Lilly με τη διαδικασία της επείγουσας ανάγκης. Η θεραπεία βασίζεται σε ένα μονοκλωνικό (τεχνητό) αντίσωμα το οποίο ενισχύει τις άμυνες του ανοσοποιητικού συστήματος κατά του κορονοϊού.

Το φάρμακο προορίζεται για ασθενείς που έχουν εκδηλώσει ήπια έως μέτρια συμπτώματα, προλαμβάνοντας την επιδείνωση της νόσου. Μάλιστα, φαίνεται ιδιαίτερα κατάλληλο για τις πλέον ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών και γενικότερα οι ενήλικες που πάσχουν και από άλλα νοσήματα. Αποτελεί δε το πρώτο φάρμακο που εγκρίνεται για ασθενείς που βρίσκονται σε σχετικά πρώιμο στάδιο της Covid-19.

Ο FDA στη σχετική ανακοίνωσή του διευκρίνισε ότι η άδεια δεν αφορά τη χρήση του φαρμάκου σε ασθενείς που ήδη νοσηλεύονται και χρειάζονται οξυγόνο, τους οποίους, όπως έδειξαν οι κλινικές δοκιμές, το φάρμακο δεν ωφελεί, ενώ μπορεί ακόμη και να επιδεινώσει την κατάστασή τους.

Η επείγουσα έγκριση δόθηκε με βάση τα αποτελέσματα κλινικής δοκιμής φάσης 2, που έδειξαν ότι το φάρμακο μπορεί να μειώσει το ιικό φορτίο, τα συμπτώματα και την πιθανότητα εισαγωγής στο νοσοκομείο σε ασθενείς με ήπια έως μέτρια Covid-19.

Περισσότερα δεδομένα πάντως θα χρειαστούν προκειμένου ο FDA να δώσει την οριστική και πλήρη έγκρισή του για το bamlanivimab, η ασφάλεια και αποτελεσματικότητα του οποίου θα συνεχίσει να αξιολογείται από την αρμόδια εποπτική αρχή των ΗΠΑ.

Η εταιρεία Eli Lilly έκανε γνωστό ότι θα προχωρήσει στην παραγωγή ενός εκατομμυρίου δόσεων έως το τέλος του 2020 και θα επεκτείνει περαιτέρω την παραγωγή της το 2021 για να καλύψει τη διεθνή ζήτηση, καθώς βρίσκεται σε συζητήσεις και με άλλες χώρες για την έγκριση του φαρμάκου. Η αμερικανική κυβέρνηση έχει αγοράσει ήδη 300.000 δόσεις του φαρμάκου.

Η ανταγωνίστρια εταιρεία Regeneron επίσης έχει υποβάλει αίτημα για επείγουσα αδειοδότηση ενός δικού της φαρμάκου δύο αντισωμάτων, το οποίο, αν και σε δοκιμαστική φάση, είχε χρησιμοποιηθεί και στον πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ.

> Ο Αμερικανικός Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) έδωσε πρόσφατα έγκριση κυκλοφορίας στο φάρμακο bamlanivimab της εταιρείας Eli Lilly.

Πνευμονία: Προσβάλλει πάνω από 450 εκατομμύρια ανθρώπους

> Η 12η Νοεμβρίου, η οποία έχει καθιερωθεί ως Παγκόσμια Ημέρα Πνευμονίας από τον ΠΟΥ, φέτος έχει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία ως προς την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τη νόσο.

Στην πρόσφατη ενημέρωση του πρωθυπουργού σχετικά με την ανάγκη επιβολής νέου lockdown ο καθηγητής Λοιμωξιολογίας Σωτήρης Τσιόδρας τόνισε πως για πρώτη φορά τα συστήματα υγείας σε όλο τον κόσμο έχουν να αντιμετωπίσουν τόσα εκατομμύρια κρούσματα πνευμονίας, τα οποία φυσικά αποδίδονται στον κορονοϊό.

Σε αυτή τη συγκυρία η Παγκόσμια Ημέρα Πνευμονίας, όπως έχει καθιερωθεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) να είναι η 12η Νοεμβρίου, έχει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία ως προς την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τη νόσο, η οποία ακόμη και στην προ κορονοϊού περίοδο αποτελούσε ένα από τα συνηθέστερα νοσήματα του κατώτερου αναπνευστικού.

Η πνευμονία είναι φλεγμονώδης νόσος του πνεύμονα που συνήθως προκαλείται από ιούς ή βακτήρια και λιγότερο συχνά από άλλους μικροοργανισμούς, ορισμένα φάρμακα και αυτοάνοσα νοσήματα. Παρουσιάζεται ετησίως σε περίπου 450 εκατομμύρια ανθρώπους, 7% του συνολικού παγκόσμιου πληθυσμού, και προκαλεί περίπου 4 εκατομμύρια θανάτους. Αν και ο Ουίλιαμ Όσλερ τον 19ο αιώνα θεωρούσε την πνευμονία «αρχηγό των θανατηφόρων νόσων», με τον ερχομό της αντιβιοτικής θεραπείας και των εμβολίων σημειώθηκε βελτίωση τόσο στη νοσηρότητα όσο και στη θνητότητα.

Ο πνευμονιόκοκκος είναι το συχνότερο αίτιο βακτηριακής λοίμωξης του κατώτερου αναπνευστικού, ενώ η διηθητική πνευμονιοκοκκική νόσος, σε συνδυασμό με την εμφάνιση μικροβιαιμίας και σηψαιμίας, έχει εξαιρετικά δυσμενή πρόγνωση. Για το έτος 2019 υπολογίστηκαν περισσότεροι από 2,5 εκατομμύρια θάνατοι, από τους οποίους οι 672.000 αφορούσαν παιδιά. Συγκεκριμένα, κάθε 25 δευτερόλεπτα καταγράφεται σε παγκόσμια κλίμακα ένας παιδικός θάνατος οφειλόμενος στον στρεπτόκοκκο της πνευμονίας.

Αλλά και οι ιογενείς πνευμονίες είναι ιδιαίτερα επικίνδυνες, με υψηλή θνησιμότητα, κυρίως όταν προκαλούνται από ιούς για τους οποίους δεν υπάρχει αντιική θεραπεία και εμβόλιο. Είχαν ατονήσει στη μνήμη μας οι εκατομμύρια θάνατοι που οφείλονταν στις επιδημίες της γρίπης, αλλά και ο ετήσιος υψηλός αριθμός νοσηρότητας και θνητότητας από αυτήν, παρά τη διαθεσιμότητα του εμβολίου και των αντιικών κατά της γρίπης. Η νοσηρότητα και θνητότητα της πνευμονίας από κορονοϊό κατέδειξε ξανά την κεντρική θέση που κατέχουν οι λοιμώξεις του κατώτερου αναπνευστικού στην ιατρική κοινότητα.

Όπως όλες οι ιογενείς λοιμώξεις, έτσι και η πνευμονία από Covid-19 μπορεί να επιπλακεί με βακτηριακή πνευμονία. Αν και οποιοσδήποτε μπορεί να προσβληθεί από πνευμονία, ακόμα και υγιή άτομα σε καλή φυσική κατάσταση, οι ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, όπως οι άνω των 65 ετών, οι ασθενείς με χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια, οι καπνιστές, οι ασθενείς με καρδιαγγειακά νοσήματα και σακχαρώδη διαβήτη και οι αλκοολικοί, κινδυνεύουν περισσότερο.

Καινοτόμες θεραπείες στην ψωρίαση και η πρόσβαση των Ελλήνων ασθενών σε αυτές

ΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑ ΦΩΤΙΑΔΗ, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΑΥΤΟΑΝΟΣΑ ΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΚΕΣΩ, ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΡΕΥΜΑΖΗΝ

Σημείο αντιλεγόμενο έχει αποτελέσει κατά καιρούς η πρόσβαση των ασθενών με χρόνια νοσήματα σε νέες, καινοτόμες θεραπείες, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της διεθνούς οικονομικής κρίσης και ειδικότερα της οικονομικής δυσπραγίας που αντιμετωπίζει εδώ και χρόνια η χώρα μας. Οι διαθέσιμες θεραπευτικές επιλογές των ασθενών με ψωρίαση, καίτοι κρίνονται απαραίτητες για την αντιμετώπιση της νόσου, συγκαταλέγονται κατά το πλείστον στις κατηγορίες φαρμάκων υψηλού κόστους, γεγονός που τις καθιστά αντικείμενο συζητήσεων σχετικά με τη μείωση των φαρμακευτικών δαπανών, τη συνταγογράφηση και την κυκλοφορία νέων φαρμακευτικών προϊόντων στην εγχώρια αγορά φαρμάκου.

Επισκοπώντας τις εξελίξεις της φαρμακευτικής τεχνολογίας στο πέρασμα του χρόνου, προβαίνουμε στο αναντίρρητο συμπέρασμα ότι η εμφάνιση των βιολογικών παραγόντων και η ευρεία χρήση τους από τους ασθενείς με ψωρίαση επέφερε εντυπωσιακές αλλαγές στην αντιμετώπιση του χρόνιου αυτού νοσήματος. Πέρα από τη σημαντική βελτίωση της κλινικής εικόνας λόγω των βιολογικών παραγόντων, αξίζει να επισημανθεί η αποφυγή του φαινομένου της πολυφαρμακίας, που σε πολλές περιπτώσεις οδηγούσε σε δυσάρεστες για τους ασθενείς συνέπειες.

Εντούτοις, η συμπερίληψη των καινοτόμων θεραπειών στη φαρέτρα των δερματολόγων δεν συνεπάγεται την εξαφάνιση των προβλημάτων που μπορούν να ενσκήψουν στη ζωή ενός ασθενούς με ψωρίαση. Για τη βέλτιστη αντιμετώπιση της νόσου, η ύπαρξη θεραπευτικών επιλογών συνιστά αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη κι αυτό γιατί θα πρέπει απαραιτήτως να συνοδεύεται από συμμόρφωση των ασθενών στη θεραπεία, ενώ ακόμα και μια σωστή συμμόρφωση δεν θα έπρεπε να μας κάνει να εφησυχάζουμε. Όχι σπάνια οι ασθενείς με ψωρίαση παρουσιάζουν συννοσηρότητες, κάτι που απαιτεί τον συνδυασμό θεραπευτικών σχημάτων και ενίοτε την αγαστή συνεργασία ιατρών. Επιπλέον, σε διεθνές επίπεδο, το αυξημένο προσδόκιμο ζωής και η διεκδίκηση του δικαιώματος των ασθενών να λαμβάνουν επί μακρόν μια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που θα τους εξασφαλίσει αξιοπρεπή διαβίωση με τη μέγιστη δυνατή ποιότητα ζωής συμβάλλουν με τη σειρά τους στην αύξηση του κόστους. Λαμβάνοντας υπ' όψιν την πολυπαραγοντικότητα του φαινομένου, καθίσταται πρόδηλο το υψηλό κόστος που καλείται να αναλάβει το κράτος ή/και ο ασθενής προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες που δημιουργούνται μακροπρόθεσμα από ένα χρόνιο νόσημα.

Βέβαια, πέρα από το άμεσο κόστος για την αγορά φαρμάκων, οφείλουμε να αναλογιστούμε τα έμμεσα κόστη που επωμίζεται το κράτος όταν αρνείται να υιοθετήσει νέα, καινοτόμα φαρμακευτικά προϊόντα. Για παράδειγμα, τα κόστη νοσηλείας σε συνδυασμό με την παροχή

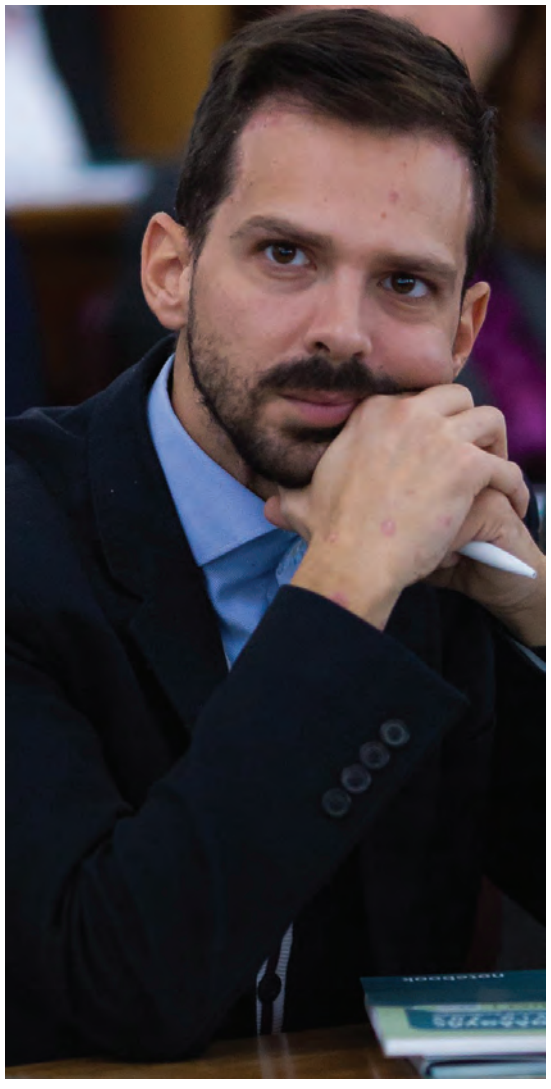

αδειών λόγω αποχής του ασθενούς από την εργασία ενδέχεται να αποβαίνουν ίσα ή και μεγαλύτερα από το άμεσο κόστος της αγοράς του φαρμάκου. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, να σκεφτόμαστε μακροπρόθεσμα, υπολογίζοντας όλες τις συνιστώσες μιας κατάστασης, ώστε να επιλέξουμε την πλέον συμφέρουσα για αμφότερες τις πλευρές, λύση του προβλήματος.

Συγκεκριμένα για την ψωρίαση, έχει χυθεί πολύ μελάνι όσον αφορά το υψηλό κόστος των φαρμακευτικών προϊόντων, ακριβώς επειδή οι φορείς της Υγείας στάθμευαν στην πρώτη «ανάγνωση» του άμεσου κόστους, χωρίς να λαμβάνουν υπ' όψιν στις εκτιμήσεις τους και στη σχεδιαζόμενη πολιτική τους το αξιοσημείωτο βάρος που επιφέρουν στο κράτος τα έμμεσα κόστη. Στις μέρες μας, αντικείμενο συζήτησης και διαφωνίας έχουν γίνει ειδικά οι υψηλού κόστους καινοτόμες θεραπείες για την ψωρίαση και είναι ακριβώς σε αυτό το σημείο που θα πρέπει να αναδειχθεί η άμεση απο-

> Τα κόστη νοσηλείας σε συνδυασμό με την παροχή αδειών λόγω αποχής του ασθενούς από την εργασία ενδέχεται να αποβαίνουν ίσα ή και μεγαλύτερα από το άμεσο κόστος της αγοράς του φαρμάκου.

τελεσματικότητα των συγκεκριμένων θεραπευτικών επιλογών, οι οποίες αποδεδειγμένα βελτιώνουν θεαματικά την εικόνα του δέρματος, καθώς εξαλείφουν τις δερματικές αλλοιώσεις σε ποσοστό 90% και άνω, συντείνοντας έτσι στη δραστική βελτίωση της αυτοεικόνας και άρα της ψυχολογίας του ασθενούς.

Οφείλουμε να θυμόμαστε πως κανένα φάρμακο δεν είναι πανάκεια και η εισροή των καινοτόμων θεραπειών δεν σημαίνει πως αίρεται το μέρος της ευθύνης του ασθενούς για τη διαχείριση της νόσου του. Όμως, από τα μέχρι στιγμής συγκεντρωμένα δεδομένα προκύπτει ότι τα νέα σκευάσματα μπορούν να καλύψουν ορισμένα κενά που υπάρχουν στις ήδη διαθέσιμες επιλογές, όπως για παράδειγμα να επιτύχουν τη μείωση των παρενεργειών αλλά και την εξασφάλιση ταχύτερων και πιο μακροχρόνιων θεραπευτικών αποτελεσμάτων.

Για να διασφαλιστεί η βέλτιστη για την υγεία μας επιλογή και χρήση των φαρμάκων για την ψωρίαση, κρίνεται απαραίτητη η λειτουργία ενός έγκυρου Μηχανισμού Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας, στον οποίο χρειάζεται να διαδραματίζουν σημαίνοντα ρόλο και οι ασθενείς, αφού εμείς είμαστε οι τελικοί αποδέκτες των φαρμάκων και κατά συνέπεια η ενίσχυση της φωνής μας, μέσω της εμπειρίας μας, είναι αναμφίβολα αναγκαία για την πλέον αξιόπιστη λειτουργία του εν λόγω μηχανισμού. Η οργανική σημασία της συμπερίληψης των ασθενών στα στάδια της έρευνας, της αξιολόγησης αλλά και της τελικής έγκρισης για την κυκλοφορία ενός νέου φαρμακευτικού σκευάσματος είναι κάτι που οφείλουν να συνειδητοποιήσουν όλοι οι εμπλεκόμενοι με την Υγεία φορείς, ενώ ειδικά η ελληνική πολιτεία φαίνεται να υποδέχεται θετικά αυτή την απαίτηση με την πρόσφατη θεσμοθέτηση της εκπροσώπησης των ασθενών στα κέντρα λήψης αποφάσεων για την Υγεία.

Έτσι, μέσα από την επικοινωνία, τη συνεννόηση και τη συνεργασία των θεσμών και των κοινοτήτων των ασθενών, τόσο οι ασθενείς με ψωρίαση όσο και όλοι οι ασθενείς με χρόνια νοσήματα θα μπορέσουν να αποκομίσουν τα οφέλη των καινοτόμων θεραπειών, προασπίζοντας το δικαίωμά τους να ζήσουν τη ζωή τους απολαμβάνοντας τις κατακτήσεις της ιατρικής επιστήμης.

Κάθε εβδομάδα η Free Sunday, σε συνεργασία με το εξειδικευμένο πάνω στο στοίχημα site www.betarades.gr, σας ενημερώνει διεξοδικά με μοναδικό στόχο το... ταμείο.

Betarades.gr

ΕΓΚΥΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΑΠΟ ΤΟ BETARADES.GR

Το βλέμμα στις εθνικές και στις «μικρές» κατηγορίες!

Το Betarades.gr και η «Free Sunday» σάς προσφέρουν για μία ακόμη φορά τα προγνωστικά τους για τα παιχνίδια της εβδομάδας. Σε διακοπή βρίσκονται τα μεγάλα πρωταθλήματα, καθώς η δράση μεταφέρεται στην αρένα των εθνικών ομάδων. Αυτές θα μας απασχολήσουν και στοιχηματικά, ενώ ενδιαφέρον υπάρχει και στα πρωταθλήματα χαμηλότερων κατηγοριών ανά την Ευρώπη. Έχουμε τέσσερις δυνατές προτάσεις για την Κυριακή, με παιχνίδια που διεξάγονται σε τέσσερις διαφορετικές χώρες, ανάμεσα σε αυτά και ματς της Εθνικής Ελλάδας.

Οι προτάσεις Στοιχήματος ξεκινάνε από τη Νορβηγία, όπου στις 14:00 η Γκρόρουντ υποδέχεται τη Ράουφος για την 27η αγωνιστική του πρωταθλήματος της δεύτερης κατηγορίας. Οι γηπεδούχοι δεν βρίσκονται σε καλή αγωνιστική κατάσταση, καθώς μετράνε πέντε ήττες στα τελευταία έξι παιχνίδια τους. Στο πιο πρόσφατο από αυτά, πάντως, κατάφεραν να επικρατήσουν επί της Στιέρνταλς-Μπλινκ με 3-2. Βρίσκονται στη 14η θέση της βαθμολογίας, ενώ το μεγάλο τους πρόβλημα είναι η αμυντική τους λειτουργία, καθώς έχουν δεχτεί 44 τέρματα. Επιθετική «όαση» ο 19χρονος φορ Όσκαρ Άγκα, που έχει σημειώσει 12 τέρματα. Η Ράουφος βρίσκεται στην 8η θέση με 32 βαθμούς, τους 12 από τους οποίους έχει κερδίσει μακριά από το γήπεδό της. Ο Κρίστοφερ Νέσο είναι το βαρύ πυροβολικό της, καθώς έχει πετύχει εφτά γκολ και έχει σημειώσει δύο ασίστ. Στο πιο πρόσφατο παιχνίδι τους οι φιλοξενούμενοι αναδείχθηκαν ισόπαλοι (0-0) με τη Ρανχάιμ. Η Ράουφος είναι καλύτερη ομάδα και θεωρούμε ότι, εύκολα ή δύσκολα, θα επικρατήσει της Γκρόρουντ, που προέρχεται και από δύο συνεχόμενες ήττες στην έδρα της. Θα επιλέξουμε το «διπλό» σε απόδοση 2.00.

Το μομέντουμ δείχνει Ουαλία

Προχωράμε με το UEFA Nations League και την αναμέτρηση που θα γίνει στο Κάρντιφ στις 19:00 ανάμεσα στην Ουαλία και την Ιρλανδία για την 5η αγωνιστική του τέταρτου ομίλου της League B. Οι Ουαλοί είναι πολύ δυνατοί στην έδρα τους, ενώ χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι έχουν κερδίσει τα έξι από τα εφτά παιχνίδια που έχουν δώσει. Προέρχονται από σημαντική νίκη με 1-0 επί της Βουλγαρίας. Βρίσκονται στην κορυφή του ομίλου με 10 βαθμούς. Διαθέτουν μία εξαιρετική άμυνα, που δεν έχει δεχτεί γκολ στα πρώτα τέσσερα παιχνίδια. Δύο ισοπαλίες και δύο ήττες είναι ο απολογισμός της Ιρλανδίας, που βρίσκεται στην 3η θέση του ομίλου. Αντιμετωπίζει μεγάλο πρόβλημα στο σκοράρισμα, καθώς έχει σημειώσει μόλις ένα γκολ στις πρώτες τέσσερις αγωνιστικές, αυτό του Ντάφι στις καθυστερήσεις του αγώνα με τη Βουλγαρία. Η Ουαλία είναι πιο ποιοτικό σύνολο, βρίσκεται σε καλή φόρμα και στην έδρα της έχει το προβάδισμα για τη νίκη. Θα πάμε με τον «άσο» σε απόδοση 2.15.

Σκοράρει και κερδίζει η Ελλάδα

Παραμένουμε στην ίδια διοργάνωση και πάμε στον τρίτο όμιλο της League C, με τη Μολδαβία να υποδέχεται την Ελλάδα στις 21:45. Οι γηπεδούχοι είναι ουραγοί στη βαθμολογία, έχοντας συγκεντρώσει μόλις έναν βαθμό στις πρώτες τέσσερις αγωνιστικές, με τρεις ήττες και μία ισοπαλία (1-1) με το Κόσοβο. Η αμυντική τους λειτουργία αποτελεί την αχίλλειο πτέρνα τους, καθώς έχουν δεχτεί 12 γκολ στους τελευταίους τρεις αγώνες που έχουν δώσει. Σε σαφώς ανώτερη αγωνιστική κατάσταση βρίσκεται η Ελλάδα, που είναι στη δεύτερη θέση του ομίλου, δύο βαθμούς πίσω από την πρωτοπόρο Σλοβενία. Στο πιο πρόσφατο ματς της, φιλικού χαρακτήρα, η ομάδα του Τζον Φαν Σιπ επικράτησε με 2-1 της Κύπρου δείχνοντας καλά στοιχεία, ειδικά στο πρώτο ημίχρονο. Η Ελλάδα είναι καλύτερη ομάδα και το φαβορί για τη νίκη στο συγκεκριμένο παιχνίδι, ενώ στις τελευταίες εμφανίσεις της έδειξε ότι έχει βελτιωθεί σημαντικά στον τομέα του σκοραρίσματος και δημιουργεί αρκετές ευκαιρίες. Απέναντί της έχει μια άμυνα με πολλά προβλήματα. Θα προτιμήσουμε το Over 2.5 σε απόδοση 2.15.

Κλείνουμε τις βασικές προτάσεις μας για το Σ/Κ με επιλογή από την Ισπανία, εκεί όπου η Λας Πάλμας υποδέχεται στις 22:00 την Τενερίφη για τη 12η αγωνιστική της Segunda Division. Οι γηπεδούχοι δεν διανύουν περίοδο φόρμας, καθώς προέρχονται από δύο ισοπαλίες και δύο ήττες στις τελευταίες τέσσερις αναμετρήσεις τους. Σκοράρουν, πάντως, με χαρακτηριστική ευκολία, καθώς έχουν πετύχει γκολ στους πέντε από τους έξι πιο πρόσφατους αγώνες τους. Με ανεβασμένη την ψυχολογία θα παραταχθεί στο συγκεκριμένο παιχνίδι η Τενερίφη, μετά τη σημαντική εντός έδρας νίκη της με 1-0 επί της Σαραγόσα. Όπως, μάλιστα, τόνισε και ο αρχηγός της, Σούσο Σαντάνα, θέλουν να συνεχίσουν με νίκη και στο ντέρμπι με τη Λας Πάλμας. Η ομάδα του Φρανθίσκο Φερνάντεθ έχει καταφέρει να σκοράρει και στα τρία πιο πρόσφατα παιχνίδια της. Πρόκειται για ένα αμφίρροπο παιχνίδι, καθώς οι δύο ομάδες δεν έχουν μεγάλη διαφορά ποιότητας. Αμφότερες, όμως, σκοράρουν με σχετική ευκολία στα τελευταία παιχνίδια τους. Διαλέγουμε το Goal/Goal σε απόδοση 1.90.

Αυτές ήταν οι προτάσεις του Betarades.gr για μία ακόμη εβδομάδα. Εσείς μην ξεχνάτε ότι στο κορυφαίο ενημερωτικό site για το Στοίχημα μπορείτε να βρίσκετε επιλογές για live betting καθ' όλη τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, αλλά και τις υπόλοιπες ημέρες, όταν υπάρχει έντονη στοιχηματική δράση. Καλή τύχη σε ό,τι και αν επιλέξετε!

Σερί Tips

* **Λεγκανές - Αλκορκόν (15/11, 15:00):** Ισχυρή στο γήπεδό της είναι η Λεγκανές, που έχει κερδίσει τα τελευταία τέσσερα από τα πέντε εντός έδρας παιχνίδια της. Αντίθετα, τρεις συνεχόμενες ήττες μακριά από την έδρα της μετράει η Αλκορκόν. Ο «άσος» προσφέρεται σε απόδοση 1.65.

* **Βουλγαρία - Φινλανδία (15/11, 19:00):** Σε άσχημη αγωνιστική κατάσταση είναι η Βουλγαρία, που έχει ηττηθεί και στις τέσσερις τελευταίες αναμετρήσεις της. Οι φιλοξενούμενοι, από την άλλη, έχουν κερδίσει τα τρία από τα τέσσερα πιο πρόσφατα ματς τους. Το «διπλό» εντοπίζεται σε απόδοση 2.30.

* **Βέλγιο - Αγγλία (15/11, 21:45):** Εντυπωσιακό το σερί που διατηρεί το Βέλγιο, που έχει νικήσει στα εφτά από τα οχτώ τελευταία εντός έδρας παιχνίδια του. Επιπλέον, έχει πετύχει 21 γκολ σε τέσσερις αγώνες! Η πιθανότητα να πάρει και πάλι τους τρεις βαθμούς κόντρα στην Αγγλία βρίσκεται σε απόδοση 2.37.

Goal Tips

* **Πονφεραντίνα - Μάλαγα (15/11, 17:15):** Στα τρία από τα πέντε πιο πρόσφατα εντός έδρας παιχνίδια της Πονφεραντίνα έχουν σημειωθεί τρία γκολ τουλάχιστον. Το ίδιο συνέβη και στα τέσσερα τελευταία εκτός της Μάλαγα. Άλλο ένα Over 2.5 μεταξύ τους το βρίσκουμε σε απόδοση 2.87.

* **Σλοβενία - Κόσοβο (15/11, 21:45):** Λίγα ήταν τα τέρματα στους τέσσερις από τους πέντε τελευταίους αγώνες της Σλοβενίας, ενώ under βγήκαν και οι τρεις από τις τέσσερις πρόσφατες αναμετρήσεις του Κοσόβου. Το Under 2.5 της Κυριακής προσφέρεται σε απόδοση 1.50.

* **Τσεχία - Ισραήλ (15/11, 21:45):** Σερί εφτά συνεχόμενων Over 2.5 «τρέχει» στην έδρα της η Τσεχία. Επιπλέον, δύο από τα τρία αμέσως προηγούμενα παιχνίδια του Ισραήλ έληξαν με συνολικά από τρία τέρματα και πάνω. Το Over 2.5 είναι σε απόδοση 1.80.

Κυριακή 15/11

14:00	Γκρόρουντ - Ράουφος	2	2.00
19:00	Ουαλία - Ιρλανδία	1	2.15
21:45	Μολδαβία - Ελλάδα	Over 2.5	2.15
22:00	Λας Πάλμας - Τενερίφη	Goal/Goal	1.90

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ

POWERED BY AUTO FREE SUNDAY

Hyundai: Στην κορυφή των Red Dot Awards 2020

Η Hyundai κατέκτησε τρία βραβεία Red Dot 2020 στον τομέα Design Concept, συμπεριλαμβανομένου και του «Best of the Best», στην κατηγορία Mobility & Transportation.

Το βραβείο «Best of the Best» απονεμήθηκε στο καινοτόμο concept EV της Hyundai, Prophecy, ενώ τα concept EV «45» και Neptune concept EV φορτηγό κυψελών καυσίμου κατέκτησαν την κορυφή του Design Concept. Τα Prophecy και «45» αποτελούν μέρος της μάρκας IONIQ της Hyundai, που αφορά αποκλειστικά ηλεκτρικά (EV) οχήματα. Το Prophecy είναι εμπνευσμένο από τα vintage αυτοκίνητα της δεκαετίας του 1920 και του 1930, με coupé σχεδίαση. Αποτελεί το όραμα της Hyundai, ενσωματώνοντας αεροδυναμικό σχεδιασμό και την τελευταία σχεδιαστική φιλοσοφία της μάρκας, Sensuous Sportiness. Οι σχεδιαστές της Hyundai απέδωσαν την απόλυτη σχεδίαση αυτοκινήτου, χάρη στη νέα αρχιτεκτονική EV, που καθορίζεται από παρθένες επιφάνειες και καθαρό όγκο σε συνδυασμό με αισθητική αρμονία και λειτουργικότητα. Επιπλέον, το Prophecy αποτελεί το πρώτο concept car που σχεδιάζεται από κορεατική μάρκα και κατακτά το βραβείο σχεδιασμού «Best of the Best».

Το concept EV «45», που παρουσίασε η Hyundai στο Σαλόνι Αυτοκινήτου της Φρανκφούρτης το 2019, αποτίει φόρο τιμής στο 45χρονο, εμβληματικό για τη μάρκα, Pony Coupé Concept του 1974. Ο σχεδιασμός σηματοδοτεί για τη Hyundai μια νέα εποχή, που επικεντρώνεται στην ηλεκτροκίνηση και στις αυτόνομες τεχνολογίες, καθώς και στην έξυπνη σχεδίαση. Το «45» διαθέτει πλαίσιο τύπου monocoque, αεροδυναμική σχεδίαση και κάποια στιλιστικά στοιχεία εμπνευσμένα από τα αεροσκάφη της δεκαετίας του 1920.

Ο σχεδιασμός του Neptune, του ηλεκτρικού φορτηγού κυψελών καυσίμου με υδρογόνο, αντλεί έμπνευση από τα εμβληματικά art deco τρένα της δεκαετίας του 1930, που αποτελούσαν πρότυπο βιομηχανικού σχεδιασμού. Το concept ενσωματώνει το όραμα της Hyundai Motor για μελλοντική κινητικότητα με μηδενικές εκπομπές ρύπων και αντικατοπτρίζει τη δέσμευση της εταιρείας στη φιλική προς το περιβάλλον κινητικότητα και στην κοινωνία του υδρογόνου.

Το **Nissan Ariya** έφτασε στην Ευρώπη

Μερικά από τα πρώτα Nissan Ariya που εξήλθαν της γραμμής παραγωγής έφτασαν πρόσφατα στην Ευρώπη, αναμένοντας να προκαλέσουν τον ενθουσιασμό και το ενδιαφέρον των υποψήφιων αγοραστών στη Γηραιά Ήπειρο.

«Με μεγάλη χαρά βλέπουμε τα πρωτότυπα του Ariya να φτάνουν στην Ευρώπη. Αυτές οι εκδόσεις του μοντέλου θα χρησιμοποιηθούν ως αυτοκίνητα επίδειξης και ορισμένα προορίζονται για δοκιμές σε χώρους της Nissan» δήλωσε η Helen Perry, διευθύντρια Marketing Ηλεκτρικών Επιβατικών Αυτοκινήτων της Nissan Europe.

«Μπορούμε να δούμε πόσο όμορφο φαίνεται αυτό το αυτοκίνητο και πραγματικά ανυπομονούμε να μοιραστούμε περισσότερες λεπτομέρειες τους επόμενους μήνες» πρόσθεσε η Perry.

Με πέντε εκδόσεις του Ariya διαθέσιμες στην Ευρώπη, το αμιγώς ηλεκτρικό coupé crossover θα ταιριάξει απόλυτα στις ανάγκες του υποψήφιου Ευρωπαίου αγοραστή. Το Nissan Ariya θα είναι διαθέσιμο στο δεύτερο εξάμηνο του 2021.

Μπορείτε να δείτε περισσότερα, αλλά και να δηλώσετε ενδιαφέρον για το Nissan Ariya, προκειμένου να είστε από τους πρώτους που θα λαμβάνουν αποκλειστικές ενημερώσεις, μεταβαίνοντας στο https://www.nissan.gr/vehicles/new-vehicles/ariya.htm.

Η **CUPRA** είναι η πρώτη μάρκα αυτοκινήτων που συμμετέχει στο πρωτάθλημα Extreme E

Η CUPRA μεταφέρει την κληρονομιά του μηχανοκίνητου αθλητισμού στη σύγχρονη εποχή, συμμετέχοντας στον αγωνιστικό θεσμό Extreme E ως βασικός συνεργάτης της ομάδας ABT Sportsline. Η αντισυμβατική μάρκα διαθέτει διακεκριμένη ιστορία και η συνεργασία της με το Extreme E συνδυάζει τις ισχυρές γνώσεις της CUPRA για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό με μια νέα προσέγγιση των ηλεκτροκίνητων αγώνων.

Το Extreme E, ο αγωνιστικός θεσμός με αμιγώς ηλεκτρικά SUV, πρόκειται να ταξιδέψει σε μερικά από τα πιο ακραία και απομακρυσμένα μέρη του κόσμου το 2021. Η εναρκτήρια σεζόν θα διεξαχθεί σε πέντε διαφορετικές τοποθεσίες, στην Αρκτική, στην έρημο, στο τροπικό δάσος, στον παγετώνα και στον ωκεανό, σε μέρη που έχουν ήδη καταστραφεί ή επηρεαστεί από την κλιματική αλλαγή.

Η είσοδος της CUPRA στην αρένα του Extreme E δεν αποτελεί έκπληξη, καθώς η μάρκα έθετε πάντα τον πήχη ψηλά για να ανακαλύψει τα όρια του δυνατού. Για παράδειγμα, το CUPRA e-Racer, το πρώτο πλήρως ηλεκτρικό αγωνιστικό αυτοκίνητο τουρισμού στον κόσμο, ενσωμάτωσε τέσσερις ηλεκτροκινητήρες μονής ταχύτητας με απόδοση 680 ίππων (500 kW) και 960 Nm, με μία 65 kWh μπαταρία υγρής ψύξης, συμβάλλοντας στον επαναπροσδιορισμό του μηχανοκίνητου αθλητισμού.

FREE TIME

«Ο ΛΥΚΟΣ ΤΗΣ WALL STREET» ΣΤΟ STAR

Εκατομμυριούχος στα 26. Κατάδικος στα 36. Η αληθινή ιστορία του Τζόρνταν Μπέλφορντ, ενός χρηματιστή από το Λονγκ Άιλαντ, ο οποίος εξέτισε 20 μήνες στη φυλακή επειδή αρνήθηκε να συνεργαστεί σε μια μαζική υπόθεση απάτης τίτλων το 1990, που τον ενέπλεξε στην εκτεταμένη διαφθορά της Wall Street και στον εταιρικό τραπεζικό κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της διείσδυσης της μαφίας. Η δραματική άνοδος και πτώση του στη Γουόλ Στριτ, που συνόδευσε την ταραχώδη ζωή του, με τα ατελείωτα πάρτι, τις καταχρήσεις και τη διαφθορά.

Η ταινία είναι βασισμένη στο ομώνυμο αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα του Τζόρνταν Μπέλφορντ και τη σεναριακή διασκευή επιμελήθηκε ο Τέρενς Γουίντερ, που έχει χαρίσει στο κοινό επιτυχίες όπως η τηλεοπτική πολυβραβευμένη σειρά «Sopranos».

Σκηνοθεσία: Μάρτιν Σκορτσέζε

Παίζουν: Λεονάρντο ντι Κάπριο, Μάργκο Ρόμπι, Τζόνα Χιλ, Μάθιου Μακόναχι, Κάιλ Τσάντλερ

Τετάρτη 18/11 (ώρα 00:00)

ΜΕ 30 ΝΕΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ ΤΟ ERTFLIX

Το ERTFLIX υπόσχεται να περάσουν όσο πιο ευχάριστα γίνεται οι μέρες του lockdown, εμπλουτίζοντας το περιεχόμενό του με 30 νέες ταινίες για όλα τα γούστα και τις ηλικίες, για ακόμη περισσότερους από τους 200.000 φανατικούς φίλους του που ήδη μπαίνουν καθημερινά στην ψηφιακή πλατφόρμα της ΕΡΤ.

Οι 30 νέοι τίτλοι περιλαμβάνουν χολιγουντιανά blockbusters, ταινίες του ανεξάρτητου αμερικανικού κινηματόγραφου, αλλά και βραβευμένες ευρωπαϊκές, όπως και εξαιρετικές βιογραφίες. Στο πλαίσιο της ανανέωσης του περιεχομένου του ERTFLIX δημιουργείται μια νέα κατηγορία, με τίτλο «Νεανικές», όπου οι πιστοί της πλατφόρμας μπορούν να βρουν teen ταινίες, αλλά και μουσικά ντοκιμαντέρ.

ΟΙ CHÓRES ΤΗΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΣΑΤΤΙ

Οι Chóres (Κόρες) είναι το φωνητικό σύνολο που δημιουργήθηκε από τη Μαρίνα Σάττι το 2017 με σκοπό την εκπαίδευση στη μουσική και στο πολυφωνικό τραγούδι, στον χορό και στην υποκριτική, καθώς και την ανάπτυξη καλλιτεχνών με ευρεία παιδεία και κοινωνική αντίληψη. Με κεντρικό άξονα τη μουσική, οι Chóres αξιοποιούν όλα τα εκφραστικά μέσα για να πειραματιστούν πάνω στη σύνδεση στοιχείων διαφορετικών πολιτισμών και από το 2017 μέχρι σήμερα περισσότερες από 150 γυναίκες, 13 έως 55 ετών, αναβιώνουν τραγούδια παραδοσιακά με μοναδικό τρόπο. Πρόσφατα στο επίσημο κανάλι τους στο YouTube κοινοποιήθηκε η ενέργεια των live sessions CHÓRES [At Bageion Hotel], όπου παρουσιάζουν παραδοσιακά τραγούδια από κάθε γωνιά της Ελλάδας σε χορωδιακή επεξεργασία από τους συνθέτες Φίλιππο Τσαλαχούρη και Χρήστο Σαμαρά.

YouTube: chores voices

«ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ» ΣΤΗΝ ΕΡΤ2 (Α΄ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗ)

Στην πανέμορφη Κω και τις ελληνικές γαλαζοπράσινες θάλασσες η Αντριάνα θα γνωρίσει τον Τόνι, που έχει έρθει για διακοπές με την οικογένειά του από τη Φινλανδία, και μεταξύ τους θα αναπτυχθεί ένας νεανικός έρωτας και μια τρυφερή σχέση αγάπης και εμπιστοσύνης. Με φόντο το Αιγαίο, τα δυο παιδιά, μαζί με τα αδέλφια του Τόνι, Αλέξι και Βέτι, θα μπλεχτούν άθελά τους σε μια επικίνδυνη περιπέτεια: η γοητευτική Αντριάνα απάγεται από μια αδίστακτη σπείρα αρχαιοκάπηλων που έχει βάλει στο μάτι τον χαμένο θησαυρό ενός παλιού θρύλου του νησιού. Τα τρία αγόρια κινούν γη και ουρανό για να σώσουν την Αντριάνα και να βρουν τον θησαυρό. Διασκεδαστική περιπέτεια με πλήθος γνωστών ηθοποιών, δοσμένη με χιούμορ, από τον καταξιωμένο Φινλανδό σκηνοθέτη Τάβι Βάρτια.

Παίζουν: Ιφιγένεια Τζόλα, Νούτι Κόντινεν, Ορφέας Αυγουστίδης, Εμίλ Όνο, Ιωάννα Τριανταφυλλίδου, Γιάννης Στάνκογλου, Ναταλία Δραγούμη, Γεράσιμος Σκιαδαρέσης, Έφη Παπαθεοδώρου, Θανάσης Σαράντος, Πάνος Κρανιδιώτης, Γιάννης Ζουγανέλης, Λόρα Μαλμιβάρα, Βίλε Μιλιρίνε, Βέικα Βαϊνίκα.

Δευτέρα 16/11 (ώρα 00:00)

Σταμάτης Κραουνάκης

«Απλά, δεν είμαστε μόνοι»

ΣΤΗΝ ΝΤΕΠΥ ΚΟΥΡΕΛΛΟΥ

Πάντα δημιουργικός, πάντα ανήσυχος, ο Σταμάτης Κραουνάκης κατά τη διάρκεια του πρώτου lockdown με ένα πιάνο και το iPad του άρχισε να μοιράζεται μουσικές και στίχους. Σχεδόν εννέα μήνες μετά «γέννησε» τον νέο του δίσκο, με τίτλο «Γιορτή στα σπίτια», που αποτελείται από 14 ολοκαίνουρια τραγούδια που ερμηνεύουν ο ίδιος και οι φίλοι του Ελένη Βιτάλη, Μανώλης Μητσιάς, Σάκης Καραθανάσης, Φοίβος Δεληβοριάς, Κώστας Μπουγιώτης και Χρήστος Γεροντίδης.

Μιλήστε μας για τον νέο σας δίσκο. Πώς δημιουργήθηκε;
Χωρίς προγραμματισμό, χωρίς επιδίωξη. Και καμαρώνω που όλοι τον λέτε «δίσκο». Είναι δίσκος πραγματικά. Ξεκινώντας η καραντίνα, με ρώτησε η Σύλβα Ακρίτα σ' εκείνες τις πρώτες μας συνομιλίες: «Γιατί δεν γράφεις;». Έτσι έγραψα το πρώτο. Το «Γράφουμε Ησυχία», στις 13 Μαρτίου. Έβαλα το iPad πάνω στο πιάνο και το τραγούδησα. Σε τρεις ώρες το είχαν δει 100.000 άνθρωποι. Έτσι μπήκα στη χαρά να δίνω κάθε δυο μέρες κάτι. Μετά έγραψα το «Με τρολάρουν τα πουλιά». Βούταγα σκέψεις από τη συνθήκη και φώτιζα τον έρωτα ή την έλλειψή του. Δεν υπήρχε κανένας σκοπός. Απλά, δεν είμαστε μόνοι. Εδώ είμαστε και μιλάμε. Αυτό. Ό,τι έβγαζε η καρδιά, άφοβα. Εγώ, το πιάνο, τα στιχάκια κολλημένα με ταινία δίπλα. Σχεδόν πρίμα βίστα. Έφευγαν σαν νεράκι όλα, ενώ ταυτόχρονα μίλαγα με φίλους, έβλεπα Netflix. Στο βάθος, σκέψη, «ρε φίλε μπορεί να 'ναι και τα τελευταία μου, ας βάλω τα δυνατά μου». Αυτό. Είχα χαρά. Και συγκίνηση. Κάπως έτσι γράφτηκαν καμιά εικοσαριά.

Η διαδικτυακή επικοινωνία των τραγουδιών σας τον καιρό της καραντίνας ήταν η δική σας ανάγκη για επικοινωνία ή μια συνεισφορά σας σε όλους εμάς τους αμπαρωμένους;
Αυθόρμητα. Ήμουν ο πομπός και όλοι εσείς το κοινό.

Ταυτόχρονα δημιουργήθηκε κι ένα site, το https://kraounakis.gr/spiti/. Τι θα βρούμε εκεί;
Έργο συνεργασίας με τον Γιώργο Δομιανό - Faboulous, εξαιρετικό ποιητή και διαδικτυακό παίχτη. Έβαλα τους στίχους, τις σημειώσεις μου της καραντίνας, σκίτσα μου, ένα τραγούδι-μπόνους, φωτογραφίες από την ηχογράφηση και e-shop, απ' όπου μπορεί κανείς να παραγγείλει και σε δυο μέρες να το 'χει. Πολλοί προτίμησαν το αντικείμενο CD, που παρέα με το site είναι μια κλασική έκδοση. Το εξώφυλλο είναι ζωγραφικό έργο του φίλου μου Νίκου Κανέλλου. Ήρθε κι αυτό απροειδοποίητα στην ώρα του. Η Αργυρώ Σύριγγα έκανε εξαιρετική δουλειά στο artwork. Ο Δημήτρης Κάππος έκανε το release, τη σειρά των τραγουδιών. Ως κλασικό δισκά, τον εμπιστεύτηκα. Η Δέσποινα έτρεξε τρυφερά την επικοινωνία. Έκατσα σιγά σιγά κι έφτιαχνα και τα βιντεάκια με ένα πρόγραμμα από το μαγικό μου iPadάκι. Χειροποίητα όλα. Βήμα βήμα. Όλα ήσυχα. Και οι ερμηνευτές ήρθαν σαν να 'ταν πάντα αυτοί. Και οι παίχτες. Κάναμε αρκετή δουλειά από τα σπίτια. Και τελικά στον Τάκη Αργυρίου - Στούντιο 111. Βρέθηκαν τρόποι. Αυτό είχε μια μαγεία.

Μιλήστε μας για το τραγούδι «Καλύτερα μιας ώρας» που ερμηνεύει η Ελένη Βιτάλη.
Ο αγαπημένος φίλος και δάσκαλος Ιωσήφ Βιβιλάκης μου 'χε δώσει μια επιλογή στίχων του Ρήγα Φεραίου όταν έκανα τον «Λόγο του Κολοκοτρώνη» στη Μικρή Επίδαυρο και είχα φτιάξει μερικά εμβόλιμα χορικά. Ένα πρωί το 'παιξα κι αυτό στο τσέμπαλο κι έκανε ένα σχόλιο η Βιτάλη. Ένιωσα ότι την περίμενε. Επίσης, ήταν μια κραυγή σε σχέση με τον εγκλεισμό-σκλαβιά. Το είπε συνταρακτικά.

Ποιο άλλο ξεχωρίζετε ή αγαπάτε ιδιαίτερα;
Δεν ξεχωρίζω. Είναι παιδί της καρδιάς μου όλο το έργο. Συμβολικά, ίσως λόγω βιογραφικών στοιχείων, με συγκινεί το ντουέτο μας με τον Φοίβο Δεληβοριά, σε στίχους δικούς του.

Ο δίσκος είναι αφιερωμένος στη Σύλβα Ακρίτα. Γιατί;
Γιατί την αγαπώ και γιατί ήταν ο φύλακας άγγελός μου και η έμπνευσή μου σε όλη αυτή την καραντίνα.

Το Σάββατο 7/11 παρακολουθήσαμε τη συναυλία σας –ένα πάρτι, όπως το περιγράψατε και όπως πράγματι ήταν– μαζί με εξαίρετους καλεσμένους στο Mega. Παρατηρήσαμε μεγάλη απήχηση στα social media. Πώς εξηγείτε αυτή την τόσο επιτυχημένη βραδιά; Τι άγγιξε τόσο δυνατά το τηλεοπτικό κοινό;
Η ένωσή μας. Όλων. Η ομοψυχία μας, μεταξύ μας, των καλλιτεχνών, και η απίθανη συνεργασία μας με το συνεργείο, που έγινε ένα μαζί μας. Έβαλα απέναντί μου όλη τη χώρα και ξέχασα τις κάμερες. Μάλλον αυτό ο κόσμος το ένιωσε. Μην ξεχνάμε ότι ήταν και το πρώτο Σάββατο μέσα. Ζήσαμε κατά τη μετάδοση κάτι πάρα πολύ συγκινητικό. Εγώ στο σπίτι έκλαιγα συνέχεια. Το έβλεπα μόνος μου και μπορούσα να κοιτάζω κι εγώ σαν τηλεθεατής. Έβλεπα τις αναρτήσεις, τα σχόλια, το πάρτι στα σπίτια. Πήρα μεγάλη συγκίνηση. Και ένα μεγάλο «ευχαριστώ» σε όλους. Ενωθήκαμε.

INFO

Σταμάτης Κραουνάκης, «Γιορτή στα σπίτια»

Στίχους, σημειώσεις, φωτογραφίες, βίντεο, συνεργάτες και άλλα όμορφα τυπώνετε κατευθείαν από το site http://spiti.kraounakis.gr.
Επίσημη ιστοσελίδα: www.kraounakis.gr

Έβαλα απέναντί μου όλη τη χώρα και ξέχασα τις κάμερες. Μάλλον αυτό ο κόσμος το ένιωσε. Μην ξεχνάμε ότι ήταν και το πρώτο Σάββατο μέσα. Ζήσαμε κατά τη μετάδοση κάτι πάρα πολύ συγκινητικό. Εγώ στο σπίτι έκλαιγα συνέχεια. Το έβλεπα μόνος μου και μπορούσα να κοιτάζω κι εγώ σαν τηλεθεατής.

11 βιβλία για τον Νοέμβριο

ΝΤΕΠΥ ΚΟΥΡΕΛΛΟΥ

BOOKS

Μελέτης Η. Μελετόπουλος, Παναγιώτης Κανελλόπουλος – Ο πολιτικός, ο διανοούμενος και η εποχή του, **εκδ. Καπόν**

Η περιπετειώδης ζωή ενός κορυφαίου Έλληνα πολιτικού και διανοούμενου, που διατρέχει ολόκληρη την ταραγμένη πορεία της Ελλάδας τον 20ό αιώνα, με αποκαλυπτικά στιγμιότυπα και άγνωστα παρασκήνια. Ακολουθώντας τον πρωταγωνιστή, ο αναγνώστης θα ξεκινήσει από την Πάτρα της Belle Époque, θα ταξιδέψει στη Χαϊδελβέργη των φιλοσόφων και των ποιητών και θα επιστρέψει μαζί με τον νεαρό κοινωνιολόγο στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου, των σφοδρών ιδεολογικών συγκρούσεων και της δικτατορίας της 4ης Αυγούστου. Θα ακολουθήσει τον Κανελλόπουλο στο μέτωπο του ελληνοϊταλικού πολέμου και θα διαφύγει μυστικά μαζί του στη Μέση Ανατολή, όπου αυτός συγκρότησε τον Ιερό Λόχο. Θα συμπορευτεί με τον πρωταγωνιστή στη δραματική μοναχική του πορεία μέσα στον εμφύλιο πόλεμο, που έθεσε επιτακτικά διλήμματα στις συνειδήσεις. Ακολουθεί η πολιτική καριέρα του Κανελλόπουλου, ως κορυφαίου στελέχους της Δεξιάς, στο πλευρό του Παπάγου και του Καραμανλή, ενώ η υπονόμευση της δημοκρατίας τη δεκαετία του ’60 περιγράφεται με αποκαλυπτικές λεπτομέρειες. Το βιβλίο ολοκληρώνεται με τη σύλληψη του πρωταγωνιστή ως πρωθυπουργού την 21η Απριλίου 1967. Ακολουθεί ο επίλογος και η μοναδική για Έλληνα πολιτικό αυτοκριτική για τα γεγονότα της μεταπολεμικής εποχής. Το βιβλίο βασίζεται σε πολυετή έρευνα σε ελληνικά και ξένα αρχεία, ενώ συμπληρώνεται με σπάνιες, ανέκδοτες φωτογραφίες.

Αντώνης Ζαΐρης, Όπου νάναι…, **εκδ. Ηδυέπεια**

Η αναζήτηση του πραγματικού νοήματος της ζωής, η κριτική στην πρόσκαιρη αλλά ευφάνταστη κοσμικότητα, η έντονη αίσθηση περατότητας του βίου και η αποσυμπίεση μιας αταίριαστης καθημερινότητας τροφοδοτούν και δίνουν χρώμα στα λόγια του συγγραφέα, βάζουν σε δοκιμασία την αδιέξοδη φαντασία που σμιλεύει το όνειρο και το τοποθετεί σε διαδικασία αναπαραγωγής για κάτι που δεν υπάρχει, για το μεγάλο κενό που παραμένει ασχημάτιστο και ακανόνιστο. Αυτό το κενό που εμπνέεται από την πραγματικότητα και τον ρεαλισμό της ζωής αποτυπώνει ποιητικά ο Αντώνης Ζαΐρης, κρατώντας αποστάσεις ασφαλείας από τη στεγνή απόλυτη αρμονία των αριθμών.

Θοδωρής Παπαϊωάννου, Από την αρχή, **εκδ. Ίκαρος**

Ο πολυβραβευμένος συγγραφέας παιδικών βιβλίων Θοδωρής Παπαϊωάννου παρουσιάζει το πρώτο του μυθιστόρημα που απευθύνεται σε ενήλικους αναγνώστες. Ένα βιβλίο για τις δεύτερες ευκαιρίες και τις αποφάσεις που μας κάνουν να ξεκινήσουμε από την αρχή. Μια προσωπική αναζήτηση, που μας ταξιδεύει στην Ελλάδα από τη δεκαετία του ’60 ως τις μέρες μας.

Ζωή Ράπτη, Τα δάκρυα της αγαπημένης, **εκδ. Ψυχογιός Bookoo**

Η Σοφία δεν είδε την τροχιά της πέτρας, άκουσε όμως το «ωχ» κι έτρεξε να συνεφέρει τον πεσμένο κηπουρό. Εκείνος για να την ευχαριστήσει της εμπιστεύεται ένα τρομερό μυστικό που αφορά τον γιατρό σύντροφό της. Από κει κι ύστερα η νεαρή δασκάλα μπαίνει σε πνευματική και ψυχική περιδίνηση. Αρχικά αρνείται να πιστέψει όλα όσα της εκμυστηρεύτηκε ο κηπουρός με το ταλαιπωρημένο βλέμμα, που σύντομα ανακαλύπτει ότι επρόκειτο για τον άλλοτε διάσημο ηθοποιό Αλέξη Γκόλφη. Σκέφτηκε ότι θα ήταν μεθυσμένος και μέσα στην παραζάλη του ποτού ονειρεύτηκε τη σκηνή του φόνου, εκείνη τη νύχτα κάποιου μακρινού χειμώνα. Πάραυτα αρχίζει να ψάχνει κρυφά την αλήθεια. Όσο όμως οι έρευνες προχωρούν, τόσο η αγωνία μεγαλώνει. Οι ενδείξεις στρέφονται εναντίον του αγαπημένου της και η καθημερινότητα της Σοφίας γεμίζει εφιάλτες. Από τη μια το πάθος της για τον μοναδικό άντρα που αγάπησε, από την άλλη ένας φόνος που ζητά δικαίωση… Η νεαρή δασκάλα θα καταγγείλει τον σύντροφό της ή θα φροντίσει να καλύψει τα ίχνη της υπόθεσης; Ερωτικές αντιζηλίες, ίντριγκες, απάτη, μίση και πάθη ξεδιπλώνονται σε αυτή την ερωτική περιπέτεια.

Αγγελική Νικολούλη, Θα γίνω σκιά σου, **εκδ. Καστανιώτη**

Αθήνα, μέρες Αποκριάς. Η Κατερίνα Ασλάνη, μια κοπέλα με μεγάλα όνειρα και πάθος για ζωή, εξαφανίζεται μυστηριωδώς. Τα ερωτήματα για τους δικούς της, βασανιστικά. Εγκατέλειψε τα πάντα κι έφυγε σε άλλη χώρα; Είδε κάτι τρομερό, την απειλούν και κρύβεται; Έπεσε θύμα δολοφονικής ενέργειας; Για τη ρεπόρτερ που αναλαμβάνει την έρευνα αρχίζει ένα ταξίδι υψηλού ρίσκου, από την Πλάκα και το Κολωνάκι ως το Παρίσι και από την Πάρο μέχρι τα Γιάννενα και τη Θεσσαλονίκη. Η αναζήτηση ξεκινά από τα νεανικά στέκια, περνά από ατελιέ καλλιτεχνών και καταλήγει στα σαλόνια της υψηλής κοινωνίας. Τρία πρόσωπα που εμπλέκονται δυσκολεύουν την έρευνα. Υπόθεση νεφελώδης, σε αχαρτογράφητα νερά. Επτασφράγιστα μυστικά και σβησμένα ίχνη. Μοιραία πάθη, επιπόλαια λάθη, οικογενειακά και κοινωνικά τραύματα έρχονται σταδιακά στην επιφάνεια. Μια επικίνδυνη αναμέτρηση με τις σκιές. Μια άγρια μάχη στο σκοτάδι μέχρι να φανεί το φως. Ένα τέλος απρόβλεπτο…

Καρολίνα ντε Ρομπέρτις, Καντόρας – Οι γυναίκες που τραγουδούσαν, μτφρ. Τατιάνα Μπολάνη, **εκδ. Διάπλαση**

Ουρουγουάη 1977: το στρατιωτικό πραξικόπημα καταστέλλει τους πολιτικά διαφωνούντες χρησιμοποιώντας αμείλικτη βία. Σε ένα καθεστώς όπου οι απαγωγές, οι βιασμοί και τα βασανιστήρια βρίσκονται στην ημερήσια διάταξη, η ομοφυλοφιλία θεωρείται επικίνδυνο και τιμωρητέο παράπτωμα. Ωστόσο, η Ρομίνα, η Φλακά, η Ανίτα-Αφροδίτη, η Πας και η Μαλένα –πέντε καντόρας, δηλαδή γυναίκες που «τραγουδούν»– σαν από θαύμα βρίσκουν η μία την άλλη και ανακαλύπτουν το Κάβο Πολόνιο, ένα απομονωμένο, σχεδόν ακατοίκητο ακρωτήριο, το οποίο διεκδικούν ως μυστικό τους καταφύγιο. Για τα επόμενα 35 χρόνια οι ζωές τους θα εκτυλίσσονται ανάμεσα στο Κάβο Πολόνιο και στο Μοντεβιδέο, την «εχθρική» πλέον πόλη, που όμως δεν παύει να είναι το σπίτι τους, καθώς συνεχώς ξαναγυρίζουν εκεί, μαζί ή μόνες. Στην πορεία αυτών των ετών οι πέντε γυναίκες θα δοκιμαστούν πολλές φορές –από τις οικογένειές τους, τις σχέσεις τους, την κοινωνία, αλλά και μεταξύ τους–, καθώς αγωνίζονται να ζήσουν μια ζωή αληθινή και αυθεντική.
Έργο ρηξικέλευθο και διαχρονικό, το «Καντόρας» είναι ένας ύμνος στην αγάπη, στην κοινότητα, στη δύναμη του ανθρώπινου πνεύματος και στη διατήρηση της μνήμης. Η Ντε Ρομπέρτις μάς παραδίδει το αριστούργημά της: μια ιστορία για τη φλόγα που όλοι έχουμε στην ψυχή και για εκείνους που την κρατούν αναμμένη.

Deborah Feldman, Unorthodox – Το τίμημα της προσωπικής μου ελευθερίας, μτφρ. Χαράλαμπος Γιαννακόπουλος, **εκδ Παπαδόπουλος**

Ως μέλος της αυστηρής θρησκευτικής σέκτας των χασιδιστών Εβραίων του Σάτμαρ που δημιουργήθηκε στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η Ντέμπορα Φέλντμαν μεγάλωσε υπό έναν κώδικα επιβεβλημένων εθίμων που διέπει κάθε λεπτό της μέρας και υπαγορεύει από το τι μπορεί κανείς να φορέσει και σε ποιον μπορεί να μιλήσει μέχρι το τι επιτρέπεται να διαβάσει, τι (και πώς) να φάει και, φυσικά, ποιον να παντρευτεί.
Κι όμως, η νεαρή Φέλντμαν καταφέρνει να φανταστεί μια διαφορετική ζωή, διαβάζοντας κρυφά λογοτεχνία και βρίσκοντας έμπνευση στους δυνατούς γυναικείους χαρακτήρες της Τζέιν Όστεν και της Λουίζα Μέι Άλκοτ. Στα δεκαεπτά της αναγκάζεται να παντρευτεί έναν άγνωστο σε αυτήν νεαρό άνδρα. Παγιδεύεται έτσι σε έναν σεξουαλικά και συναισθηματικά δυσλειτουργικό γάμο, όπου η αδυναμία του ζευγαριού να συλλάβει παιδί (και άρα να αναπληρώσει τους νεκρούς του Ολοκαυτώματος) γίνεται εφιάλτης και για τους δύο. Αφού τελικά μείνει έγκυος, η 19χρονη συνειδητοποιεί ότι οφείλει να χαράξει έναν άλλον δρόμο για την ίδια και για το παιδί της και σχεδιάζει την απόδρασή της. Μετά τη βασανιστική αποχώρησή της από την κοινότητα, η Φέλντμαν θα δημοσιεύσει την ιστορία της το 2012, υπό τον τίτλο «Unorthodox». Και παρ' όλο τον φόβο της στην ιδέα και μόνο της Γερμανίας, θα μετακομίσει το 2014 στο Βερολίνο, σε αναζήτηση της ελευθερίας, όπου και θα συναντηθεί με τους δημιουργούς της ομώνυμης σειράς του Netflix.

Σοφία Γιαλουράκη, Κυκλαδικά Ειδώλια, εικονογράφηση: Stephen Livanos, **εκδ. Μέλισσα**

Το βιβλίο παρουσιάζει 27 κυκλαδικά ειδώλια και αντικείμενα από τις Κυκλάδες και την Αττική, έργα τέχνης περιόδων από το 3200 μέχρι το 2000 π.Χ. Προέρχονται κυρίως από το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, αλλά και από το Αρχαιολογικό Μουσείο Νάξου ή το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο στην Αθήνα. Δεν είναι μόνο εκθέματα στο μουσείο, είναι ζωντανά και μας μιλούν για τον πολιτισμό της εποχής τους.

Ιόλη Ανδρεάδη, Performance – Από τη θεωρία στην πράξη, **ΚΑΠΑ Εκδοτική**

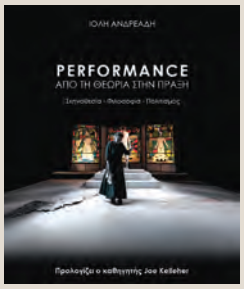

Το βιβλίο επιχειρεί μια διερεύνηση του διαλόγου της επιτέλεσης ή performance με άλλες πολιτισμικές εκφάνσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται η τελετουργία, το θέατρο, ο φιλοσοφικός στοχασμός και η πολιτισμική θεωρία. Από την άλλη, ερευνώνται οι δυνατότητες που αυτός ο διάλογος δημιουργεί, οδηγώντας στην καλλιτεχνική πράξη. Στόχος, λοιπόν, είναι η συνδυαστική προσέγγιση από τη μια της επιτέλεσης/performance και από την άλλη ενός πολυφωνικού θεωρητικού και καλλιτεχνικού φάσματος με στόχο τη συμβολή στην πράξη όσων θα ήθελαν να ερευνήσουν την performance ή να τη δουν από την πλευρά της δημιουργίας. Σε καθένα από τα κεφάλαια, το εισαγωγικό και αυτό για τις πολιτισμικές σπουδές, τα δύο επόμενα για την τελετουργία, το κεφάλαιο για το θέατρο, το κεφάλαιο για τη φιλοσοφία και, τέλος, αυτό για το πέρασμα από την ιδέα στην πράξη –μια μετάβαση που αποτελεί ζητούμενο ολόκληρου του βιβλίου–, προτείνονται μια σειρά πηγών, μεθόδων και εργαλείων που προορίζονται για καλλιτεχνική χρήση.
Το βιβλίο αυτό ενδιαφέρει εξίσου τόσο τους ερευνητές και τους δημιουργούς όσο κι εκείνους που ασκούν την πολύτιμη τέχνη του αναγνώστη και του θεατή.

Γιώργος Σαραντάρης, Ποιήματα, εισαγωγή: Αγγελική Μαυρουδή, **εκδ. Ζήτρος**

Ο Γιώργος Σαραντάρης κατατάσσεται στους διανοούμενους της Γενιάς του '30. Το έργο του είναι γραμμένο τη δεκαετία 1931-1940. Η ποίησή του, βαθιά φιλοσοφημένη, έχει αδρά τα γνωρίσματα της ελληνικής γης και παράδοσης. Τα στοιχεία του έργου του, πεζού και ποιητικού, είναι η ευπρέπεια, η ευγένεια, ο ρομαντισμός και ο λυρισμός, πάντα γύρω από έναν εξαρχής δεδομένο ηθικοπλαστικό άξονα. Δανείζεται όλες τις λέξεις της καθημερινότητας για να τις μετουσιώσει και να τους δώσει μια άλλη διάσταση, τη διάσταση των δικών του νοημάτων.

Μαρία Σαμπατακάκη, Οι Κομπάρσοι, **εκδ. Κέδρος**

Χαρακτήρες υπαρκτοί αλλά αθόρυβοι, το απρόσωπο πλήθος στις ιστορικές φωτογραφίες. Άνθρωποι που δεν διαδραμάτισαν κανέναν σπουδαίο ρόλο στις μεγάλες και κομβικές στιγμές της νεότερης Ιστορίας αλλά αφηγούνται το αποτύπωμα που αυτή άφησε στις ζωές τους. Αντιήρωες, προσηλωμένοι στις καθημερινές ανάγκες. Οι μαρτυρίες τους ξεδιπλώνουν κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές πτυχές του ελληνικού δημόσιου βίου από τον Μεσοπόλεμο έως την απριλιανή δικτατορία, ιδωμένες υπό το πιο ταπεινό πρίσμα. Οι «Κομπάρσοι» δεν είναι παρά μια ωδή στο μεγαλείο της ασημαντότητας.

Το απολαυστικό Φίλεμα της Λέλας

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΑΣΚΑΡΗ

Πολλά έχουν αλλάξει στα διατροφικά μας ήθη. Η κρίση, ο τουρισμός, το internet, αλλά και μια εσωτερική αναζήτηση των Ελλήνων παραγωγών, που ψάχνουν να προσδιορίσουν εκ νέου την εθνική μας ταυτότητα, έχουν αλλάξει τη σπιτική διατροφή και μαγειρική. Έτσι, είδαμε την παράδοση να κλονίζεται, αλλά και να αναγεννάται, και οι παραδοσιακές συνταγές του χωριού και της μαμάς να συσκευάζονται σε ευφάνταστες συσκευασίες, ενεργοποιώντας αναμνήσεις, για να γίνουν τελικά απαραίτητες στην κουζίνα μας.

Το «Φίλεμα της Λέλας» είναι η πρόταση της Σοφίας Δημητρίου και του Γιώργου Τασινόπουλου, από το Κιάτο Κορινθίας, με χειροποίητες μαρμελάδες με ή χωρίς ζάχαρη, τσάντνεϊ, γλυκά του κουταλιού και σάλτσες υψηλής ποιότητας, χωρίς συντηρητικά, χωρίς γλουτένη, από φυσικά, φρέσκα υλικά. Το ζευγάρι ποντάρει στην ποιότητα, παράγοντας με αγάπη και σεβασμό στην παράδοση του τόπου μας προϊόντα με χειροποίητη διαδικασία και χωρίς συντηρητικά ή χρωστικές ουσίες, ακολουθώντας πιστοποιημένο σύστημα διαχείρισης υγιεινής και ασφάλειας με ISO 22000:2005-HACCP, έχοντας κατακτήσει πολλά βραβεία.

Δοκιμάσαμε μαρμελάδες και τσάντνεϊ νόστιμα σε βαθμό εθισμού, με ισορροπημένες γεύσεις και κυρίως… πολυχρηστικά.

Τσάντνεϊ

Τι προκύπτει όταν αγκαλιάζονται τα λαχανικά με τα φρούτα; Η τέλεια γευστική παρέα! Τα τσάντνεϊ είναι ιδιαίτερες σάλτσες, φτιαγμένες από φρούτα και λαχανικά με μπαχαρικά και αρωματικά βότανα. Αποτελούν την πιο νόστιμη λύση για να συμπληρώσετε τα γεύματά σας: στην ομελέτα, στα σνακ, στα σάντουιτς, στο κρέας, στα τυριά, στη σαλάτα ή, πολύ απλά, για ντιπάρισμα.

Εκτός από τον κλασικό τρόπο χρήσης που όλοι γνωρίζουμε, σας προτείνουμε την προσθήκη μαρμελάδας/γλυκού σε γκουρμέ πιάτα, όπως ψητό φιλέτο κοτόπουλο με μαρμελάδα σύκο, πράσινη σαλάτα με ηλιόσπορους και μαρμελάδα βανίλια-ούζο, χοιρινό με κομμάτια γλυκού περγαμόντο, cheesecake με μαρμελάδα φρούτα του δάσους, μπαγκέτα ολικής αλέσεως με ανθότυρο και τσάντνεϊ ρόδι-πορτοκάλι, φύλλο σφολιάτας με μαρμελάδα μήλο-σταφίδες-κανέλα και φυσικά οτιδήποτε μπορείτε μόνοι σας να σκεφτείτε…

Τα dressings σε οκτώ διαφορετικές γεύσεις πάνε τον όρο «βαλσάμικο» ένα βήμα παρακάτω.

Οι μαρμελάδες

Οι μαρμελάδες έχουν την τιμητική τους φυσικά. Ξεχωρίζουν οι vegan χωρίς ζάχαρη, ιδανικές για παιδιά. «Οι μαρμελάδες μας φτιάχνονται με παραδοσιακό τρόπο μεν, σε μια μοντέρνα και υγιεινή εκδοχή δε. Αφαιρέσαμε τη ζάχαρη και προσθέσαμε χυμό σταφυλιού, ο οποίος έχει χαμηλό γλυκαιμικό δείκτη, ήπια γλυκιά γεύση και επιτρέπει στα φρούτα να αναδείξουν όλο τους το άρωμα και τη γεύση» λέει η Σοφία.

Γλυκά του κουταλιού

Ελληνικό τραπέζι χωρίς επιδόρπιο δεν υφίσταται. Τα γλυκά κουταλιού της Λέλας χωρίς ζάχαρη παρασκευάζονται από 100% φρέσκα φρούτα και χυμό σταφυλιού ελληνικής παραγωγής. Πρόκειται για ένα χειροποίητο επιδόρπιο υψηλής ποιότητας, που ακολουθεί την παραδοσιακή ελληνική κουζίνα χωρίς να αλλάζει την ποιότητα και τη γεύση!

INFO

https://tofilematislelas.gr
https://www.instagram.com/tofilema_tislelas/
https://www.facebook.com/tofilematislelas/
https://gr.pinterest.com/tofilematislelas/_created/

Αλέξανδρος Διαμαντής
«Θαυμάζω τη γενιά μου»

ΣΤΗΝ ΝΤΕΠΥ ΚΟΥΡΕΛΛΟΥ

Είναι η δεύτερη φορά που ο νεαρός σκηνοθέτης Αλέξανδρος Διαμαντής καταπιάνεται με τον «Θαυμαστό Καινούργιο Κόσμο» του Χάξλεϊ. Τον ανέβασε τον περασμένο Μάρτιο στο θέατρο Σημείο, χωρίς όμως να προλάβει να ολοκληρώσει τον κύκλο των παραστάσεών του, εξαιτίας του Covid-19. Κατά το διάστημα που μεσολάβησε, οι ιδέες που γέννησαν εκείνη την παράσταση απέκτησαν μια νέα διάσταση, ιδωμένες υπό το πρίσμα συνθηκών απολύτως ανεπανάληπτων στην παγκόσμια Ιστορία.

Μιλήστε μας για το έργο. Πρόκειται για τον «Θαυμαστό Καινούργιο Κόσμο» του Άλντους Χάξλεϊ ή για δικό σας κείμενο;

Έγραψα μόνος μου το κείμενο αυτό ειδικά για την παράσταση. Περιγράφει τη δημιουργική διαδικασία, τον τρόπο που κανείς συλλαμβάνει, προφητεύει και εντέλει κατασκευάζει έναν θαυμαστό Καινούργιο Κόσμο. Αποτελεί αναφορά –ή μελέτη, αν θέλετε– στο έργο του Χάξλεϊ. Τον Μάρτιο είχα ανεβάσει μια θεατρική εκδοχή του πρωτότυπου κειμένου, συνεργαζόμενος τότε με την Έρι Κύργια. Έγραψα το τωρινό κείμενο το καλοκαίρι, εμπνευσμένος από τον πυρετό του έρωτα, θέλοντας να γράψω ένα μανιφέστο. Οπωσδήποτε επιβιώνουν σε αυτό τα κεντρικά στοιχεία της σκέψης του Χάξλεϊ και, παρόλο που δεν υποκαθιστά σε καμία περίπτωση το βιβλίο, θεωρώ πως αποτελεί μια καλή εισαγωγή σε αυτό, τόσο για όσους το γνωρίζουν όσο και για όσους το αγνοούν.

Στα αγγλικά ο τίτλος του βιβλίου είναι «Brave New World». Γιατί, θεωρείτε, στην ελληνική έκδοση επικράτησε το «θαυμαστός» έναντι του «γενναίος»;

Η έκφραση «brave new world» είναι σαιξπηρική. Τη συναντάμε στην Πρώτη Σκηνή της Πέμπτης Πράξης της «Τρικυμίας», όπου η Μιράντα, η κόρη του Πρόσπερο, η οποία δεν έχει δει ποτέ στη ζωή της άλλους ανθρώπους εκτός από τον εαυτό της και τον πατέρα της, περιγράφει με αυτά τα λόγια τους ναυαγούς που φτάνουν στο νησί της. Ενώ στην εποχή μας «brave» σημαίνει «γενναίος», στα σαιξπηρικά αγγλικά σήμαινε «όμορφος, θεαματικός, θαυμαστός». Η χρήση της έκφρασης στην «Τρικυμία» είναι ειρωνική, γιατί οι μισοί από τους άντρες στους οποίους αναφέρεται η Μιράντα είναι διεφθαρμένοι, συνωμότες και εγκληματίες. Με τα χρόνια η έκφραση «brave new world» έφτασε να περιγράφει στην αγγλική γλώσσα καθετί άγνωστο, γοητευτικό και ταυτόχρονα επικίνδυνο, και είναι με αυτή τη σημασία που τη χρησιμοποιεί ο Χάξλεϊ.

Το έργο ανέβηκε τον Μάρτιο, χωρίς όμως να προλάβει να ολοκληρωθεί ο κύκλος των παραστάσεών του, εξαιτίας του Covid-19 και του πρώτου lockdown. Κατά το διάστημα που μεσολάβησε, άλλαξε η οπτική σας και κατ' επέκταση η παράσταση;

Πρόκειται για μια εξολοκλήρου καινούργια παράσταση. Το μόνο που απομένει κοινό ανάμεσα στην εκδοχή του Μαρτίου και την τωρινή είναι το κεντρικό ερώτημα: Τι μέλλον θέλουμε; Θεωρώ πως ζούμε σε μια ιστορική συγκυρία – αυτό βέβαια ίσχυε και πριν από τον περασμένο Μάρτιο, αλλά θα έλεγα πως τώρα έχει γίνει πια σαφές σε όλους μας. Οι συνεργάτες μου κι εγώ προσπαθήσαμε να εκφράσουμε το πνεύμα της εποχής, αποφεύγοντας να γίνουμε σχολιαστικοί. Πιστεύω πως το αποτέλεσμα μας δικαιώνει.

Τρεις τέχνες συναντώνται επί σκηνής: θέατρο, μουσική, εικαστικά. Πείτε μας περισσότερα.

Το να πάει κανείς να δει θέατρο είναι μια ολοκληρωτική εμπειρία, φυσική, συναισθηματική, πνευματική, κοινωνική και πολιτισμική. Πρόκειται για μία εξαιρετική εμπειρία, με την έννοια ότι είναι απολύτως διαφορετική απ' οποιαδήποτε άλλη. Στο θέατρο ο θεατής δεν είναι παθητικός δέκτης αλλά ενεργός παρατηρητής, όπως συμβαίνει στα όνειρά μας. Η ιδέα μας για τη συνάντηση των τριών τεχνών αφορά αυτήν ακριβώς την ιδιότητα του θεάτρου, ως ενός ζωντανού συμβάντος στο οποίο όλοι συμμετέχουμε. Επιδιώκουμε να προσφέρουμε στον θεατή μια πραγματικά ολοκληρωμένη και ενεργή εμπειρία, διαφορετική απ' ό,τι άλλο θα βιώσει κανείς στην ημέρα του. Στη δύσκολη συγκυρία που περνά το θέατρο σήμερα, πιστεύουμε πως η παράστασή μας δρα ως φόρος τιμής τόσο προς την τέχνη που υπηρετούμε όσο και προς την τέχνη γενικά.

Σε συνέντευξή σας έχετε πει πως αυτή είναι μία παράσταση για τη γενιά σας. Με ποιον τρόπο; Πώς θα χαρακτηρίζατε τη γενιά σας;

Θαυμάζω τη γενιά μου! Ο θαυμασμός μου δεν είναι θεωρητικός: θαυμάζω τις φίλες και τους φίλους μου και θαυμάζω όλους εκείνους τους ανθρώπους της ηλικίας μου που δεν ξέρω προσωπικά και οι οποίοι παλεύουν με όλη τους τη δύναμη όχι να φέρουν τη ζωή στα μέτρα τους αλλά να σταθούν οι ίδιοι στα μέτρα της ζωής. Είμαστε μια παρεξηγημένη γενιά, είμαστε ίσως πιο φιλειρηνικοί απ' ό,τι θα έπρεπε, επ' ουδενί όμως συμβιβασμένοι. Είπα και παραπάνω πως τώρα ζούμε μια ιστορική στιγμή, η εποχή μας είναι ένα μεταίχμιο. Ο κόσμος του μέλλοντος θα είναι ομορφότερος, δικαιότερος και καλύτερος από τον κόσμο του παρελθόντος – η γενιά μου θα φροντίσει γι' αυτό.

Σας έχουν αντιμετωπίσει με προκατάληψη εξαιτίας του νεαρού της ηλικίας σας;

Δεν παρατηρώ την προκατάληψη. Δεν κάνω τέχνη για να κερδίσω επαίνους, ούτε γιατί επιδιώκω να αποδείξω κάτι σε κάποιον. Κάνω τέχνη γιατί δεν μπορώ αλλιώς. Αν μπορούσα να κάνω κάτι άλλο, θα το έκανα. Αλλά δεν μπορώ. Κι έτσι, κάνω τέχνη.

INFO

«Ο θαυμαστός καινούργιος κόσμος»
[εμπνευσμένο από την ιδέα του Άλντους Χάξλεϊ που γέννησε το μυθιστόρημα «Θαυμαστός Καινούργιος Κόσμος» (1932)]

Κείμενο-Σκηνοθεσία: Αλέξανδρος Διαμαντής
Εικαστική διαμόρφωση: Γιώργος Σταματάκης
Μουσική επί σκηνής: Ιάσωνας Wastor
Γυναίκα: Δανάη Παπουτσή

Θέατρο Σημείο
Κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 20:00 και Κυριακή στις 19:00.
Έναρξη παραστάσεων: 6/12

Δεν παρατηρώ την προκατάληψη. Δεν κάνω τέχνη για να κερδίσω επαίνους, ούτε γιατί επιδιώκω να αποδείξω κάτι σε κάποιον. Κάνω τέχνη γιατί δεν μπορώ αλλιώς. Αν μπορούσα να κάνω κάτι άλλο, θα το έκανα. Αλλά δεν μπορώ. Κι έτσι, κάνω τέχνη.

COOK FILES

Ρολό κολοκύθας γεμιστό με μείγμα αρωματικών μπαχαρικών

ΤΗΣ ABIR WAZZAN*

*Η Abir Wazzan γεννήθηκε στον Λίβανο και μεγάλωσε στη Σαουδική Αραβία και στην Κύπρο. Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες και Ψυχολογία και ασχολήθηκε με τη μαγειρική στα 25 της, ενώ μέχρι τότε δεν είχε μαγειρέψει ποτέ. Από τότε μέχρι σήμερα ανακατεύει κουζίνες του κόσμου και παρουσιάζει δικές της συνταγές και μενού. Το 2017 ήταν στους 50 του «Master Chef».
Instagram: abirwazzan, Facebook: AbirWazzan

Υλικά

- 1/2 φλιτζάνι χλιαρό γάλα ολόπρες
- 2 φακελάκια μαγιά
- 2/3 φλιτζάνι μαύρη ζάχαρη
- 4 3/4 φλιτζάνια αλεύρι για όλες τις χρήσεις
- 1 1/2 κγλ αλάτι
- 2 κγλ μείγμα μπαχαρικών για pumpkin pie (βρίσκεται σε μαγαζιά που πουλάνε μπαχαρικά)
- 14 κγλ βούτυρο σε θερμοκρασία δωματίου
- 1 φλιτζάνι πουρές κολοκύθας (για τον πουρέ κολοκύθα μπορούμε να βράσουμε ή να ψήσουμε στον φούρνο κολοκύθα και κατόπιν με ένα μούλτι να τη φέρουμε σε μορφή πουρέ)
- 2 μεγάλα αυγά σε θερμοκρασία δωματίου
- 2 φλιτζάνια ζάχαρη άχνη
- 172 γρ. τυρί κρέμα σε θερμοκρασία δωματίου
- 1 κγλ βανίλια σε υγρή μορφή

Εκτέλεση

• Σε ένα μπολ ανακατεύουμε το γάλα με τη μαγιά. Αφήνουμε στην άκρη 4-5 λεπτά, μέχρι να κάνει αφρό το γάλα. Στο ίδιο μπολ ρίχνουμε το 1/3 του φλιτζανιού μαύρη ζάχαρη και 1 φλιτζάνι αλεύρι και χτυπάμε με ηλεκτρικό μίξερ, χρησιμοποιώντας το εξάρτημα που είναι για ζύμη, σε χαμηλή ταχύτητα για 1-2 λεπτά. Προσθέτουμε το αλάτι, το ένα κουταλάκι από τα μπαχαρικά για pumpkin pie, 6 κουταλάκια από το βούτυρο και χτυπάμε για 1 λεπτό. Κατόπιν ρίχνουμε 3/4 του φλιτζανιού πουρέ κολοκύθας και συνεχίζουμε το χτύπημα για 1-2 λεπτά. Έπειτα ρίχνουμε τα αυγά ένα-ένα, χτυπώντας κάθε φορά. Τέλος, προσθέτουμε σιγά σιγά το υπόλοιπο αλεύρι και χτυπάμε για 1 λεπτό.

• Ανεβάζουμε την ταχύτητα του μίξερ σε μέτρια και χτυπάμε τη ζύμη για περίπου 1 λεπτό (ή μέχρι να γίνει μια μπάλα, έχοντας ξεκολλήσει από τα τοιχώματα του μπολ). Συνεχίζουμε το χτύπημα για 3-5 λεπτά, μέχρι η ζύμη μας να γίνει απαλή και ελαστική. Έπειτα τη βάζουμε σε ένα άλλο μπολ, που έχουμε αλείψει με λίγο βούτυρο. Βάζουμε και λίγο βούτυρο πάνω από τη ζύμη μας, σκεπάζουμε με μεμβράνη και την αφήνουμε σε σκοτεινό μέρος μέχρι να γίνει διπλή (για περίπου 45 λεπτά με 1 ώρα).

• Σε ένα μπολ ανακατεύουμε το υπόλοιπο βούτυρο με τον υπόλοιπο πουρέ κολοκύθας. Σε ένα άλλο, μικρό μπολ ανακατεύουμε την υπόλοιπη ζάχαρη με το υπόλοιπο μείγμα μπαχαρικών.

• Σε μια καλά αλευρωμένη επιφάνεια ανοίγουμε τη ζύμη μας σε μακρόστενο σχήμα (30x40 πόντοι) και αλείφουμε με το μείγμα βουτύρου όλη της την επιφάνεια, αφήνοντας περίπου δύο πόντους γύρω γύρω από το τελείωμα της ζύμης. Έπειτα πασπαλίζουμε με το μείγμα ζάχαρη-μπαχαρικά όλη της την επιφάνεια. Κάνουμε ρολό τη ζύμη ξεκινώντας από τη μακριά πλευρά και κόβουμε τα δύο άκρα (μπορούμε να ανοίξουμε τη ζύμη πάνω σε χαρτί ψησίματος, το οποίο θα μας βοηθήσει όταν ρολάρουμε τη ζύμη).

• Στρώνουμε σε ένα ταψί χαρτί ψησίματος. Με ένα κοφτερό μαχαίρι κόβουμε τη ζύμη σε 12 ίσια κομμάτια και τα στρώνουμε στο ταψί, πάνω στο χαρτί ψησίματος. Τα καλύπτουμε με μια καθαρή πετσέτα και τα αφήνουμε σε σκιερό μέρος να φουσκώσουν για περίπου 30-40 λεπτά.

• Ψήνουμε σε προθερμασμένο φούρνο στους 180°C για 20-25 λεπτά. Έπειτα τα τοποθετούμε σε μια σχάρα για περίπου 10 λεπτά, μέχρι να κρυώσουν.

• Χτυπάμε μαζί την άχνη, το τυρί κρέμα και τη βανίλια μέχρι γίνουν μια απαλή κρέμα. Βάζουμε το γλάσο σε σακούλα ζαχαροπλαστικής και κόβουμε το άκρο της – θέλουμε το γλάσο να βγει σε λεπτή γραμμή. Ξεκινάμε να σχεδιάζουμε με το γλάσο από το κέντρο προς τα έξω σε κυκλική κίνηση.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ // ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

AUTO FREE SUNDAY

Το No1 free press για το αυτοκίνητο!

Πατάει γκάζι **κάθε μήνα** και κυκλοφορεί **δωρεάν** από το **δίκτυο διανομής** της **FREE SUNDAY**

Beauty TIPS

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΑΣΚΑΡΗ

Φασκόμηλο για υγεία και ομορφιά

Το φασκόμηλο, που οι Γάλλοι ονομάζουν «ελληνικό τσάι», εκτός από βότανο με πλούσια διατροφική αξία, βρίσκει εφαρμογή και στην κοσμετολογία, αποτελώντας συστατικό για αρκετά προϊόντα ομορφιάς.

- Θεωρείται κατάλληλο για ενυδάτωση της σκασμένης επιδερμίδας, για την αντιμετώπιση της ακμής και την ανακούφιση του εκζέματος.
- Το ποδόλουτρο με προσθήκη φύλλων φασκομηλιάς απομακρύνει την οσμή και δροσίζει τα πόδια.
- Τα έλαια φασκόμηλου βελτιώνουν τα αδύναμα και εύθραυστα μαλλιά και βοηθούν στην καταπολέμηση της πιτυρίδας. Έτσι, μπορούμε να τα προσθέσουμε σε σαμπουάν και κρέμες περιποίησης.
- Ελέγχει τη λιπαρότητα της επιδερμίδας μας και είναι ιδανικό για τον έλεγχο των ανοιχτών πόρων της.

Για τα γκρίζα μαλλιά

Αν θέλουμε να σκουρύνουμε τα μαλλιά μας, κρύβοντας τα γκρίζα, τα πλένουμε με φασκόμηλο. Συγκεκριμένα με τους εξής δύο τρόπους:

1) Αναμειγνύουμε μία κουταλιά φύλλα τσαγιού με μία κουταλιά αποξηραμένα φύλλα φασκόμηλου και τα προσθέτουμε σε μισό λίτρο νερό που έχουμε βάλει να βράσει. Αφού τα προσθέσουμε, συνεχίζουμε το βράσιμο σε πολύ χαμηλή φωτιά για περίπου μισή ώρα, κρατώντας τα πάντα σκεπασμένα, προσέχοντας μην εξατμιστεί το νερό. Αποθηκεύουμε σε σκουρόχρωμο μπουκαλάκι και για τη διατήρηση προσθέτουμε δυο-τρεις σταγόνες καθαρό οινόπνευμα. Μπορούμε να το διατηρήσουμε στο ψυγείο το πολύ για μία εβδομάδα. Με το μείγμα μας κάνουμε μασάζ στο τριχωτό του κεφαλιού και στα μαλλιά μας σε τακτά χρονικά διαστήματα μέσα στην εβδομάδα.

2) Ως σαπούνι. Λιώνουμε μαζί 100 γρ. θαμπό σαπούνι γλυκερίνης και 100 γρ. διαφανές σαπούνι γλυκερίνης. Ρίχνουμε 30 γρ. στον πάτο του καλουπιού της επιλογής μας, όπου έχουμε απλώσει ένα κουτάλι θρυμματισμένο φασκόμηλο. Αυτή η ενέργεια δίνει στο τελικό προϊόν μια διακοσμημένη επιφάνεια. Ρίχνουμε άλλα τρία κουτάλια θρυμματισμένο φασκόμηλο στο υγρό σαπούνι και αφήνουμε να μουλιάσει στο μείγμα 15 λεπτά. Λιώνουμε πάλι το σαπούνι και το ρίχνουμε μέσα στο καλούπι. Το αφήνουμε να κρυώσει μέχρι να σκληρύνει. Στη συνέχεια αναποδογυρίζουμε το καλούπι και αφαιρούμε το σαπούνι με μια ελαφριά πίεση στη βάση του.

Δέκα λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται να κάνεις διατάσεις

Της Χριστίνας Μαυρίδου

ΠΡΟΣΟΧΗ!
Δεν πρέπει να κάνεις διατάσεις ανάμεσα στις ασκήσεις και κατά τη διάρκεια της γυμναστικής, γιατί θα είναι πιο εύκολο να τραυματιστείς! Μόνο στο τέλος της προπόνησης!

Είσαι πολλές ώρες σε καθιστή θέση λόγω πολύωρης εργασίας ή καραντίνας; Κάνε διατάσεις απαραιτήτως! Όταν μένεις στην ίδια θέση πολλές ώρες κάθε μέρα, δημιουργούνται προβλήματα στο σώμα σου, ειδικά αν κάθεσαι. Η καθιστή θέση αναγκάζει τους μυς να συσπώνται και μειώνεται το εύρος της κίνησής σου. Ιδού οι 10 λόγοι για να κάνεις διατάσεις:

1) Βελτιώνουν το κυκλοφορικό, καθώς αυξάνεται η ροή του αίματος, οι μύες «τρέφονται» περισσότερο και αποβάλλουν τις καματογόνες ουσίες, με αποτέλεσμα να επιταχύνεται η ανάκαμψή τους.

2) Αυξάνουν την ευλυγισία, η έλλειψη της οποίας μας κάνει πιο επιρρεπείς σε τραυματισμούς του μυϊκού και συνδετικού μας ιστού.

3) Βελτιώνουν την ισορροπία και τον συντονισμό. Με την αυξημένη ευλυγισία προάγονται η ισορροπία και ο νευρομυϊκός συντονισμός, με αποτέλεσμα να μειώνεται ο κίνδυνος για πτώσεις.

4) Βελτιώνουν το καρδιαγγειακό σύστημα, καθώς μελέτες έχουν δείξει ότι οι διατάσεις μπορούν να βελτιώσουν τη λειτουργία της αρτηρίας και να μειώσουν την αρτηριακή πίεση. Οι σφιχτοί και με μεγάλη μάζα μύες προκαλούν υπερβολική πίεση στις αρτηρίες και στις φλέβες, παρεμποδίζοντας την κυκλοφορία του αίματος και την οξυγόνωση των ιστών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα και τον περιορισμό της μυϊκής αντοχής.

5) Αυξάνουν το εύρος κίνησης των αρθρώσεων, προάγοντας την ισορροπία, άρα και τη μείωση του κινδύνου για πτώσεις και τραυματισμούς. Η υπέρμετρη αύξηση της μάζας και της δύναμης μιας μυϊκής ομάδας, χωρίς παράλληλη ενδυνάμωση της ανταγωνιστικής της, έχει ως αποτέλεσμα τη διαταραχή της μυϊκής ισορροπίας, με συνέπεια τη μείωση της κινητικότητας της άρθρωσης.

6) Συμβάλλουν στη μείωση του άγχους και της έντασης. Ασθένειες όπως το πεπτικό έλκος, η υψηλή αρτηριακή πίεση, ο πονοκέφαλος, οι μυϊκοί πόνοι ή οι πόνοι των αρθρώσεων είναι άμεσα συνδεδεμένες με το παρατεταμένο άγχος και το στρες.

7) Προάγουν τη σωστή στάση του σώματος, καθώς η άνιση ανάπτυξη διαφόρων μυών του σώματος και η έλλειψη ευκαμψίας συντελούν στην υιοθέτηση μιας κακής στάσης του σώματος.

8) Προλαμβάνουν τους τραυματισμούς, καθώς βοηθούν στην ευθυγράμμιση των μυϊκών ινών και μακραίνουν τους βραχυνθέντες-μαζεμένους μυς, οι οποίοι ευθύνονται για τραυματισμούς.

9) Βοηθούν έμμεσα στη μυϊκή δύναμη, καθώς επαναφέροντας τους βραχυνθέντες μυς στο φυσιολογικό τους μήκος τους κάνουν να ανακτήσουν τη χαμένη τους δύναμη. Μυς βραχυνθείς-κοντός = αδύναμος και μυς αναχαιτισμένος-«ξεχειλωμένος» = αδύναμος. Ένας μυς είναι δυνατός μόνο όταν έχει το φυσιολογικό του μήκος.

10) Ανακουφίζουν από τους μυϊκούς πόνους, καθώς όταν τεντώνονται οι άκαμπτοι, σφιχτοί και βραχυνθέντες μύες αποβάλλονται οι καματογόνες ουσίες.

Η Χριστίνα Μαυρίδου είναι καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής - personal trainer.
- *Instagram: christy_mavridou*
- *Facebook Page: Christy Mavridou*
- *Youtube Channel: Christy Mavridou*

kafsoxilo.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΟΞΥΛΑ

*Όλα τα ξύλα αποξηραίνονται σε πιστοποιημένους φούρνους για καλύτερη ενεργειακή απόδοση.

Η τιμή διάθεσης των καυσόξυλών μας είναι σχεδόν ίδια με τις τιμές των άλλων καυσόξυλων της αγοράς, με επιπλέον χαρακτηριστικά τη διπλάσια θερμαντική αξία και τη μηδενική εκπομπή ρύπων στο περιβάλλον μέσα και έξω από το σπίτι.

Προϊόντα αποκλειστικά ελληνικής υλοτομίας

Ανάμεικτα Big Bag Οξιά - Δρυς

120€

από 140€

1,2 m³ (χύδην)

Στις τιμές περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ!

ΠΡΟΣΑΝΑΜΜΑ (ΔΙΧΤΥ)

3€

από 4,5€

ΠΡΟΣΑΝΑΜΜΑ (ΔΑΔΙ)

5€

από 7€

2 σακιά φουρνιστά Δρυς & Οξιά + 1 σακούλα προσάναμμα

15€

από 20€

Όλα τα ξύλα είναι δικής μας κοπής, προερχόμενα από τα Άγραφα Καρδίτσας και τον Όλυμπο.

ΑΠΟ ΦΕΤΟΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΜΕ ΓΕΡΑΝΟ

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε το **www.kafsoxilo.gr,** εναλλακτικά μπορείτε να καλέσετε στα **210 3466996** & **6951 679003** (09:00-18:00)

ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΓΙΑ ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ 15€